

I

(Akty ustawodawcze)

DYREKTYWY

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2012/27/UE

z dnia 25 października 2012 r.

w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylenia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 194 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom krajowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Unia stoi w obliczu niespotykanych dotąd wyzwań wynikających z rosnącego uzależnienia od importu energii i ograniczonych zasobów energetycznych, a także konieczności ograniczenia zmiany klimatu i przewyciężenia kryzysu gospodarczego. Efektywność energetyczna jest jednym z najlepszych sposobów sprostania tym wyzwaniom. Zwiększa ona poziom bezpieczeństwa dostaw energii Unii poprzez obniżanie zużycia energii pierwotnej oraz ograniczanie importu energii. Przyczynia się do obniżania w sposób opłacalny emisji gazów cieplarnianych, a tym samym do łagodzenia skutków zmiany klimatu. Przystawienie się na bardziej efektywną energetycznie gospodarkę powinno również doprowadzić do szybszej popularyzacji innowacyjnych rozwiązań technologicznych oraz poprawy konkurencyjności przemysłu w Unii, pobudzenia wzrostu gospodarczego i tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy w sektorach związanych z efektywnością energetyczną.

⁽¹⁾ Dz.U. C 24 z 28.1.2012, s. 134.

⁽²⁾ Dz.U. C 54 z 23.2.2012, s. 49.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 11 września 2012 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 4 października 2012 r.

(2) W konkluzjach Rady Europejskiej obradującej w dniach 8–9 marca 2007 r. podkreślono potrzebę zwiększenia efektywności energetycznej w Unii, aby osiągnąć cel zakładający 20 % oszczędność w zużyciu energii pierwotnej w Unii do 2020 r. w porównaniu z prognozami. W konkluzjach Rady Europejskiej z dnia 4 lutego 2011 r. podkreślono, że przyjęty w czerwcu 2010 roku przez Radę Europejską cel polegający na zwiększeniu efektywności energetycznej o 20 % do 2020 r. – który obecnie nie jest realizowany – musi zostać osiągnięty. Według prognoz opracowanych w 2007 r. zużycie energii pierwotnej w 2020 r. będzie wynosiło 1 842 Mtoe. Obniżenie o 20 % daje wynik w wysokości 1 474 Mtoe w roku 2020, tj. zmniejszenie o 368 Mtoe w porównaniu z prognozami.

(3) W konkluzjach Rady Europejskiej z dnia 17 czerwca 2010 r. potwierdzono, że wspomniany cel w zakresie efektywności energetycznej jest jednym z głównych celów nowej unijnej strategii na rzecz zatrudnienia i inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu (strategia „Europa 2020”). W ramach tego procesu oraz mając na względzie wdrożenie wspomnianego celu na poziomie krajowym, państwa członkowskie są zobowiązane do ustanowienia krajowych celów w ścisłej współpracy z Komisją oraz do przedstawienia w swoich krajowych programach reform sposobu, w jaki zamierzają je zrealizować.

(4) W komunikacie Komisji z dnia 10 listopada 2010 r. „Energia 2020” uznano efektywność energetyczną za kluczowy element unijnej strategii energetycznej na rok 2020 i wskazano na potrzebę opracowania nowej strategii w zakresie efektywności energetycznej, która umożliwi wszystkim państwom członkowskim rozdzielenie zużycia energii od wzrostu gospodarczego.

- (5) W swojej rezolucji z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie przeglądu planu działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii Parlament Europejski wezwał Komisję, aby w jej zmienionym planie działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii uwzględniła środki, które pozwoliłyby nadrobić powstałe zaległości, tak aby osiągnąć ogólny cel Unii w zakresie efektywności energetycznej w roku 2020.
- (6) Jedną z inicjatyw w ramach strategii „Europa 2020” jest inicjatywa przewodnia „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” przyjęta przez Komisję w dniu 26 stycznia 2011 r. Efektywność energetyczną określono w niej jako jeden z najważniejszych elementów służących zapewnieniu zrównoważonego wykorzystywania zasobów energetycznych.
- (7) W przyjętych przez Radę Europejską obradującą w dniu 4 lutego 2011 r. konkluzjach przyznano, że Unia nie jest na właściwej drodze do osiągnięcia swojego celu w zakresie efektywności energetycznej oraz że niezbędne są zdecydowane działania na rzecz wykorzystania znacznych możliwości uzyskania większej oszczędności energii w budownictwie, transporcie, produktach i procesach. W konkluzjach tych przewidziano również, że do 2013 r. dokonany zostanie przegląd realizacji celu Unii w zakresie efektywności energetycznej i że w razie potrzeby rozważone zostanie wprowadzenie dalszych środków.
- (8) W dniu 8 marca 2011 r. Komisja przyjęła komunikat w sprawie planu na rzecz efektywności energetycznej z 2011 roku. Potwierdzono w nim, że Unia nie jest na właściwej drodze do osiągnięcia swojego celu w zakresie efektywności energetycznej. Dzieje się tak mimo postępów w realizacji krajowych polityk w zakresie efektywności energetycznej opisanych w pierwszych krajowych planach działania na rzecz efektywności energetycznej przedstawionych przez państwa członkowskie zgodnie z wymogami dyrektywy 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych⁽¹⁾. Wstępna analiza drugich planów działania potwierdza, że Unia nie jest na właściwej drodze do osiągnięcia tego celu. Aby tę sytuację zmienić, plan na rzecz efektywności energetycznej z 2011 r. przedstawia szereg strategii i środków w dziedzinie efektywności energetycznej obejmujących cały łańcuch energetyczny, w tym wytwarzanie, przesył i rozdział energii; wiodącą rolę sektora publicznego w dziedzinie efektywności energetycznej; budynki i urządzenia; przemysł oraz potrzebę przyznania odbiorcom końcowym kompetencji do sterowania własnym zużyciem energii. Kwestia efektywności energetycznej w sektorze transportowym została jednocześnie poruszona w białej księdze w sprawie transportu przyjętej w dniu 28 marca 2011 r. W szczególności inicjatywa nr 26 przedstawiona w białej księdze wzywa do przyjęcia odpowiednich norm emisji CO₂ dla pojazdów we wszystkich rodzajach transportu; w stosownych przypadkach normy takie miałyby zostać uzupełnione o wymogi w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do wszystkich rodzajów układów napędowych.
- (9) W dniu 8 marca 2011 r. Komisja przyjęła także plan działania prowadzący do przejścia do 2050 r. na konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną, określając z tej perspektywy potrzebę położenia większego nacisku na efektywność energetyczną.
- (10) W tym kontekście konieczna jest aktualizacja unijnych ram prawnych w dziedzinie efektywności energetycznej za pomocą dyrektywy, która służyłaby osiągnięciu ogólnego celu w zakresie efektywności energetycznej zakładającego obniżenie o 20 % zużycia energii pierwotnej w Unii do roku 2020, a także dalszemu zwiększeniu efektywności energetycznej po 2020 r. W tym celu w niniejszej dyrektywie należy ustanowić wspólne ramy służące wspieraniu efektywności energetycznej w Unii oraz określić konkretne działania ukierunkowane na wdrożenie niektórych wniosków zawartych w planie na rzecz efektywności energetycznej z 2011 r., jak również na wykorzystanie wskazanego w tym planie znacznego niezrealizowanego potencjału w zakresie oszczędności energii.
- (11) Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 406/2009/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie wysiłków podjętych przez państwa członkowskie, zmierzających do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w celu realizacji do roku 2020 zobowiązań Wspólnoty dotyczących redukcji emisji gazów cieplarnianych⁽²⁾ zobowiązuje Komisję do dokonania oceny postępów poczynionych przez Unię i jej państwa członkowskie w realizacji celu polegającego na zmniejszeniu zużycia energii o 20 % do 2020 r. w porównaniu z prognozami, a także do przedłożenia do 2012 r. sprawozdania w tej sprawie. Stanowi ona również, że aby pomóc państwom członkowskim w dotrzymaniu zobowiązań Unii dotyczących redukcji emisji gazów cieplarnianych, Komisja powinna zaproponować do dnia 31 grudnia 2012 r. wzmocnione lub nowe środki mające przyspieszyć poprawę efektywności energetycznej. Niniejsza dyrektywa stanowi odpowiedź na ten wymóg. Przyczynia się ona również do osiągnięcia celów przedstawionych w planie działania prowadzącym do przejścia na konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną do 2050 r., w szczególności poprzez zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych z sektora energetycznego, a także do doprowadzenia do bezemisyjnego wytwarzania energii elektrycznej do 2050 r.
- (12) Konieczne jest przyjęcie zintegrowanego podejścia w celu wykorzystania całego istniejącego potencjału w zakresie oszczędności energii z uwzględnieniem oszczędności w sektorze zaopatrzenia w energię oraz w sektorach końcowego jej wykorzystywania. Jednocześnie należy wzmocnić przepisy dyrektywy 2004/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie wspierania kogeneracji w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe na rynku wewnętrznym energii⁽³⁾ oraz dyrektywy 2006/32/WE.

⁽¹⁾ Dz.U. L 114 z 27.4.2006, s. 64.

⁽²⁾ Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 136.

⁽³⁾ Dz.U. L 52 z 21.2.2004, s. 50.

- (13) Optymalnym rozwiązaniem byłoby osiągnięcie celu 20 % efektywności energetycznej w wyniku skumulowanego wdrożenia konkretnych krajowych i europejskich środków wspierających efektywność energetyczną w różnych dziedzinach. Od państw członkowskich należy wymagać ustalenia orientacyjnych krajowych wartości docelowych, planów i programów w dziedzinie efektywności energetycznej. Komisja powinna ocenić wspomniane cele oraz poszczególne działania każdego państwa członkowskiego wraz z danymi dotyczącymi dokonanych postępów, aby oszacować, na ile prawdopodobne jest osiągnięcie ogólnego celu Unii oraz w jakim zakresie poszczególne działania są wystarczające do zrealizowania celu wspólnego. Komisja powinna zatem ściśle monitorować wdrażanie krajowych programów dotyczących efektywności energetycznej przy użyciu swoich zmienionych ram prawnych oraz w ramach realizacji strategii „Europa 2020”. Ustalając orientacyjne krajowe wartości docelowe efektywności energetycznej, państwa członkowskie powinny mieć możliwość uwzględnienia warunków krajowych, które mają wpływ na zużycie energii pierwotnej, takich jak dodatkowy potencjał w zakresie oszczędności energii w sposób opłacalny, zmiany w zakresie importu i eksportu energii, rozwój wszystkich odnawialnych źródeł energii, energia jądrowa, wychwytywanie i składowanie dwutlenku węgla oraz wczesne działania. Przy podejmowaniu badań modelowych Komisja powinna w odpowiednim czasie i w sposób przejrzysty skonsultować założenia do modeli i wstępne wyniki modelowania z państwami członkowskimi. Niezbędne są udoskonalone modele oddziaływania środków efektywności energetycznej oraz zasobów i osiągnięć technologicznych.
- (14) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych⁽¹⁾ stwierdza, że Cypr i Malta, ze względu na swój wyspiarski i peryferyjny charakter, opierają się na lotnictwie jako środku transportu, który ma podstawowe znaczenie dla ich obywateli i gospodarki. Wskutek tego Cypr i Malta mają końcowe zużycie energii brutto w krajowym transporcie lotniczym niewspółmiernie wysokie, tj. ponad trzy razy wyższe od średniej wspólnotowej w 2005 r., są zatem niewspółmiernie dotknięte obecnymi ograniczeniami technologicznymi i regulacyjnymi.
- (15) Całkowita wielkość wydatków publicznych jest równa 19 % wartości produktu krajowego brutto Unii. Z tej przyczyny sektor publiczny stanowi istotny czynnik pobudzający przemiany na rynku w kierunku bardziej energooszczędnych produktów, budynków i usług, a także wpływający na zmianę zachowań w dziedzinie zużycia energii przez obywateli i przedsiębiorstwa. Ponadto zmniejszenie zużycia energii za pomocą środków efektywności energetycznej może uwolnić środki publiczne, które będzie można przeznaczyć na inne cele. W dziedzinie efektywności energetycznej instytucje publiczne na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym powinny stanowić przykład do naśladowania.
- (16) Mając na względzie, iż w konkluzjach Rady z dnia 10 czerwca 2011 r. w sprawie Planu na rzecz efektywności energetycznej z 2011 r. podkreślono, że za 40 % zużycia energii końcowej w Unii odpowiadają budynki, oraz aby skorzystać z możliwości wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w sektorach wymagających specjalnych kwalifikacji i w sektorze budownictwa, a także w produkcji wyrobów budowlanych oraz w działalności zawodowej, takiej jak architektura, doradztwo i inżynieria, państwa członkowskie powinny ustanowić długoterminową strategię na okres po 2020 r., mobilizującą inwestycje w renowację budynków mieszkaniowych i użytkowych z myślą o poprawie charakterystyki energetycznej zasobów budowlanych. Strategia ta powinna dotyczyć opłacalnych ekonomicznie gruntownych renowacji, które prowadzą do modernizacji, dzięki której zredukowane jest zarówno zużycie energii dostarczonej, jak i zużycie energii końcowej w budynkach o znaczny odsetek w porównaniu z poziomami sprzed renowacji, co daje w efekcie bardzo dobrą charakterystykę energetyczną. Takie gruntowne renowacje mogłyby być przeprowadzane również etapami.
- (17) Niezbędne jest zwiększenie wskaźnika renowacji budynków, gdyż istniejące zasoby budowlane stanowią sektor o najwyższym potencjale w zakresie oszczędności energii. Ponadto budynki mają zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia unijnego celu, jakim jest zmniejszenie do 2050 r. emisji gazów cieplarnianych o 80–95 % w porównaniu z 1990 r. Budynki będące własnością instytucji publicznych stanowią znaczną część zasobów budowlanych i są mocno wyeksponowane w życiu publicznym. Należy zatem ustanowić roczny wskaźnik renowacji w odniesieniu do budynków będących własnością instytucji rządowych na terytorium państw członkowskich oraz przez nie zajmowanych w celu poprawy ich charakterystyki energetycznej. Wskaźnik ten nie powinien naruszać obowiązków odnoszących się do budynków o niemal zerowym zużyciu energii, określonych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków⁽²⁾. Przewidziany w niniejszej dyrektywie obowiązek przeprowadzania renowacji budynków instytucji rządowych stanowi uzupełnienie wspomnianej dyrektywy, która zobowiązuje państwa członkowskie do zapewnienia, aby przy wykonywaniu ważniejszej renowacji istniejących budynków ich charakterystyka energetyczna została poprawiona tak, aby spełniała minimalne wymogi dotyczące charakterystyki energetycznej. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość podejmowania alternatywnych opłacalnych środków, aby osiągnąć równoważną poprawę charakterystyki energetycznej budynków należących do instytucji rządowych. Obowiązek renowacji powierzchni pomieszczeń w budynkach instytucji rządowych dotyczy jednostek administracyjnych, których właściwość rozciąga się na całe terytorium państwa członkowskiego. Jeżeli w danym państwie członkowskim i w przypadku danego uprawnienia nie istnieje odpowiednia jednostka administracyjna, której właściwość obejmowałaby całe terytorium państwa, obowiązek ten powinien dotyczyć tych jednostek administracyjnych, których właściwość łącznie obejmuje całe terytorium państwa.

⁽¹⁾ Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 16.

⁽²⁾ Dz.U. L 153 z 18.6.2010, s. 13.

- (18) Niektóre gminy i inne instytucje publiczne w państwach członkowskich wdrożyły już zintegrowane podejście do oszczędności energii i zaopatrzenia w energię, na przykład poprzez plany działania w zakresie zrównoważonej energii w rodzaju planów opracowanych w ramach inicjatywy Porozumienie Burmistrzów, jak również zintegrowane podejście w zakresie obszarów miejskich, które wykracza poza jednostkowe interwencje w budynkach lub środkach transportu. Państwa członkowskie powinny zachęcać gminy oraz inne instytucje publiczne do przyjmowania zintegrowanych i zrównoważonych planów na rzecz efektywności energetycznej wraz z jasno określonymi celami, do włączania obywateli w proces opracowywania i wdrażania tych planów oraz do właściwego informowania ich o treści planów i o postępach w realizacji celów. Plany takie mogą przynieść znaczną oszczędność energii, w szczególności, jeżeli są wdrażane w ramach systemów zarządzania energią, które umożliwiają zainteresowanym instytucjom publicznym lepsze zarządzanie swoim zużyciem energii. Należy zachęcać do wymiany doświadczeń pomiędzy miastami i innymi instytucjami publicznymi w przypadku bardziej nowatorskich doświadczeń.
- (19) W odniesieniu do nabywania niektórych produktów i usług oraz nabywania i wynajmowania budynków, instytucje rządowe zawierające umowy na publiczne roboty budowlane, dostawy lub usługi powinny dawać przykład i podejmować decyzje w sprawie zakupu, przy uwzględnieniu kwestii efektywności energetycznej. Powinno dotyczyć to jednostek administracyjnych, których właściwość rozciąga się na całe terytorium państwa członkowskiego. Jeżeli w danym państwie członkowskim i w przypadku danego uprawnienia nie istnieje odpowiednia jednostka administracyjna, której właściwość obejmowałaby całe terytorium państwa, obowiązek ten powinien dotyczyć tych jednostek administracyjnych, których właściwość łącznie obejmuje całe terytorium państwa. Nie należy jednak naruszać przepisów dyrektyw Unii dotyczących zamówień publicznych. W przypadku nabywania produktów innych niż produkty objęte przewidzianymi w niniejszej dyrektywie wymogami stosowania kryteriów efektywności energetycznej przy nabywaniu, państwa członkowskie powinny zachęcać instytucje publiczne, by przy nabywaniu brały pod uwagę efektywność energetyczną.
- (20) Przeprowadzona ocena możliwości ustanowienia na poziomie Unii systemu „białych certyfikatów” wykazała, że w obecnej sytuacji system taki doprowadziłby do nadmiernych kosztów administracyjnych, a ponadto istnieje ryzyko, że oszczędność energii byłaby skoncentrowana tylko w pewnej liczbie państw członkowskich, a nie na terytorium całej Unii. Cele takiego systemu na poziomie Unii można osiągnąć w lepszy sposób, przynajmniej na obecnym etapie, za pomocą krajowych systemów zobowiązujących przedsiębiorstwa użyteczności publicznej sektora energetycznego do poprawy efektywności energetycznej lub innych alternatywnych środków z dziedziny polityki, pozwalających na uzyskanie takiej samej oszczędności energii. Wskazane jest, aby poziom ambicji tego rodzaju systemów był ustanawiany we wspólnych ramach na poziomie Unii, przy jednoczesnym zapewnieniu państwom członkowskim elastyczności wystarczającej do pełnego uwzględnienia krajowej organizacji podmiotów działających na rynku, specyfiki sektora energetycznego oraz przyzwyczajień odbiorców końcowych. Wspólne ramy powinny zapewnić przedsiębiorstwom użyteczności publicznej sektora energetycznego możliwość oferowania usług energetycznych wszystkim odbiorcom końcowym, a nie tylko tym, którym sprzedają one energię. Prowadzi to do nasilenia konkurencji na rynku energii, gdyż przedsiębiorstwa użyteczności publicznej sektora energetycznego mogą wyróżnić swój produkt poprzez świadczenie dodatkowych usług energetycznych. Wspólne ramy powinny umożliwić państwom członkowskim uwzględnienie w swoim krajowym programie wymogów służących osiągnięciu celu społecznego, w szczególności, aby zapewnić, by słabi ekonomicznie odbiorcy mieli dostęp do korzyści wynikających ze zwiększonej efektywności energetycznej. Państwa członkowskie powinny określić, w oparciu o obiektywne i niedyskryminacyjne kryteria, którzy dystrybutorzy energii lub które przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii powinny mieć obowiązek osiągnięcia docelowej wielkości oszczędności energii u użytkowników końcowych, określonej w niniejszej dyrektywie.
- Państwa członkowskie powinny w szczególności mieć możliwość nienakładania tego obowiązku na małych dystrybutorów energii, na małe przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii obrotu energią i małe sektory energetyczne, tak aby uniknąć nieproporcjonalnych obciążeń administracyjnych. Komunikat Komisji z dnia 25 czerwca 2008 r. określa zasady, jakie powinny zostać uwzględnione przez państwa członkowskie, które nie zdecydują się skorzystać z tej możliwości. Na zasadzie wspierania krajowych inicjatyw w dziedzinie efektywności energetycznej strony zobowiązane w ramach krajowych systemów zobowiązujących do poprawy efektywności energetycznej mogłyby wypełniać swoje zobowiązania poprzez coroczne wpłacanie na krajowy fundusz efektywności energetycznej kwoty równej wartości inwestycji wymaganych w ramach wspomnianych systemów.
- (21) W związku z nadrzędną koniecznością przywrócenia stabilności finansów publicznych i dokonania konsolidacji fiskalnej, przy realizacji szczególnych środków objętych zakresem stosowania niniejszej dyrektywy należy zwrócić należytą uwagę na szczeblu państw członkowskich na opłacalność realizacji środków w zakresie efektywności energetycznej na podstawie odpowiedniego poziomu analizy i oceny.
- (22) Wymóg osiągnięcia oszczędności w zakresie rocznej wartości sprzedaży energii odbiorcom końcowym w porównaniu z poziomem, jaki mogłyby osiągnąć sprzedaż energii, nie stanowi pułapu sprzedaży lub zużycia energii. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyłączenia całości lub części wolumenu sprzedaży energii, wykorzystywanej do rodzajów działalności przemysłowej wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie⁽¹⁾ na potrzeby wyliczania sprzedaży energii odbiorcom końcowym, gdyż wiadomo, że pewne sektory lub podsektory zajmujące się takim rodzajem działalności mogą być narażone na znaczące ryzyko ucieczki emisji. Państwa członkowskie powinny mieć świadomość kosztów systemów, tak by mogły odpowiednio oceniać koszty środków.

(¹) Dz.U. L 275 z 25.10.2003, s. 32.

- (23) Bez uszczerbku dla wymogów w art. 7 i w celu ograniczenia obciążeń administracyjnych, każde państwo członkowskie może zebrać wszystkie poszczególne środki z dziedziny polityki, służące realizacji art. 7, w kompleksowym programie krajowym na rzecz efektywności energetycznej.
- (24) Mając na uwadze wykorzystanie potencjału w zakresie oszczędności energii w niektórych segmentach rynku, dla których w zasadzie nie istnieje oferta handlowa audytów energetycznych (np. małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP)), państwa członkowskie powinny opracować programy zachęcające MŚP do poddawania się audytom energetycznym. W przypadku dużych przedsiębiorstw audyty energetyczne powinny być obowiązkowe i regularne, gdyż w ich przypadku oszczędność energii może być znaczna. Audyty energetyczne powinny uwzględniać odpowiednie normy europejskie lub międzynarodowe, jak np. EN ISO 50001 (systemy zarządzania energią) lub EN 16247-1 (audyty energetyczne) lub jeżeli obejmują audyt energetyczny, EN ISO 14000 (systemy zarządzania środowiskiem), a zatem powinny być zgodne z przepisami załącznika VI do niniejszej dyrektywy, ponieważ nie wykraczają poza wymogi tych odpowiednich norm. Obecnie trwają prace nad szczegółową normą europejską dotyczącą audytów energetycznych.
- (25) W przypadku gdy audyty energetyczne są przeprowadzane przez ekspertów wewnętrznych, zachowanie koniecznej niezależności wymaga, by tacy eksperci nie byli bezpośrednio zaangażowani w audytowaną działalność.
- (26) Przy projektowaniu środków poprawy efektywności energetycznej należy uwzględnić zwiększoną efektywność i oszczędności uzyskane w wyniku powszechnego stosowania opłacalnych innowacji technologicznych, np. inteligentnych liczników. W przypadku montażu inteligentnych liczników przedsiębiorstwa nie powinny ich wykorzystywać do nieuzasadnionego rozliczania z mocą wsteczną.
- (27) W odniesieniu do energii elektrycznej, i zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej⁽¹⁾, w przypadkach, w których rozpowszechnianie inteligentnych liczników zostanie ocenione pozytywnie, w inteligentne systemy pomiarowe należy wyposażyć do 2020 r. co najmniej 80 % odbiorców. W odniesieniu do gazu i zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego⁽²⁾, w przypadkach, w których rozpowszechnianie inteligentnych systemów pomiarowych zostanie ocenione pozytywnie, państwa członkowskie lub dowolny właściwy organ przez nie wskazany powinny przygotować harmonogram wdrożenia inteligentnych systemów pomiarowych.
- (28) Stosowanie indywidualnych liczników lub podzielników kosztów ogrzewania do pomiaru indywidualnego zużycia energii cieplnej w budynkach wielomieszaniowych obsługiwanych przez systemy ciepłownicze lub wspólne systemy centralnego ogrzewania jest korzystne, jeżeli odbiorcy końcowi mają do dyspozycji środki kontrolowania własnego zużycia. Dlatego też ich stosowanie ma sens jedynie w budynkach, w których grzejniki mają zamontowane zawory termostatyczne.
- (29) W niektórych budynkach wielomieszaniowych obsługiwanych przez systemy ciepłownicze lub wspólne systemy centralnego ogrzewania zastosowanie dokładnych indywidualnych liczników ciepła byłoby technicznie skomplikowane i kosztowne ze względu na fakt, iż woda grzewcza jest doprowadzana do mieszkań i odprowadzana z nich w kilku różnych punktach. Można założyć, że indywidualne opomiarowanie zużycia ciepła w budynkach wielomieszaniowych jest jednak technicznie możliwe, w przypadku gdy montaż indywidualnych liczników nie wymaga zmiany istniejącej instalacji wody grzewczej w budynku. W takich budynkach można by przeprowadzać pomiary indywidualnego zużycia energii cieplnej za pomocą podzielników kosztów ogrzewania zamontowanych na każdym grzejniku.
- (30) Dyrektywa 2006/32/WE nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia, by odbiorcy końcowi zostali wyposażeni – po konkurencyjnych cenach – w indywidualne liczniki, które będą odpowiednio odzwierciedlały ich rzeczywiste zużycie energii i podawały informacje na temat rzeczywistego czasu zużycia. W większości przypadków obowiązek ten podlega warunkom, że powinno to być technicznie wykonalne, uzasadnione finansowo i proporcjonalne do potencjalnej oszczędności energii. W przypadku podłączania liczników w nowych budynkach lub przy przeprowadzaniu ważniejszych renowacji budynków, zgodnie z dyrektywą 2010/31/UE, należy zawsze montować takie indywidualne liczniki. Dyrektywa 2006/32/WE zawiera również wymóg zapewnienia jasnych rozliczeń na podstawie rzeczywistego zużycia, o wystarczającej częstotliwości pozwalającej odbiorcom na regulowanie ich własnego zużycia energii.
- (31) Dyrektywy 2009/72/WE i 2009/73/WE nakładają na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia wdrożenia inteligentnych systemów pomiarowych wspomagających aktywne uczestnictwo odbiorców w rynkach dostaw energii elektrycznej i gazu. W odniesieniu do energii elektrycznej, jeżeli rozpowszechnienie inteligentnych liczników okaże się opłacalne, wówczas co najmniej 80 % odbiorców trzeba będzie wyposażyć w inteligentne systemy pomiarowe do 2020 r. W odniesieniu do gazu ziemnego nie podaje się terminów, ale wymagane jest przygotowanie harmonogramu. W dyrektywach tych stwierdza się również, że odbiorcy końcowi muszą być odpowiednio informowani o rzeczywistym zużyciu energii elektrycznej / gazu oraz o kosztach, z częstotliwością pozwalającą im na regulowanie własnego zużycia.

⁽¹⁾ Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 55.

⁽²⁾ Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 94.

- (32) Wpływ przepisów w sprawie opomiarowania i rozliczeń zawartych w dyrektywach 2006/32/WE, 2009/72/WE i 2009/73/WE na oszczędność energii jest ograniczony. W wielu częściach Unii przepisy te nie doprowadziły do tego, że odbiorcy otrzymują aktualne informacje na temat swojego zużycia energii, ani że otrzymują rozliczenia w oparciu o rzeczywiste zużycie z częstotliwością, która zgodnie z badaniami jest potrzebna, by umożliwić odbiorcom regulowanie ich zużycia energii. W sektorach ogrzewania pomieszczeń i ciepłej wody w budynkach wielomieszkaniowych niewystarczająca jasność tych przepisów również doprowadziła do licznych skarg obywateli.
- (33) Aby zwiększyć uprawnienia odbiorców końcowych w odniesieniu do dostępu do informacji na temat opomiarowania i rozliczeń ich indywidualnego zużycia energii, pamiętając o możliwościach związanych z procesem realizacji inteligentnych systemów pomiarowych i z rozpowszechnianiem inteligentnych liczników w państwach członkowskich, należy zwiększyć jasność wymogów prawa unijnego w tym obszarze. Powinno to pomóc w zmniejszaniu kosztów realizacji inteligentnych systemów pomiarowych wyposażonych w funkcje zwiększające oszczędność energii oraz wspierać rozwój rynków usług energetycznych i zarządzania popytem. Wdrożenie inteligentnych systemów pomiarowych umożliwia częste rozliczanie w oparciu o rzeczywiste zużycie. Trzeba jednak także sprecyzować wymogi dotyczące dostępu do informacji oraz sprawiedliwego i dokładnego rozliczania w oparciu o rzeczywiste zużycie w przypadkach, gdy inteligentne liczniki nie będą dostępne do 2020 r., w tym wymogi związane z opomiarowaniem i rozliczaniem indywidualnego zużycia w budynkach wielolokalowych ciepła, chłodu i ciepłej wody dostarczanych przez systemy ciepłownicze i chłodnicze lub własny wspólny system ogrzewania zainstalowany w takich budynkach.
- (34) Opracowując środki służące poprawie efektywności energetycznej, państwa członkowskie powinny należycie uwzględnić konieczność zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego oraz spójnego wdrażania dorobku prawnego, zgodnie z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
- (35) Wysokosprawna kogeneracja oraz stosowanie systemów ciepłowniczych i chłodniczych mają znaczny potencjał w zakresie oszczędności energii pierwotnej, który jest w Unii w dużym stopniu niewykorzystywany. Państwa członkowskie powinny przeprowadzić kompleksową ocenę potencjału wysokosprawnej kogeneracji oraz stosowania systemów ciepłowniczych i chłodniczych. Oceny te powinny być aktualizowane na żądanie Komisji, aby udostępniać inwestorom informacje na temat krajowych planów rozwoju i przyczyniać się do tworzenia stabilnego i wspierającego klimatu inwestycyjnego. Nowe instalacje wytwórcze energii elektrycznej oraz istniejące instalacje poddawane znacznej modernizacji lub takie, których zezwolenie lub koncesja są aktualizowane, powinny – w przypadku gdy analiza kosztów i korzyści wskaże na nadwyżkę korzyści – być wyposażane w wysokosprawne jednostki kogeneracji w celu odzyskiwania ciepła odpadowego powstałego przy wytwarzaniu energii elektrycznej. Odzyskane ciepło odpadowe można by następnie przesyłać zgodnie z potrzebami za pośrednictwem sieci ciepłowniczych. Przyczyny zastosowania kryteriów dotyczących zezwoleń będą zwykle takie same jak przyczyny zastosowania wymogów dotyczących zezwoleń na mocy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych⁽¹⁾ oraz dotyczących zezwoleń na mocy dyrektywy 2009/72/WE.
- (36) Może okazać się celowe, by instalacje energetyki jądrowej lub instalacje wytwarzania energii elektrycznej, które mają korzystać ze składowania geologicznego, dozwolonego na mocy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla⁽²⁾, były lokalizowane w miejscach, w których odzyskiwanie ciepła odpadowego za pomocą wysokosprawnej kogeneracji lub poprzez zasilanie sieci ciepłowniczej lub chłodniczej nie jest opłacalne. Dlatego też państwa członkowskie powinny mieć możliwość zwalniania tych instalacji z obowiązku przeprowadzania analizy kosztów i korzyści na potrzeby zamontowania w nich urządzeń umożliwiających odzyskiwanie ciepła odpadowego za pomocą wysokosprawnych jednostek kogeneracyjnych. Powinna być również przewidziana możliwość zwolnienia z wymogu jednoczesnego dostarczania energii cieplnej instalacji wytwarzających energię elektryczną w okresach szczytowego obciążenia i rezerwowych instalacji wytwarzających energię elektryczną, które mają zgodnie z planami pracować przez 1 500 godzin roboczych w roku, jako średnia krocząca z pięciu lat.
- (37) Państwa członkowskie powinny zachęcać do wprowadzania środków i procedur wspierających instalacje kogeneracyjne o całkowitej znamionowej mocy cieplnej dostarczonej w paliwie wynoszącej mniej niż 20 MW, tak aby zachęcać do rozproszonego wytwarzania energii.
- (38) Wysokosprawna kogeneracja powinna być zdefiniowana w oparciu o oszczędność energii uzyskaną dzięki wytwarzaniu skojarzonemu, a nie na podstawie produkcji energii cieplnej i energii elektrycznej z osobna. Definicje kogeneracji i wysokosprawnej kogeneracji stosowane w ustawodawstwie unijnym nie powinny wykluczać stosowania odmiennych definicji w ustawodawstwie krajowym do celów innych niż określone w ustawodawstwie unijnym. Aby maksymalnie zwiększyć oszczędność energii i nie dopuścić do zaprzepaszczenia możliwości oszczędności energii, należy w jak największym stopniu zwrócić uwagę na warunki eksploatacji jednostek kogeneracyjnych.

(1) Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 17.

(2) Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 114.

- (39) Mając na względzie zwiększenie przejrzystości, tak by odbiorca końcowy miał możliwość dokonania wyboru pomiędzy energią elektryczną z kogeneracji a energią elektryczną wytworzoną w oparciu o inne technologie, należy zagwarantować – na podstawie zharmonizowanych wartości referencyjnych efektywności – pochodzenie energii z wysokosprawnej kogeneracji. Systemy gwarancji pochodzenia nie uprawniają automatycznie do korzystania z krajowych mechanizmów wsparcia. Ważne jest, aby wszystkie formy energii elektrycznej wytworzonej w procesie wysokosprawnej kogeneracji mogły być objęte gwarancjami pochodzenia. Należy wyraźnie odróżnić gwarancje pochodzenia od świadectw wymiennalnych.
- (40) Należy uwzględnić specyficzną strukturę sektora kogeneracji oraz sektora ciepłowniczego i chłodniczego, które obejmują wielu małych i średnich producentów, w szczególności przy dokonywaniu przeglądu procedur administracyjnych w zakresie wydawania pozwoleń na budowę obiektów kogeneracji lub przynależnych sieci, stosując zasadę „najpierw myśl na małą skalę”.
- (41) Większość podmiotów gospodarczych w Unii to MŚP. Dla Unii stanowią one olbrzymi potencjał w zakresie oszczędności energii. Aby pomóc im w przyjęciu środków w zakresie efektywności energetycznej, państwa członkowskie powinny ustanowić sprzyjające ramy mające na celu udzielanie MŚP pomocy technicznej i przekazywanie im ukierunkowanych informacji.
- (42) Dyrektywa 2010/75/UE umieszcza efektywność energetyczną w wykazie kryteriów ustalania najlepszych dostępnych technik, które powinny stanowić odniesienie dla określenia warunków pozwolenia w odniesieniu do instalacji objętych jego zakresem, w tym instalacji energetycznego spalania, których całkowita znamionowa moc cieplna dostarczona w paliwie wynosi co najmniej 50 MW. Powyższa dyrektywa zapewnia jednak państwu członkowskiemu możliwość zdecydowania o nienakładaniu wymogów odnoszących się do efektywności energetycznej na jednostki energetycznego spalania lub inne jednostki emitujące dwutlenek węgla z obiektu w przypadku działań ujętych w wykazie w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE. Państwa członkowskie mogłyby zawrzeć informacje dotyczące poziomów efektywności energetycznej w swoich sprawozdaniach sporządzanych na mocy dyrektywy 2010/75/UE.
- (43) Państwa członkowskie powinny ustanowić, w oparciu o obiektywne, przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria, przepisy obowiązujące w odniesieniu do ponoszenia i podziału kosztów przyłączenia do sieci czy wzmocnienia sieci, oraz w odniesieniu do dostosowań technicznych koniecznych w celu włączenia nowych producentów energii elektrycznej wytwarzanej w procesie wysokosprawnej kogeneracji, przy uwzględnieniu wytycznych i przepisów opracowanych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 714/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej⁽¹⁾ oraz z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego⁽²⁾. Producenci energii elektrycznej wytwarzanej z wysokosprawnej kogeneracji powinni mieć możliwość ogłoszenia zaproszenia do składania ofert na roboty przyłączeniowe. Należy ułatwić dostęp energii elektrycznej wytwarzanej w procesie wysokosprawnej kogeneracji do systemu sieci elektroenergetycznych, szczególnie w przypadku małoskalowych jednostek kogeneracyjnych lub jednostek mikrokogeneracji. Zgodnie z art. 3 ust. 2 dyrektywy 2009/72/WE oraz art. 3 ust. 2 dyrektywy 2009/73/WE państwa członkowskie mogą nałożyć obowiązki świadczenia usług publicznych, w tym związanych z efektywnością energetyczną, na przedsiębiorstwa prowadzące działalność w sektorach energii elektrycznej i gazu.
- (44) Reagowanie na zapotrzebowanie jest ważnym instrumentem poprawy efektywności energetycznej, gdyż znacznie zwiększa możliwości odbiorców lub wskazanych przez nich stron trzecich do podejmowania działań na podstawie informacji o zużyciu i rozliczeniach, co stanowi mechanizm zmniejszania lub zmiany zużycia, dający oszczędność energii w końcowym zużyciu, oraz – poprzez optymalizację wykorzystania sieci i zasobów wytwórczych – w wytwarzaniu energii, jej przesyśle i rozdziale.
- (45) Reagowanie na zapotrzebowanie może być oparte na reakcji odbiorców końcowych na sygnały cenowe lub na automatyzacji budynków. Należy poprawić warunki do takiego reagowania oraz dostęp do takich działań, również w przypadku małych odbiorców końcowych. Z tego względu i z uwzględnieniem systematycznego wdrażania inteligentnych sieci, państwa członkowskie powinny zapewnić, by krajowe organy regulacyjne sektora energetycznego były w stanie zapewnić, by taryfy dla sieci elektroenergetycznych i regulacje zachęcały do poprawy efektywności energetycznej i wspierały dynamiczne ustalanie cen na potrzeby stosowanych przez odbiorców końcowych środków reagowania na zapotrzebowanie. Należy – równoległe do wytwarzania – nadal działać na rzecz integracji rynku i równych szans wejścia na rynek w odniesieniu do środków związanych z zapotrzebowaniem (podaż i obciążenia po stronie odbiorcy). Ponadto państwa członkowskie powinny zapewnić, by krajowe organy regulacyjne sektora energetycznego przyjmowały zintegrowane podejście uwzględniające ewentualne oszczędności w sektorze zaopatrzenia w energię oraz w sektorach końcowego jej wykorzystywania.
- (46) Należy zapewnić dostępność dostatecznej liczby wiarygodnych profesjonalistów, mających kompetencje w dziedzinie efektywności energetycznej, w celu zagwarantowania skutecznego i terminowego wdrożenia niniejszej dyrektywy, na przykład w zakresie zgodności z wymogami odnoszącymi się do audytów energetycznych oraz wdrażania systemów zobowiązujących do efektywności energetycznej. Państwa członkowskie powinny zatem wprowadzić systemy certyfikacji w odniesieniu do dostawców usług energetycznych, audytów energetycznych i innych środków poprawy efektywności energetycznej.

(¹) Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 15.

(²) Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 36.

- (47) Niezbędne jest kontynuowanie rozwoju rynku usług energetycznych w celu zapewnienia dostępności zarówno zapotrzebowania na usługi energetyczne, jak i dostaw takich usług. Przyczynić się do tego może przejrzystość, na przykład w formie wykazów dostawców usług energetycznych. Wzory umów, wymiana najlepszych praktyk i wytyczne, w szczególności odnoszące się do umów o poprawę efektywności energetycznej, także mogą pomóc w pobudzaniu zapotrzebowania. Tak jak w przypadku innych form finansowania przez stronę trzecią, w przypadku umowy o poprawę efektywności energetycznej beneficjent usługi energetycznej nie ponosi kosztów inwestycji, wykorzystując część finansowej wartości oszczędności energii na to, by spłacić inwestycję zrealizowaną w całości lub częściowo przez osobę trzecią.
- (48) Niezbędne jest rozpoznanie i usunięcie regulacyjnych i pozaregulacyjnych barier na drodze do wykorzystywania umów o poprawę efektywności energetycznej oraz innych form finansowania przez stronę trzecią w zakresie oszczędności energii. Należą do nich takie zasady prowadzenia rachunkowości oraz praktyki, w których wyniku inwestycje kapitałowe i roczne oszczędności finansowe uzyskane w wyniku stosowania środków poprawy efektywności energetycznej nie są właściwie ujmowane w księgach rachunkowych przez cały okres trwania inwestycji. Na szczeblu krajowym także należy usuwać przeszkody na drodze do przeprowadzania renowacji istniejących zasobów budowlanych na podstawie rozdziału środków zachęcających pomiędzy poszczególne zainteresowane podmioty.
- (49) Należy zachęcać państwa członkowskie oraz regiony do wykorzystywania w pełni funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności w celu stymulowania inwestycji w środki mające na celu poprawę efektywności energetycznej. Inwestycje w efektywność energetyczną mogą się przyczynić do wzrostu gospodarczego, zwiększenia zatrudnienia, innowacji i zmniejszenia ubóstwa energetycznego w gospodarstwach domowych i tym samym wnoszą pozytywny wkład w spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną. Do potencjalnych obszarów finansowania należą środki w zakresie efektywności energetycznej w budynkach publicznych i mieszkalnych, a także zapewnienie nowych umiejętności w celu wspierania zatrudnienia w sektorze związanym z efektywnością energetyczną.
- (50) Państwa członkowskie powinny zachęcać do stosowania instrumentów finansowania, by ułatwiać realizację celów niniejszej dyrektywy. Takie instrumenty finansowania mogą obejmować wkłady finansowe oraz grzywny za nieprzestrzeganie niektórych przepisów niniejszej dyrektywy; środki przeznaczone na efektywność energetyczną na mocy art. 10 ust. 3 dyrektywy 2003/87/WE; środki przeznaczone na efektywność energetyczną w wieloletnich ramach finansowych, zwłaszcza Funduszu Spójności, funduszach strukturalnych i funduszach rozwoju obszarów wiejskich oraz specjalnych europejskich instrumentach finansowych, takich jak Europejski Fundusz na rzecz Efektywności Energetycznej.
- (51) Instrumenty finansowe mogą być oparte, w stosownych przypadkach, na środkach przeznaczonych na efektywność energetyczną pochodzących z unijnych obligacji projektowych; środkach przeznaczonych na efektywność energetyczną przez Europejski Bank Inwestycyjny i inne europejskie instytucje finansowe, w szczególności Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju oraz Bank Rozwoju Rady Europy; środkach zwiększonych przez efekt dźwigni dzięki wykorzystaniu środków instytucji finansowych; środkach krajowych, w tym poprzez utworzenie ram regulacyjnych i prawnych zachęcających do wdrażania inicjatyw i programów w zakresie efektywności energetycznej; dochodów z rocznych limitów emisji zgodnie z decyzją nr 406/2009/WE.
- (52) Instrumenty finansowania mogą w szczególności wykorzystywać te wkłady, środki i dochody, by ułatwić i wspierać zaangażowanie prywatnego kapitału, opierając się zwłaszcza na inwestorach instytucjonalnych, a jednocześnie przy przyznawaniu środków stosować kryteria zapewniające osiągnięcie celów w zakresie ochrony środowiska i celów społecznych; wykorzystywać innowacyjne mechanizmy finansowe (np. gwarancje pożyczkowe dla kapitału prywatnego, gwarancje pożyczkowe zachęcające do zawierania umów o poprawę efektywności energetycznej, dotacje, pożyczki o obniżonym oprocentowaniu i specjalne linie kredytowe, systemy finansowania przez podmioty trzecie), które zmniejszają ryzyko projektów służących efektywności energetycznej, oraz umożliwiają przeprowadzenie opłacalnej ekonomicznie renowacji nawet w gospodarstwach domowych o niskich i średnich dochodach; być związane z programami lub agencjami, które będą gromadzić projekty służące oszczędności energii i oceniać ich jakość, dostarczać pomoc techniczną, promować rynek usług energetycznych i wspierać generowanie wśród odbiorców popytu na te usługi.
- (53) Takie instrumenty finansowania mogą również zapewniać odpowiednie środki na wspieranie programów szkoleń i certyfikacji, podnoszących i potwierdzających kwalifikacje w zakresie efektywności energetycznej; zapewniać środki na badania nad technologiami małej skali i mikrotechnologiami do wytwarzania energii oraz na demonstracje i przyspieszenie ich wykorzystania, a także na optymalizację przyłączeń tych producentów do sieci; mogą być powiązane z programami, w ramach których podejmowane są działania mające na celu promowanie efektywności energetycznej we wszystkich lokalach mieszkalnych, aby zapobiec ubóstwu energetycznemu oraz zachęcić właścicieli wynajmujących lokale mieszkalne do zapewnienia jak największej efektywności energetycznej ich nieruchomości; dostarczać odpowiednich środków na wspieranie dialogu społecznego i norm w celu poprawy efektywności energetycznej oraz zapewnienia dobrych warunków pracy, a także bezpieczeństwa i higieny pracy.
- (54) Aby realizować w praktyce cel, jakim jest poprawa charakterystyki energetycznej budynków instytucji publicznych, należy wykorzystywać dostępne unijne instrumenty finansowe i innowacyjne mechanizmy finansowania. W tym względzie państwa członkowskie mogą wykorzystywać swoje dochody z rocznych limitów emisji na mocy decyzji nr 406/2009/WE do celów wypracowywania takich mechanizmów na zasadach dobrowolności i z uwzględnieniem krajowych przepisów budżetowych.

- (55) Realizując cel, jakim jest wzrost efektywności energetycznej o 20 %, Komisja będzie musiała monitorować skutki, jakie nowe środki będą miały dla dyrektywy 2003/87/WE ustanawiającej unijny system handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, aby utrzymać środki zachęty w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji, nagradzające za inwestowanie z myślą o obniżeniu emisji dwutlenku węgla oraz przygotowujące sektory objęte unijnym systemem handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych na niezbędne w przyszłości innowacje. Komisja będzie musiała monitorować wpływ na sektory przemysłowe, które są narażone na znaczące ryzyko ucieczki emisji, określone w decyzji Komisji 2010/2/UE z dnia 24 grudnia 2009 r. ustalającej, zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, wykaz sektorów i podsektorów uważanych za narażone na znaczące ryzyko ucieczki emisji⁽¹⁾, tak aby zapewnić, aby niniejsza dyrektywa propagowała rozwój tych sektorów i by go nie utrudniała.
- (56) Dyrektywa 2006/32/WE zobowiązuje państwa członkowskie do przyjęcia oraz dążenia do osiągnięcia do 2016 r. ogólnego krajowego celu orientacyjnego w zakresie oszczędności energii w wysokości 9 %, który będzie realizowany za pomocą usług energetycznych i innych środków poprawy efektywności energetycznej. Wspomniana dyrektywa stanowi, że w stosownych przypadkach i w razie potrzeby po przyjęciu przez państwa członkowskie drugiego planu na rzecz efektywności energetycznej Komisja przedstawi wnioski w sprawie dodatkowych środków obejmujących przedłużenie okresu zastosowania celów. Jeżeli w sprawozdaniu zostanie stwierdzone, że poczyniono niewystarczające postępy w realizacji krajowych celów orientacyjnych określonych we wspomnianej dyrektywie, wnioski te mają się odnosić do poziomu i charakteru celów. W ocenie skutków towarzyszącej niniejszej dyrektywie stwierdzono, że państwa członkowskie są na właściwej drodze do osiągnięcia celu 9 %, który jest znacznie mniej ambitny niż przyjęty w terminie późniejszym cel dotyczący oszczędności energii w wysokości 20 % na 2020 r., a zatem nie ma potrzeby rozpatrywania kwestii poziomu celów.
- (57) Program Inteligentna energia – Europa ustanowiony decyzją nr 1639/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 r. ustanawiającą Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (2007–2013)⁽²⁾ posłużył stworzeniu otoczenia wspomagającego właściwą realizację unijnych polityk zrównoważonej energii przez usunięcie barier rynkowych, takich jak: niewystarczająca wiedza i niewystarczające zdolności podmiotów i instytucji rynkowych, krajowe techniczne lub administracyjne bariery dla właściwego funkcjonowania wewnętrznego rynku energii lub rynki pracy rozwinięte za słabo, by sprostać wyzwaniu, jakim jest gospodarka niskoemisyjna. Wiele z tych barier wciąż istnieje.
- (58) Aby wykorzystać znaczny potencjał w zakresie oszczędności energii w przypadku produktów związanych z energią, należy przyspieszyć i rozszerzyć realizację dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią⁽³⁾ oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie, zużycia energii oraz innych zasobów przez produkty związane z energią⁽⁴⁾. Priorytetowo należy się zająć produktami oferującymi największy potencjał w zakresie oszczędności energii, zgodnie z planem działania w zakresie ekoprojektu oraz, w stosownych przypadkach, przeglądem istniejących środków.
- (59) W celu wyjaśnienia warunków, na jakich państwa członkowskie mogą określać wymogi w zakresie efektywności energetycznej na mocy dyrektywy 2010/31/UE przy zachowaniu przepisów dyrektywy 2009/125/WE i aktów ją wdrażających, dyrektywa 2009/125/WE powinna zostać odpowiednio zmieniona.
- (60) Z uwagi na fakt, że cel niniejszej dyrektywy, mianowicie osiągnięcie unijnego celu polegającego na wzroście efektywności energetycznej do 2020 r. o 20 % oraz stworzenie warunków dla dalszego polepszania efektywności energetycznej po 2020 r., nie może zostać w wystarczającym stopniu osiągnięty przez państwa członkowskie, jeżeli nie zostaną przyjęte dodatkowe środki w zakresie efektywności energetycznej, natomiast cel ten może zostać łatwiej osiągnięty na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną we wspomnianym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza zakres konieczny do osiągnięcia zamierzonego celu.
- (61) Aby umożliwić dostosowanie do postępu technicznego i zmian w rozkładzie źródeł energii, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do przeglądu zharmonizowanych wartości referencyjnych efektywności określonych na podstawie dyrektywy 2004/8/WE i w odniesieniu do wartości, metod obliczeniowych, domyślnego współczynnika energii pierwotnej i wymogów zawartych w załącznikach do niniejszej dyrektywy. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja przeprowadziła stosowne konsultacje, w tym na szczeblu ekspertów. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (62) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszej dyrektywy należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającym przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję⁽⁵⁾.

(1) Dz.U. L 1 z 5.1.2010, s. 10.

(2) Dz.U. L 310 z 9.11.2006, s. 15.

(3) Dz.U. L 285 z 31.10.2009, s. 10.

(4) Dz.U. L 153 z 18.6.2010, s. 1.

(5) Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13.

- (63) Należy uchylić wszystkie przepisy materialne dyrektywy 2004/8/WE i 2006/32/WE, z wyłączeniem art. 4 ust. 1–4 oraz załączników I, III i IV do dyrektywy 2006/32/WE. Przepisy, których dotyczy to wyłączenie, powinny mieć w dalszym ciągu zastosowanie aż do ostatecznego terminu osiągnięcia celu na poziomie 9 %. Należy uchylić art. 9 ust. 1 i 2 dyrektywy 2010/30/UE, który przewiduje zobowiązanie państw członkowskich do zamawiania jedynie produktów należących do najwyższej klasy efektywności energetycznej.
- (64) Obowiązek transpozycji niniejszej dyrektywy do prawa krajowego powinien być ograniczony do tych przepisów, które stanowią istotną zmianę w porównaniu z dyrektywami 2004/8/WE i 2006/32/WE. Obowiązek transpozycji przepisów, które nie uległy zmianie, wynika ze wspomnianych dyrektyw.
- (65) Niniejsza dyrektywa powinna pozostać bez uszczerbku dla obowiązków państw członkowskich odnoszących się do terminów transpozycji do prawa krajowego i stosowania dyrektywy 2004/8/WE i 2006/32/WE.
- (66) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji z dnia 28 września 2011 r. dotyczącą dokumentów wyjaśniających, państwa członkowskie zobowiązały się w uzasadnionych przypadkach dołączyć do zawiadomienia o swoich środkach transpozycji jeden lub więcej dokumentów wyjaśniających związek między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy ustawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ;

ROZDZIAŁ I

PRZEDMIOT, ZAKRES STOSOWANIA, DEFINICJE I WARTOŚCI DOCELOWE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

1. Niniejsza dyrektywa ustanawia wspólną strukturę ramową dla środków służących wspieraniu efektywności energetycznej w Unii, aby zapewnić osiągnięcie głównego unijnego celu zakładającego zwiększenie efektywności energetycznej o 20 % do 2020 r., a także stworzyć warunki dla dalszego polepszania efektywności energetycznej po wspomnianej dacie docelowej.

Niniejsza dyrektywa ustanawia przepisy, których celem jest usunięcie barier na rynku energii oraz przezwyciężenie nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku, które ograniczają efektywność dostaw i wykorzystywania energii, a także przewiduje ustalenie orientacyjnych krajowych celów w zakresie efektywności energetycznej na 2020 r.

2. Wymogi zawarte w niniejszej dyrektywie są wymogami minimalnymi i nie uniemożliwiają państw członkowskich utrzy-

mywania lub wprowadzania surowszych środków. Środki takie są zgodne z prawem unijnym. W przypadku gdy przepisy krajowe przewidują surowsze środki, państwa członkowskie informują o nich Komisję.

Artykuł 2

Definicje

Na użytek niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- 1) „energia” oznacza wszelkie formy nośników energii, paliwa, energię cieplną, energię ze źródeł odnawialnych, energię elektryczną lub każdą inną formę energii określone w art. 2 lit. d) rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1099/2008 z dnia 22 października 2008 r. w sprawie statystyki energii⁽¹⁾;
- 2) „zużycie energii pierwotnej” oznacza zużycie krajowe brutto z wyłączeniem zastosowań pozaenergetycznych;
- 3) „zużycie energii końcowej” oznacza całość energii dostarczonej sektorom przemysłu, transportu, gospodarstw domowych, usług i rolnictwa. Wyłącza się z niego dostawy dla sektora przemiany energetycznej oraz samego przemysłu energetycznego;
- 4) „efektywność energetyczna” oznacza stosunek uzyskanych wyników, usług, towarów lub energii do wkładu energii;
- 5) „oszczędność energii” oznacza ilość zaoszczędzonej energii ustaloną w drodze pomiaru lub oszacowania zużycia przed wdrożeniem środka mającego na celu poprawę efektywności energetycznej i po jego wdrożeniu, z jednoczesnym zapewnieniem normalizacji warunków zewnętrznych wpływających na zużycie energii;
- 6) „poprawa efektywności energetycznej” oznacza zwiększenie efektywności energetycznej w wyniku zmian w technologicznych, zachowań lub ekonomicznych;
- 7) „usługa energetyczna” oznacza fizyczną korzyść, udogodnienie lub pożytek pochodzące z połączenia zużycia energii z wykorzystywaniem technologii energooszczędnych lub działania, które mogą obejmować czynności, utrzymanie i kontrolę niezbędne do świadczenia danej usługi, która jest świadczona na podstawie umowy i która w normalnych okolicznościach prowadzi do sprawdzalnej i wymiernej lub możliwej do oszacowania poprawy efektywności energetycznej lub do oszczędności energii pierwotnej;
- 8) „instytucje publiczne” oznaczają każdą instytucję zamawiającą w rozumieniu dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi⁽²⁾;
- 9) „instytucje rządowe” oznaczają wszelkie jednostki administracyjne, których właściwość obejmuje całe terytorium państwa członkowskiego;

⁽¹⁾ Dz.U. L 304 z 14.11.2008, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 114.

- 10) „całkowita powierzchnia użytkowa” oznacza powierzchnię pomieszczeń budynku lub części budynku, gdzie energia jest wykorzystywana do regulowania wewnętrznych warunków klimatycznych;
- 11) „system zarządzania energią” oznacza zbiór wzajemnie powiązanych lub wzajemnie oddziałujących elementów planu, który wyznacza cel w zakresie efektywności energetycznej oraz określa strategię osiągnięcia tego celu;
- 12) „norma europejska” oznacza normę przyjętą przez Europejski Komitet Normalizacyjny, Europejski Komitet Normalizacyjny Elektrotechniki lub Europejski Instytut Norm Telekomunikacyjnych i udostępnioną do użytku publicznego;
- 13) „norma międzynarodowa” oznacza normę przyjętą przez Międzynarodową Organizację Normalizacyjną i udostępnioną do użytku publicznego;
- 14) „strona zobowiązana” oznacza dystrybutora energii lub przedsiębiorstwo prowadzące detaliczną sprzedaż energii, objęte krajowymi systemami zobowiązującymi do efektywności energetycznej, o których mowa w art. 7;
- 15) „strona uprawniona” oznacza podmiot prawny, któremu rząd lub inna instytucja publiczna przekazały uprawnienia do opracowywania, prowadzenia lub realizowania planu finansowego w imieniu tego rządu lub tej instytucji publicznej;
- 16) „strona uczestnicząca” oznacza przedsiębiorstwo lub instytucję publiczną, które zobowiązało się lub która zobowiązała się do osiągnięcia pewnych celów w ramach dobrowolnej umowy lub jest objęte(-a) krajowym instrumentem polityki regulacyjnej;
- 17) „wykonujący organ publiczny” oznacza podmiot prawa publicznego odpowiedzialny za realizację lub nadzorowanie opodatkowania, planów i instrumentów finansowych, zachęt podatkowych, standardów i norm, systemów znakowania energetycznego, szkoleń lub kształcenia w dziedzinie energii lub emisji dwutlenku węgla;
- 18) „środek z dziedziny polityki” oznacza instrument o charakterze regulacyjnym, finansowym, fiskalnym, dobrowolnym lub informacyjnym, który został formalnie ustanowiony i wdrożony w państwie członkowskim, aby stworzyć ramy wsparcia, wymóg lub zachętę dla uczestników rynku do oferowania i nabywania usług energetycznych i do podejmowania innych środków poprawy efektywności energetycznej;
- 19) „działanie indywidualne” oznacza działanie, które prowadzi do sprawdzalnej i wymiernej lub dającej się oszacować poprawy efektywności energetycznej i które jest podejmowane w wyniku środka z dziedziny polityki;
- 20) „dystrybutor energii” oznacza osobę fizyczną lub prawną, w tym operatora systemu dystrybucyjnego, odpowiedzialną za przesył energii w celu jej dostarczenia do odbiorców końcowych lub do elementów systemów dystrybucyjnych, które sprzedają energię odbiorcom końcowym;
- 21) „operator systemu dystrybucyjnego” oznacza „operatora systemu dystrybucyjnego” określonego, odpowiednio, w dyrektywie 2009/72/WE i dyrektywie 2009/73/WE;
- 22) „przedsiębiorstwo prowadzące detaliczną sprzedaż energii” oznacza osobę fizyczną lub prawną sprzedającą energię odbiorcom końcowym;
- 23) „odbiorca końcowy” oznacza osobę fizyczną lub prawną, która dokonuje zakupu energii do własnego użytku;
- 24) „dostawca usług energetycznych” oznacza osobę fizyczną lub prawną, która świadczy usługi energetyczne lub realizuje inne środki mające na celu poprawę efektywności energetycznej w obiekcie lub w lokalach odbiorcy końcowego;
- 25) „audyt energetyczny” oznacza systematyczną procedurę, której celem jest uzyskanie odpowiedniej wiedzy o profilu istniejącego zużycia energii danego budynku lub zespołu budynków, działalności lub instalacji przemysłowej bądź handlowej lub usługi prywatnej lub publicznej, określenie, w jaki sposób i w jakiej ilości możliwe jest uzyskanie opłacalnej oszczędności energii, oraz poinformowanie o wynikach;
- 26) „małe i średnie przedsiębiorstwa” lub „MŚP” oznaczają przedsiębiorstwa zdefiniowane w tytule I załącznika do zalecenia Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. dotyczącego definicji mikro- oraz małych i średnich przedsiębiorstw⁽¹⁾; do kategorii mikro- oraz małych i średnich przedsiębiorstw należą przedsiębiorstwa, które zatrudniają mniej niż 250 pracowników i których roczny obrót nie przekracza 50 milionów EUR lub całkowita roczna kwota bilansowa nie przekracza 43 milionów EUR;
- 27) „umowa o poprawę efektywności energetycznej” oznacza umowę pomiędzy beneficjentem a dostawcą realizującym środek poprawy efektywności energetycznej, weryfikowaną i monitorowaną w trakcie całego okresu jej obowiązywania, zgodnie z którą inwestycje (roboty, dostawa lub usługa) w ten środek są spłacane w relacji do uzgodnionego w umowie poziomu poprawy efektywności energetycznej lub innego uzgodnionego kryterium charakterystyki energetycznej, na przykład oszczędności finansowych;
- 28) „inteligentny system pomiarowy” oznacza system elektroniczny, za pomocą którego można zmierzyć zużycie energii, uzyskując więcej informacji niż w przypadku konwencjonalnego licznika, a także przysyłać i otrzymywać dane przy wykorzystaniu łączności elektronicznej;
- 29) „operator systemu przesyłowego” oznacza „operatora systemu przesyłowego” w rozumieniu, odpowiednio, dyrektywy 2009/72/WE i dyrektywy 2009/73/WE;
- 30) „kogeneracja” oznacza równoczesne wytwarzanie energii cieplnej i energii elektrycznej lub mechanicznej w trakcie tego samego procesu;
- 31) „ekonomicznie uzasadnione zapotrzebowanie” oznacza zapotrzebowanie, które nie przekracza potrzeb w zakresie ogrzewania lub chłodzenia i które w innej sytuacji zostałyby zaspokojone w warunkach rynkowych przy zastosowaniu procesów wytwarzania energii innych niż kogeneracja;

⁽¹⁾ Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36.

- 32) „ciepło użytkowe” oznacza ciepło wytwarzane w procesie kogeneracji w celu zaspokojenia ekonomicznie uzasadnionego zapotrzebowania na ogrzewanie lub chłodzenie;
- 33) „energia elektryczna z kogeneracji” oznacza energię elektryczną wytwarzaną w procesie skojarzonym z produkcją ciepła użytkowego i obliczoną zgodnie z metodą określoną w załączniku I;
- 34) „wysokosprawna kogeneracja” oznacza kogenerację spełniającą kryteria przedstawione w załączniku II;
- 35) „sprawność ogólna” oznacza sumę rocznej produkcji energii elektrycznej i mechanicznej oraz ciepła użytkowego podzieloną przez ilość paliwa zużytego do produkcji ciepła w procesie kogeneracji oraz do produkcji brutto energii elektrycznej i mechanicznej;
- 36) „stosunek energii elektrycznej do ciepła” oznacza stosunek energii elektrycznej z kogeneracji do ciepła użytkowego wytworzonych w pełnym trybie kogeneracji, z zastosowaniem danych eksploatacyjnych konkretnej jednostki;
- 37) „jednostka kogeneracyjna” oznacza jednostkę, która może działać w trybie kogeneracji;
- 38) „małoskalowa jednostka kogeneracyjna” oznacza jednostkę kogeneracyjną o mocy zainstalowanej mniejszej niż 1 MW_e;
- 39) „jednostka mikrokogeneracji” oznacza jednostkę kogeneracyjną o maksymalnej mocy niższej niż 50 kW_e;
- 40) „wskaźnik intensywności zabudowy” oznacza stosunek powierzchni budynków do powierzchni gruntu na danym terenie;
- 41) „efektywny system ciepłowniczy i chłodniczy” oznacza system ciepłowniczy lub chłodniczy, w którym do produkcji ciepła lub chłodu wykorzystuje się w co najmniej 50 % energię ze źródeł odnawialnych, lub w co najmniej 50 % ciepło odpadowe, lub w co najmniej 75 % ciepło pochodzące z kogeneracji, lub w co najmniej 50 % wykorzystuje się połączenie takiej energii i ciepła;
- 42) „efektywne ogrzewanie i chłodzenie” oznacza rozwiązanie w zakresie ogrzewania i chłodzenia, które dla podstawowego scenariusza odzwierciedlającego działalność w niezmiennych warunkach wymiennie zmniejsza wkład energii pierwotnej wymaganej, aby dostarczyć jedną jednostkę energii dla potrzeb odnośnego systemu w sposób opłacalny, zgodnie z oceną w ramach analizy kosztów i korzyści, o której mowa w niniejszej dyrektywie, z uwzględnieniem energii niezbędnej do wydobycia, przetwarzania, przesyłu i rozdziału;
- 43) „efektywne indywidualne ogrzewanie i chłodzenie” oznacza rozwiązanie w zakresie indywidualnego zaopatrzenia w energię cieplną i chłodniczą, które w porównaniu z efektywnym systemem ciepłowniczym i chłodniczym wymiennie zmniejsza wkład energii pierwotnej ze źródła nieodnawialnego wymaganej, aby dostarczyć jedną jednostkę energii dla potrzeb odnośnego systemu, lub wymaga takiego samego wkładu energii pierwotnej ze źródła nieodnawialnego, lecz po mniejszym koszcie, z uwzględnieniem energii niezbędnej do wydobycia, przetwarzania, przesyłu i rozdziału;
- 44) „znacząca modernizacja” oznacza modernizację, której koszt przekracza 50 % kosztu inwestycyjnego nowej porównywalnej jednostki;
- 45) „koncentrator” oznacza dostawcę usług po stronie zapotrzebowania, który łączy wiele krótkotrwałych obciążeń po stronie odbiorców, by sprzedawać lub wystawiać je na aukcjach na zorganizowanych rynkach energii.

Artykuł 3

Wartości docelowe efektywności energetycznej

1. Każde państwo członkowskie ustala orientacyjną krajową wartość docelową w zakresie efektywności energetycznej w oparciu o swoje zużycie energii pierwotnej lub końcowej, oszczędność energii pierwotnej lub końcowej albo energochłonność. Państwa członkowskie powiadamiają o tych wartościach docelowych Komisję zgodnie z art. 24 ust. 1 i załącznikiem XIV część 1. Wyrażają one te wartości docelowe również w kategoriach bezwzględnego poziomu zużycia energii pierwotnej i końcowej w roku 2020 i wyjaśniają, w jaki sposób i na podstawie jakich danych został on obliczony.

Ustalając te wartości docelowe, państwa członkowskie uwzględniają:

- a) że główny cel unijny w dziedzinie zużycia energii do 2020 r. może być nie większy niż 1 474 Mtoe energii pierwotnej lub nie większy niż 1 078 Mtoe energii końcowej;
- b) środki przewidziane w niniejszej dyrektywie;
- c) środki przyjęte, aby osiągnąć krajowe cele w zakresie oszczędności energii przyjęte na mocy art. 4 ust. 1 dyrektywy 2006/32/WE; oraz
- d) inne środki wspierania efektywności energetycznej w państwach członkowskich i na szczeblu Unii.

Ustalając te wartości docelowe, państwa członkowskie mogą uwzględnić również warunki krajowe, które mają wpływ na zużycie energii pierwotnej, takie jak:

- a) dodatkowy potencjał w zakresie oszczędności energii w sposób opłacalny;
- b) zmiany PKB i jego prognoza;
- c) zmiany w zakresie importu i eksportu energii;
- d) rozwój wszystkich odnawialnych źródeł energii, energia jądrowa, wychwytywanie i składowanie dwutlenku węgla; oraz
- e) wczesne działania.

2. Do dnia 30 czerwca 2014 r. Komisja oceni poczynione postępy i to, czy Unia ma szansę osiągnąć poziom zużycia energii nie wyższy niż 1 474 Mtoe energii pierwotnej lub nie wyższy niż 1 078 Mtoe energii końcowej do 2020 r.

3. Przeprowadzając przegląd, o którym mowa w ust. 2, Komisja:

- a) podsumuje orientacyjne krajowe wartości docelowe efektywności energetycznej podane przez państwa członkowskie;
- b) oceni, czy sumę tych wartości docelowych można uznać za wiarygodny wskaźnik tego, czy Unia jako całość jest na właściwej drodze, uwzględniając ocenę zawartą w pierwszym sprawozdaniu rocznym zgodnie z art. 24 ust. 1 oraz ocenę zawartą w krajowych planach działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zgodnie z art. 24 ust. 2;
- c) uwzględni uzupełniającą analizę wynikającą z:
  - (i) oceny postępów w dziedzinie zużycia energii oraz zużycia energii w odniesieniu do działalności gospodarczej na szczeblu Unii, w tym postępów w zakresie efektywności dostaw energii w państwach członkowskich, które oparły swoje krajowe cele orientacyjne na zużyciu energii końcowej lub na oszczędności energii końcowej, w tym postępów związanych z osiąganiem przez te państwa członkowskie zgodności z rozdziałem III niniejszej dyrektywy;
  - (ii) wyników badań modelowych dotyczących przyszłych tendencji w zakresie zużycia energii na szczeblu Unii;
- d) porówna wyniki uzyskane zgodnie z lit. a)–c) z ilościowo wyrażonym zużyciem, które byłoby potrzebne, by osiągnąć w 2020 r. zużycie energii nie większe niż 1 474 Mtoe energii pierwotnej lub nie większe niż 1 078 Mtoe energii końcowej.

ROZDZIAŁ II

EFEKTYWNOŚĆ WYKORZYSTANIA ENERGII

Artykuł 4

Renowacja budynków

Państwa członkowskie ustanawiają długoterminową strategię wspierania inwestycji w renowację krajowych zasobów

budynków mieszkaniowych i użytkowych, zarówno publicznych, jak i prywatnych. Strategia ta obejmuje:

- a) przegląd krajowych zasobów budowlanych oparty, w stosownych przypadkach, na próbkach statystycznych;
- b) określenie opłacalnych sposobów renowacji właściwych dla typu budynków i strefy klimatycznej;
- c) polityki i środki mające stymulować opłacalne gruntowne renowacje budynków, w tym gruntowne renowacje prowadzone etapami;
- d) przyjęcie przyszłościowej perspektywy w podejmowaniu decyzji inwestycyjnych przez podmioty fizyczne, sektor budowlany i instytucje finansowe;
- e) oparte na faktach szacunki oczekiwanej oszczędności energii i szerszych korzyści.

Państwa członkowskie publikują pierwszą wersję strategii od dnia 30 kwietnia 2014 r. i aktualizują tę strategię co trzy lata oraz przekazują każdą jej wersję Komisji, jako część krajowych planów działania na rzecz efektywności energetycznej.

Artykuł 5

Wzorcowa rola budynków instytucji publicznych

1. Nie naruszając art. 7 dyrektywy 2010/31/UE, każde państwo członkowskie zapewnia, aby od dnia 1 stycznia 2014 r. 3 % całkowitej powierzchni ogrzewanych lub chłodzonych budynków będących własnością jego instytucji rządowych oraz przez nie zajmowanych było poddawane co roku renowacji w celu spełnienia przynajmniej wymogów minimalnych dotyczących charakterystyki energetycznej, które ustaliło przy zastosowaniu art. 4 dyrektywy 2010/31/UE.

Współczynnik 3 % oblicza się w oparciu o całkowitą powierzchnię pomieszczeń w budynkach o całkowitej powierzchni użytkowej wynoszącej ponad 500 m² stanowiących własność instytucji rządowych zainteresowanego państwa członkowskiego oraz przez nie zajmowanych, które na dzień 1 stycznia każdego roku nie spełniają krajowych minimalnych wymogów dotyczących charakterystyki energetycznej ustalonych w stosowaniu art. 4 dyrektywy 2010/31/UE. Ta wartość progowa od dnia 9 lipca 2015 r. zostaje obniżona do 250 m².

W przypadku gdy państwo członkowskie wymaga, by obowiązek renowacji każdego roku 3 % całkowitej powierzchni pomieszczeń rozciągał się na powierzchnię będącą własnością jednostek administracyjnych niższego niż centralny szczebel instytucji rządowych oraz przez nie zajmowanych, wskazane 3 % jest wyliczane w odniesieniu do całkowitej powierzchni pomieszczeń w budynkach o całkowitej powierzchni użytkowej wynoszącej ponad 500 m², a od dnia 9 lipca 2015 r. ponad 250 m², stanowiących własność instytucji rządowych oraz tych jednostek administracyjnych zainteresowanego państwa członkowskiego oraz przez nie zajmowanych, które 1 stycznia każdego roku nie spełniają wymagań minimalnych dotyczących charakterystyki energetycznej ustalonych w zastosowaniu art. 4 dyrektywy 2010/31/UE.

Podczas wdrażania środków kompleksowej renowacji budynków instytucji rządowych zgodnie z akapitem pierwszym państwa członkowskie mogą wybrać, czy uznawać budynki za całość, w tym przegrody zewnętrzne, wyposażenie, eksploatację i utrzymanie.

Państwa członkowskie wprowadzają wymóg, by budynki instytucji rządowych o najgorszej charakterystyce energetycznej były traktowane priorytetowo w odniesieniu do środków w zakresie efektywności energetycznej, jeżeli jest to opłacalne i technicznie wykonalne.

2. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o nieokreśleniu lub niestosowaniu wymogów, o których mowa w ust. 1, do następujących kategorii budynków:

- a) urzędowo chronionych jako część wyznaczonego środowiska lub z powodu ich szczególnych wartości architektonicznych lub historycznych, o ile zgodność z pewnymi minimalnymi wymogami dotyczącymi charakterystyki energetycznej zmieniałaby w sposób niedopuszczalny ich charakter lub wygląd;
- b) stanowiących własność sił zbrojnych lub instytucji rządowych oraz służących celom obrony narodowej, z wyłączeniem kwater jednoosobowych i budynków biurowych sił zbrojnych i innego personelu zatrudnionego przez organy krajowych sił zbrojnych;
- c) używanych jako miejsca kultu i do działalności religijnej.

3. Jeżeli państwo członkowskie dokonuje renowacji więcej niż 3 % całkowitej powierzchni budynków instytucji rządowych w danym roku, może zaliczyć nadwyżkę na poczet rocznego wskaźnika renowacji za dowolny rok z trzech poprzednich lub następnych lat.

4. Państwa członkowskie mogą zaliczyć w poczet ich rocznego wskaźnika renowacji budynków instytucji rządowych nowe budynki zajmowane przez nie i będące ich własnością w zamian za konkretne budynki instytucji rządowych rozebrane w dowolnym z dwóch poprzednich lat lub budynki sprzedane, zburzone lub wycofane z użycia w dowolnym z dwóch poprzednich lat z uwagi na intensywniejsze wykorzystanie innych budynków.

5. Do celów ust. 1 w terminie do dnia 31 grudnia 2013 r. państwa członkowskie utworzą i podadzą do wiadomości publicznej wykaz ogrzewanych lub chłodzonych budynków instytucji rządowych o całkowitej powierzchni użytkowej wynoszącej ponad 500 m², a od dnia 9 lipca 2015 r. – ponad 250 m², z wyłączeniem budynków zwolnionych na mocy ust. 2. Wykaz ten zawiera następujące dane:

- a) powierzchnię pomieszczeń w m²; oraz
- b) charakterystykę energetyczną każdego budynku lub właściwe dane dotyczące energii.

6. Bez uszczerbku dla art. 7 dyrektywy 2010/31/UE – państwa członkowskie mogą zdecydować o przyjęciu alternatywnego do ust. 1–5 niniejszego artykułu podejścia, polegającego na podjęciu innych opłacalnych środków, w tym gruntow-

nych renowacji i środków wpływających na zmianę zachowań użytkowników, aby do roku 2020 osiągnąć wartość oszczędności energii w stosownych budynkach będących własnością instytucji rządowych oraz zajmowanych przez nie, która jest przynajmniej równa wymogowi ust. 1; corocznie składa się sprawozdania z takich środków.

Do celów realizacji tego alternatywnego podejścia państwa członkowskie mogą oszacować oszczędność energii, do której doprowadziłyby ust. 1–4, przy zastosowaniu odpowiednich standardowych wartości zużycia energii w referencyjnych budynkach instytucji rządowych przed renowacją i po niej oraz zgodnie z szacunkami powierzchni ich zasobów. Kategorie referencyjnych budynków instytucji rządowych są reprezentatywne dla zasobów takich budynków.

Państwa członkowskie, które wybrały podejście alternatywne, powiadamiają Komisję, do dnia 31 grudnia 2013 r., o alternatywnych środkach, które planują przedsięwziąć, określając sposób, w jaki zamierzają uzyskać równoważną poprawę charakterystyki energetycznej budynków stanowiących własność ich instytucji rządowych.

7. Państwa członkowskie zachęcają instytucje publiczne, w tym na szczeblu regionalnym i lokalnym, oraz podmioty z sektora mieszkalnictwa socjalnego podlegające prawu publicznemu – z należyтым uwzględnieniem ich odnośnych kompetencji i struktury administracyjnej – aby:

- a) przyjęły plan na rzecz efektywności energetycznej – odrębny lub stanowiący część większego planu w dziedzinie klimatu lub środowiska – zawierający szczegółowe cele i działania w zakresie oszczędności energii i jej efektywności, z myślą o naśladowaniu wzorcowej roli budynków instytucji rządowych, o której mowa w ust. 1, 5 i 6;
- b) wprowadziły system zarządzania energią, obejmujący audyty energetyczne, w ramach wdrażania ich planu;
- c) w stosownych przypadkach korzystały z przedsięwzięcia usług energetycznych i umów o poprawę efektywności energetycznej do finansowania renowacji i wdrażania planów utrzymania lub poprawy efektywności energetycznej w perspektywie długoterminowej.

Artykuł 6

Dokonywanie zakupów przez instytucje publiczne

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby instytucje rządowe nabywały jedynie produkty, usługi i budynki o bardzo dobrej charakterystyce energetycznej, o ile zapewniona jest przez to opłacalność, wykonalność ekonomiczna, większe zrównoważenie, przydatność techniczna, a także odpowiedni poziom konkurencji, o których mowa w załączniku III.

Obowiązek określony w akapicie pierwszym ma zastosowanie do umów kupna produktów, usług i budynków przez instytucje publiczne w zakresie, w jakim te umowy mają wartość równą lub większą niż poziomy ustalony w art. 7 dyrektywy 2004/18/WE.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, ma zastosowanie do zamówień sił zbrojnych tylko w zakresie, w jakim stosowanie go nie spowoduje konfliktu z charakterem i pierwotnym celem działalności sił zbrojnych. Obowiązek ten nie ma zastosowania do umów na dostawy wyposażenia wojskowego zdefiniowanego w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa ⁽¹⁾.

3. Państwa członkowskie zachęcają instytucje publiczne, w tym na szczeblu regionalnym i lokalnym, z należyтым uwzględnieniem ich odpowiednich kompetencji i struktury administracyjnej, aby naśladowały wzorcowe postępowanie ich instytucji rządowych polegające na nabywaniu jedynie produktów, usług i budynków o bardzo dobrych właściwościach w zakresie efektywności energetycznej. Państwa członkowskie zachęcają instytucje publiczne, by podczas przeprowadzania przetargów na zamówienia na usługi o istotnym znaczeniu z punktu widzenia zużycia energii oceniały możliwość podpisywania długoterminowych umów o poprawę efektywności energetycznej zapewniających długoterminową oszczędność energii.

4. Bez uszczerbku dla ust. 1, przy zakupie pakietu produktów objętych jako całość aktem delegowanym przyjętym na mocy dyrektywy 2010/30/UE państwa członkowskie mogą wymagać, by łączna efektywność energetyczna była uznawana za ważniejszą niż efektywność energetyczna poszczególnych produktów pakietu poprzez zakup pakietu produktów, który jest zgodny z kryteriami najwyższej klasy efektywności energetycznej.

Artykuł 7

Systemy zobowiązujące do efektywności energetycznej

1. Każde państwo członkowskie ustanawia system zobowiązujący do efektywności energetycznej. System ten zapewnia osiągnięcie przez dystrybutorów energii lub przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii, które zostały wyznaczone jako strony zobowiązane na podstawie ust. 4 i które prowadzą działalność na terytorium danego państwa członkowskiego, łącznego celu w zakresie oszczędności energii końcowej do dnia 31 grudnia 2020 r., bez uszczerbku dla ust. 2.

Cel ten jest co najmniej równoważny osiągnięciu przez wszystkich dystrybutorów energii lub wszystkie przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii nowych oszczędności każdego roku od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. w wysokości 1,5 % rocznego wolumenu sprzedaży energii odbiorcom końcowym uśrednionej w ostatnim trzyletnim okresie przed dniem 1 stycznia 2013 r. Wolumen sprzedaży energii zużytej w transporcie może być częściowo lub w pełni wyłączony z tego obliczenia.

Państwa członkowskie podejmują decyzję co do sposobu rozłożenia w czasie obliczonej wielkości nowych oszczędności, o której mowa w akapicie drugim.

2. Z zastrzeżeniem ust. 3 każde państwo członkowskie może:

- a) przeprowadzać obliczenia wymagane na mocy ust. 1 akapit drugi, stosując wartości 1 % w 2014 i 2015 r.; 1,25 % w 2016 i 2017 r.; oraz 1,5 % w 2018, 2019 i 2020 r.;
- b) wyłączyć z obliczeń całość lub część wolumenu sprzedaży energii wykorzystanej w działalności przemysłowej wymienionej w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE;
- c) pozwolić, by oszczędność energii w sektorach przetwarzania, przesyłu i rozdziału energii, w tym w sprawnej infrastrukturze ciepłowniczej i chłodniczej, uzyskana w wyniku wdrożenia wymogów przedstawionych w art. 14 ust. 4, art. 14 ust. 5 lit. b) oraz art. 15 ust. 1–6 i 9, została odliczona od wielkości oszczędności energii wymaganej na mocy ust. 1; oraz
- d) odliczać oszczędność energii wynikającą z działań indywidualnych nowo wdrożonych od dnia 31 grudnia 2008 r., która nadal ma znaczenie w 2020 r. i może być mierzona i weryfikowana, od wielkości oszczędności energii, o której mowa w ust. 1.

3. Zastosowanie ust. 2 nie może prowadzić do zmniejszenia o więcej niż 25 % ilości oszczędności energii, o której mowa w ust. 1. Państwa członkowskie stosujące ust. 2 powiadamiają o tym Komisję do dnia 5 czerwca 2014 r., w tym powiadamiają o elementach wymienionych w ust. 2, które mają być stosowane, oraz o obliczeniach, wykazując ich wpływ na wielkość oszczędności energii, o której mowa w ust. 1.

4. Bez uszczerbku dla wyliczenia oszczędności energii w ramach celu zgodnie z ust. 1 akapit drugi, każde państwo członkowskie, na użytek ust. 1 akapit pierwszy, wyznacza, na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów, spośród dystrybutorów energii lub przedsiębiorstw prowadzących detaliczną sprzedaż energii działających na jego terytorium strony zobowiązane i może przy tym uwzględnić przedsiębiorstwa prowadzące dystrybucję lub sprzedaż detaliczną paliw transportowych działające na jego terytorium. Wielkość oszczędności energii, jaka jest wymagana do spełnienia zobowiązania, jest osiągnięta przez strony zobowiązane wśród odbiorców końcowych, wyznaczone, w stosownych przypadkach, przez państwa członkowskie, niezależnie od wyliczeń zgodnie z ust. 1 lub, jeśli zdecydują o tym państwa członkowskie, przez udokumentowane oszczędności osiągnięte przez inne strony, jak określono w ust. 7 lit. b).

5. Państwa członkowskie wyrażają wielkość oszczędności energii wymaganą od każdej strony zobowiązanej w kategoriach zużycia energii końcowej lub pierwotnej. Metodę wybraną w celu wyrażenia wymaganej wielkości oszczędności energii wykorzystuje się także do obliczania oszczędności zgłaszanych przez strony zobowiązane. Zastosowanie mają współczynniki konwersji określone w załączniku IV.

⁽¹⁾ Dz.U. L 216 z 20.8.2009, s. 76.

6. Państwa członkowskie zapewniają, by oszczędności wynikające z ust. 1, 2 i 9 niniejszego artykułu i art. 20 ust. 6 były obliczane zgodnie z pkt 1 i 2 załącznika V. Tworzą one systemy pomiaru, kontroli i weryfikacji, w ramach których weryfikacji poddaje się przynajmniej statystycznie istotną i reprezentatywną próbę środków poprawy efektywności energetycznej wdrożonych przez strony zobowiązane. Ten pomiar, kontrola i weryfikacja są dokonywane w sposób niezależny przez strony zobowiązane.

7. W ramach systemu zobowiązującego do efektywności energetycznej państwa członkowskie mogą:

- a) włączać do nakładanych przez siebie obowiązków oszczędności wymogi uwzględniające aspekt społeczny, w tym poprzez zobowiązanie do priorytetowego wdrożenia części środków w zakresie efektywności energetycznej w gospodarstwach domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym lub w mieszkaniach socjalnych;
- b) zezwolić stronom zobowiązanim na zaliczanie na poczet ich zobowiązań poświadczonych oszczędności energii osiągniętej przez dostawców usług energetycznych lub inne strony trzecie, w tym w przypadkach, gdy strony zobowiązane promują środki za pośrednictwem innych akredytowanych przez państwo podmiotów lub za pośrednictwem organów publicznych, które mogą obejmować formalne partnerstwa i mogą się łączyć z innymi źródłami finansowania. Jeżeli państwa członkowskie na to zezwalają, muszą zapewnić, aby istniał proces akredytacji, który jest jasno określony, przejrzysty i otwarty dla wszystkich podmiotów działających na rynku, a także jest ukierunkowany na minimalizację kosztów certyfikacji;
- c) zezwolić stronom zobowiązanim na zaliczenie oszczędności osiągniętych w danym roku, tak jakby zostały one osiągnięte w dowolnym z czterech poprzednich lub trzech następnych lat.

8. Raz do roku państwa członkowskie podają do publicznej wiadomości oszczędność energii osiągniętą przez każdą stronę zobowiązaną, lub każdą podkategorię stron zobowiązanych, oraz ilość łączną osiągniętą w ramach tego systemu.

Państwa członkowskie zapewniają, by strony zobowiązane przedstawiały na żądanie:

- a) zagregowane informacje statystyczne dotyczące ich odbiorców końcowych (zaznaczając istotne zmiany w stosunku do uprzednio przedłożonych informacji); oraz
- b) bieżące informacje dotyczące zużycia energii przez odbiorców końcowych, w tym – w odpowiednich przypadkach – profili obciążenia, segmentacji odbiorców oraz lokalizacji geograficznej odbiorców, przy czym musi zostać zachowana wiarygodność i ochrona prywatnych lub poufnych informacji handlowych zgodnie z mającym zastosowanie prawem Unii.

Żądanie takie może zostać zgłoszone nie częściej niż raz w roku.

9. Jako rozwiązanie alternatywne względem ustanowienia systemu zobowiązującego do efektywności energetycznej

zgodnie z ust. 1, państwa członkowskie mogą postanowić o przyjęciu innych środków z dziedziny polityki w celu uzyskania oszczędności energii wśród odbiorców końcowych, pod warunkiem że takie środki z dziedziny polityki spełniają kryteria przedstawione w ust. 10 i 11. Wielkość nowej oszczędności energii każdego roku dzięki temu podejściu jest równa wielkości nowej oszczędności energii wymaganej w ust. 1, 2 i 3. Pod warunkiem utrzymania tej równowagi państwa członkowskie mogą łączyć systemy zobowiązujące z alternatywnymi środkami z dziedziny polityki, w tym krajowymi programami dotyczącymi efektywności energetycznej.

Środki z dziedziny polityki, o których mowa w akapicie pierwszym, mogą obejmować następujące środki z dziedziny polityki lub ich połączenia – nie ograniczając się jednak do nich:

- a) opodatkowanie energii lub CO₂, które skutkuje zmniejszeniem zużycia energii przez odbiorców końcowych;
- b) plany i instrumenty finansowe lub zachęty podatkowe, które prowadzą do stosowania efektywnych energetycznie technologii lub technik i skutkują zmniejszeniem zużycia energii przez odbiorców końcowych;
- c) regulacje lub porozumienia dobrowolne, które prowadzą do stosowania efektywnych energetycznie technologii lub technik i skutkują zmniejszeniem zużycia energii przez odbiorców końcowych;
- d) standardy i normy, które zmierzają do poprawy efektywności energetycznej produktów i usług, w tym budynków i pojazdów, oprócz sytuacji, w których są one obowiązkowe w państwach członkowskich na mocy prawa unijnego;
- e) systemy znakowania energetycznego z wyłączeniem systemów obowiązkowych i stosowanych w państwach członkowskich na mocy prawa unijnego;
- f) szkolenie i kształcenie, w tym programy doradztwa energetycznego, które prowadzą do stosowania efektywnych energetycznie technologii lub technik i skutkują zmniejszeniem zużycia energii przez odbiorców końcowych.

Państwa członkowskie powiadamiają Komisję w terminie do dnia 5 grudnia 2013 r. o środkach z dziedziny polityki, które planują przyjąć do celów akapitu pierwszego i art. 20 ust. 6, zgodnie ze strukturą ramową przedstawioną w załączniku V pkt 4, wskazując, w jaki sposób zamierzają osiągnąć wymaganą wielkość oszczędności. W przypadku środków z dziedziny polityki, o których mowa w akapicie drugim i w art. 20 ust. 6, powiadomienie to wskazuje, w jaki sposób są spełnione kryteria ust. 10. W przypadku środków z dziedziny polityki innych niż te, o których mowa w akapicie drugim lub w art. 20 ust. 6, państwa członkowskie wyjaśniają, w jaki sposób ma zostać osiągnięty równoważny poziom oszczędności, monitorowania i weryfikacji. Komisja może zasugerować zmiany w terminie 3 miesięcy od powiadomienia.

10. Bez uszczerbku dla ust. 11 kryteria dotyczące środków z dziedziny polityki przyjmowanych na mocy ust. 9 akapit drugi i art. 20 ust. 6 są następujące:

- a) środki z dziedziny polityki przewidują co najmniej dwa okresy pośrednie przed dniem 31 grudnia 2020 r. i prowadzą do osiągnięcia celów na poziomie określonym w ust. 1;
- b) odpowiedzialność każdej strony uprawnionej, strony uczestniczącej lub wykonującego organu publicznego – odpowiednio do okoliczności – jest definiowana;
- c) oszczędności energii, które mają zostać osiągnięte, są określone w sposób przejrzysty;
- d) wielkość oszczędności energii, która jest wymagana lub która ma zostać osiągnięta za pomocą danego środka z dziedziny polityki, jest wyrażana w postaci zużycia energii pierwotnej lub końcowej, z zastosowaniem współczynników przeliczeniowych określonych w załączniku IV;
- e) oszczędność energii jest obliczana z zastosowaniem metod i zasad zawartych w pkt 1 i 2 załącznika V;
- f) oszczędność energii jest obliczana z zastosowaniem metod i zasad zawartych w pkt 3 załącznika V;
- g) strony uczestniczące opracowują i udostępniają publicznie coroczne sprawozdanie na temat oszczędności energii, chyba że nie będzie go można sporządzić;
- h) zapewnia się monitorowanie wyników i przygotowuje się odpowiednie środki, gdyby postęp nie był zadowalający;
- i) zapewnia się system kontroli obejmujący również niezależną weryfikację statystycznie istotnej części środków poprawy efektywności energetycznej; oraz
- j) corocznie publikowane są dane dotyczące rocznych tendencji w dziedzinie oszczędności energii.

11. Państwa członkowskie zapewniają, by podatki, o których mowa w ust. 9 akapit drugi lit. a), były zgodne z kryteriami wymienionymi w ust. 10 lit. a), b), c), d), f), h) i j).

Państwa członkowskie zapewniają, by uregulowania i dobrowolne porozumienia, o których mowa w ust. 9 akapit drugi lit. c), były zgodne z kryteriami wymienionymi w ust. 10 lit. a), b), c), d), e), g), h), i) oraz j).

Państwa członkowskie zapewniają, by inne środki z dziedziny polityki, o których mowa w ust. 9 akapit drugi, oraz krajowe fundusze efektywności energetycznej, o których mowa w art. 20 ust. 6, były zgodne z kryteriami wymienionymi w ust. 10 lit. a), b), c), d), e), h), i) oraz j).

12. Państwa członkowskie zapewniają, by w przypadkach, gdy nakłada się oddziaływanie różnych środków z dziedziny polityki lub działań indywidualnych, oszczędność energii nie była zaliczana podwójnie.

Artykuł 8

Audyty energetyczne i systemy zarządzania energią

1. Państwa członkowskie stwarzają warunki umożliwiające wszystkim końcowym odbiorcom energii dostęp do audytów energetycznych wysokiej jakości, które są opłacalne oraz:

- a) przeprowadzane w sposób niezależny przez ekspertów wykwalifikowanych lub akredytowanych zgodnie z kryteriami kwalifikacji; lub
- b) realizowane i nadzorowane przez niezależne organy na podstawie przepisów krajowych.

Audyty energetyczne, o których mowa w akapicie pierwszym, mogą być przeprowadzane przez ekspertów wewnętrznych lub audytorów energetycznych, pod warunkiem że dane państwo członkowskie wprowadziło system zapewniania i sprawdzania jakości audytów, w tym dokonuje, w stosownych przypadkach, corocznego losowego wyboru statystycznie istotnego odsetka wszystkich audytów energetycznych, które przeprowadzili ci eksperci lub audytorzy.

Aby zagwarantować wysoką jakość audytów energetycznych i systemów zarządzania energią, państwa członkowskie ustalają przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria minimalne dotyczące audytów energetycznych, opierając się na załączniku VI.

Audyty energetyczne nie mogą zawierać klauzul, które zakazują przekazywania wyników audytów wykwalifikowanemu/akredytowanemu dostawcy usług energetycznych, pod warunkiem że odbiorca nie wyraża sprzeciwu.

2. Państwa członkowskie opracowują programy zachęt dla MŚP do poddawania się audytom energetycznym, a następnie do wdrażania zaleceń sporządzonych w trakcie tych audytów.

Kierując się przejrzystymi i niedyskryminacyjnymi kryteriami i nie naruszając przepisów UE o pomocy państwa, państwa członkowskie mogą ustanowić systemy wsparcia dla MŚP, także wtedy, gdy zawarły dobrowolne porozumienia o pokryciu kosztów audytu energetycznego i wdrożenia realizacji wysoko opłacalnych zaleceń wynikających z audytów energetycznych, jeżeli zastosowano zaproponowane środki.

Państwa członkowskie zwracają uwagę MŚP, m.in. korzystając z pośrednictwa odpowiednich organizacji przedstawicielskich, na konkretne przykłady pokazujące, w jaki sposób systemy zarządzania energią mogą im pomóc prowadzić działalność. Komisja udziela pomocy państwom członkowskim poprzez wspieranie wymiany sprawdzonych rozwiązań w tej dziedzinie.

3. Państwa członkowskie opracowują także programy mające na celu informowanie – przy pomocy odpowiednich instytucji doradczych – gospodarstw domowych o korzyściach wynikających z takich audytów.

Aby ułatwić zapewnienie wystarczającej liczby ekspertów, państwa członkowskie zachęcają do realizacji programów szkoleniowych, w ramach których uzyskuje się kwalifikacje audytora energetycznego.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby przedsiębiorstwa niebędące MŚP zostały poddane audytowi energetycznemu przeprowadzonemu w niezależny i opłacalny sposób przez wykwalifikowanych lub akredytowanych ekspertów lub zrealizowane i nadzorowane przez niezależne organy na podstawie przepisów krajowych, do dnia 5 grudnia 2015 r. oraz co najmniej co cztery lata od daty poprzedniego audytu energetycznego.

5. Audyty energetyczne uważa się za spełniające wymogi określone w ust. 4, gdy przeprowadzane są one w niezależny sposób na podstawie kryteriów minimalnych opartych na załączniku VI i realizowane na podstawie dobrowolnych porozumień między organizacjami zainteresowanych stron a wyznaczonym podmiotem, poddane nadzorowi danego państwa członkowskiego lub innych podmiotów, którym właściwe organy przekazały odnośne obowiązki, lub Komisji.

Dostęp uczestników rynku oferujących usługi energetyczne jest oparty na przejrzystych i niedyskryminacyjnych kryteriach.

6. Przedsiębiorstwa niebędące MŚP i realizujące system zarządzania energią lub środowiskiem certyfikowany przez niezależny podmiot zgodnie z właściwymi normami europejskimi lub międzynarodowymi są zwolnione z wymogów ust. 4, pod warunkiem że państwa członkowskie zapewnią, by dany system zarządzania obejmował audyt energetyczny na podstawie kryteriów minimalnych opartych na załączniku VI.

7. Audyty energetyczne mogą być samodzielne lub stanowić część szerszej zakrojonego audytu środowiskowego. Państwa członkowskie mogą wprowadzić wymóg, by częścią audytu energetycznego była ocena technicznej i ekonomicznej wykonalności przyłączenia do istniejącej lub planowanej sieci ciepłowniczej lub chłodniczej.

Nie naruszając przepisów unijnych dotyczących pomocy państwa, państwa członkowskie mogą ustanowić systemy zachęt i wsparcia do celów wdrożenia zaleceń wynikających z audytów energetycznych i podobnych środków.

Artykuł 9

Opomiarowanie

1. Państwa członkowskie zapewniają, by na tyle, na ile jest to technicznie wykonalne, uzasadnione finansowo i proporcjonalne do potencjalnej oszczędności energii, odbiorcy końcowi energii elektrycznej, gazu ziemnego, ciepła sieciowego, chłodu sieciowego oraz ciepłej wody użytkowej mieli możliwość nabycia po konkurencyjnych cenach indywidualnych liczników, które dokładnie oddają rzeczywiste zużycie energii przez odbiorcę końcowego i podają informacje o rzeczywistym czasie korzystania z energii.

Taka możliwość nabycia liczników indywidualnych po konkurencyjnych cenach jest zapewniana w przypadku:

- wymiany liczników, chyba że jest to technicznie niewykonalne lub nieopłacalne w stosunku do szacowanych potencjalnych oszczędności w perspektywie długoterminowej;
- podłączania nowych liczników w nowych budynkach lub przy wykonaniu ważniejszych renowacji budynków, zgodnie z dyrektywą 2010/31/UE.

2. W przypadku gdy państwa członkowskie wprowadzają inteligentne systemy pomiarowe i rozpowszechniają inteligentne

liczniki gazu ziemnego lub energii elektrycznej zgodnie z dyrektywami 2009/72/WE i 2009/73/WE oraz w zakresie, w jakim tego dokonują:

- zapewniają, by systemy pomiarowe dawały odbiorcom końcowym informacje na temat rzeczywistego czasu użytkowania i by przy ustalaniu minimalnych parametrów funkcjonalnych liczników i obowiązków nakładanych na uczestników rynku w pełni wzięto pod uwagę cele efektywności energetycznej i korzyści dla odbiorców końcowych;
- zapewniają bezpieczeństwo inteligentnych liczników i przekazywania danych, a także prywatność odbiorców końcowych zgodnie ze stosownymi przepisami unijnymi o ochronie danych i prywatności;
- w przypadku dostarczania energii elektrycznej i na wniosek odbiorcy końcowego wymagają od operatorów liczników, aby zapewnili, aby licznik lub liczniki były w stanie dokonywać rozliczeń ilości energii elektrycznej wysyłanej do sieci z obiektów odbiorcy końcowego;
- zapewniają, by – jeżeli odbiorcy końcowi zwrócą się z takim wnioskiem – dane pomiarowe dotyczące wprowadzanej i zbywanej przez nich energii elektrycznej były udostępniane im lub stronie trzeciej działającej w imieniu odbiorcy końcowego w łatwo zrozumiałym formacie umożliwiającym porównywanie podobnych transakcji;
- wprowadzają wymóg przekazywania odbiorcom stosownych porad i informacji w momencie montażu inteligentnych liczników; porady i informacje dotyczą w szczególności pełnych możliwości liczników, jeżeli chodzi o zarządzanie odczytem liczników oraz monitorowanie zużycia energii.

3. W przypadku gdy energia cieplna i chłodnicza lub ciepła woda są dostarczane do budynku z sieci ciepłowniczej lub z centralnego źródła obsługującego większą liczbę budynków, na wymienniku ciepła lub na granicy dostawy zostaje zamontowany licznik energii cieplnej lub ciepłej wody.

W budynkach wielomieszkaniowych i wielofunkcyjnych z własnym źródłem centralnego ogrzewania/chłodzenia lub zaopatrywanych z sieci ciepłowniczej lub z centralnego źródła obsługującego większą liczbę budynków do dnia 31 grudnia 2016 r. zostaną zamontowane – tam gdzie jest to technicznie wykonalne i opłacalne – również liczniki zużycia indywidualnego do pomiaru zużycia energii cieplnej lub chłodniczej lub ciepłej wody dostarczanej do każdego lokalu. W przypadku gdy zastosowanie indywidualnych liczników nie jest technicznie wykonalne lub nie jest opłacalne, do pomiarów zużycia energii cieplnej na każdym grzejniku stosowane są indywidualne podzielniki kosztów ciepła, chyba że dane państwo członkowskie wykaże, że montaż takich podzielników kosztów ciepła nie byłby opłacalny. W takich przypadkach można rozważyć alternatywne opłacalne sposoby pomiaru zużycia energii cieplnej.

W przypadku gdy przeważającym rodzajem zabudowy są budynki wielomieszkaniowe, które zaopatrywane są z systemu ciepłowniczego lub chłodniczego lub które posiadają własne wspólne systemy ogrzewania lub chłodzenia obsługujące takie budynki, państwa członkowskie mogą wprowadzić przejrzyste zasady podziału kosztów zużycia energii cieplnej lub ciepłej wody w takich budynkach, aby zapewnić przejrzystość i dokładność rozliczania indywidualnego zużycia. W stosownych przypadkach zasady takie obejmują wytyczne w sprawie sposobu podziału kosztów energii cieplnej lub ciepłej wody, jak następuje:

- a) ciepła woda na potrzeby bytowe;
- b) straty energii cieplnej w instalacji w budynku oraz energia cieplna do celów ogrzewania powierzchni wspólnych (jeżeli klatki schodowe i korytarze są wyposażone w grzejniki);
- c) energia cieplna do celów ogrzewania mieszkań.

Artykuł 10

Informacje o rozliczeniach

1. W przypadku gdy odbiorcy końcowi nie mają inteligentnych liczników, o których mowa w dyrektywach 2009/72/WE i 2009/73/WE, państwa członkowskie zapewnią, w terminie do dnia 31 grudnia 2014 r., by informacje o rozliczeniach były dokładne oraz oparte na rzeczywistym zużyciu, zgodnie z pkt 1.1 załącznika VII, w odniesieniu do wszystkich sektorów objętych zakresem niniejszej dyrektywy, w tym dystrybutorów energii, operatorów systemów dystrybucyjnych oraz przedsiębiorstw prowadzących detaliczną sprzedaż energii, w przypadkach gdy jest to technicznie możliwe i ekonomicznie uzasadnione.

Obowiązek ten można wypełnić przez wprowadzenie systemu dokonywania odczytów przez samych odbiorców końcowych i przekazywania odczytów licznika dostawcy energii. Jedynie w przypadku gdy odbiorca końcowy nie poda odczytu licznika za dany okres rozliczeniowy, rozliczanie jest oparte na zużyciu szacunkowym lub na stawce ryczałtowej.

2. Liczniki zamontowane zgodnie z dyrektywami 2009/72/WE i 2009/73/WE podają dokładne informacje o rozliczeniach oparte na rzeczywistym zużyciu. Państwa członkowskie zapewniają, aby odbiorcy końcowi mieli możliwość łatwego dostępu do uzupełniających informacji dotyczących zużycia w przeszłości pozwalających na szczegółową samokontrolę.

Informacje uzupełniające dotyczące zużycia w przeszłości obejmują:

- a) dane sumaryczne za co najmniej trzy poprzedzające lata lub za okres od rozpoczęcia umowy na dostawę, jeżeli jest on krótszy. Dane te muszą odpowiadać okresom, za które podawano informacje dotyczące poszczególnych rozliczeń; oraz
- b) szczegółowe dane według czasu użytkowania dla dowolnego dnia, tygodnia, miesiąca i roku. Dane te są udostępniane odbiorcy końcowemu przez internet lub interfejs licznika za co najmniej poprzednie 24 miesiące lub okres od rozpoczęcia umowy na dostawę, jeżeli jest on krótszy.

3. Niezależnie od tego, czy inteligentne liczniki zostały zamontowane, państwa członkowskie:

- a) wprowadzają wymóg, aby – w zakresie, w jakim dostępne są informacje na temat rozliczeń za energię i zużycia przez odbiorców końcowych w przeszłości – na życzenie odbiorcy końcowego były one udostępniane dostawcy usług energetycznych wskazanemu przez odbiorcę końcowego;
- b) zapewniają, aby odbiorcom końcowym zaoferowano opcję elektronicznej formy informacji o rozliczeniach i rachunków oraz aby odbiorcy końcowi otrzymywali, na żądanie, jasne i zrozumiałe wyjaśnienie, w jaki sposób wyliczono ich rachunek, szczególnie w przypadkach, gdy rachunki nie są oparte na rzeczywistym zużyciu;
- c) zapewniają, aby odbiorcom końcowym wraz z rachunkiem udostępniane były odpowiednie informacje pozwalające na całościowe zapoznanie się z bieżącymi kosztami energii, zgodnie z załącznikiem VII;
- d) mogą postanowić, że na życzenie odbiorcy końcowego informacje zawarte w tych rachunkach nie stanowią wezwania do zapłaty. W takich przypadkach państwa członkowskie zapewniają, by dostawcy źródeł energii oferowali elastyczne formy dokonywania płatności;
- e) wprowadzają wymóg, zgodnie z którym informacje i szacunki dotyczące kosztów energii mają być przekazywane odbiorcom na ich wniosek, terminowo i w łatwo zrozumiałym formacie, umożliwiającym odbiorcom porównanie podobnych transakcji.

Artykuł 11

Koszt dostępu do informacji o opomiarowaniu i rozliczeniach

1. Państwa członkowskie zapewniają, by odbiorcy końcowi otrzymywali wszystkie rachunki i informacje o rozliczeniach za zużycie energii nieodpłatnie oraz by odbiorcy końcowi mieli również odpowiedni i bezpłatny dostęp do swoich danych dotyczących zużycia.

2. Niezależnie od ust. 1 podział kosztów informacji o rozliczeniach indywidualnego zużycia energii cieplnej i chłodniczej dostarczanej w budynkach wielomieszkaniowych i wielofunkcyjnych na mocy art. 9 ust. 3 dokonywany jest nieodpłatnie. Koszty zlecenia tego zadania stronie trzeciej, takiej jak dostawca usług lub lokalny dostawca energii, obejmujące opomiarowanie, przydział i rozliczanie rzeczywistego indywidualnego zużycia w takich budynkach mogą ponosić odbiorcy końcowi, w zakresie, w jakim wysokość tych kosztów jest uzasadniona.

Artykuł 12

Program informowania i wzmocnienia pozycji odbiorców

1. Państwa członkowskie podejmują stosowne działania promujące i umożliwiające efektywne wykorzystanie energii przez małych odbiorców energii, w tym gospodarstwa domowe. Działania te mogą być częścią strategii krajowej.

2. Do celów ust. 1 działania te obejmują co najmniej jeden z elementów wymienionych w lit. a) lub b):

- a) instrumenty i strategie promujące zmianę zachowań, w tym ewentualnie:
- (i) zachęty podatkowe;
  - (ii) dostęp do finansowania, grantów lub dotacji;
  - (iii) dostarczanie informacji;
  - (iv) wzorcowe projekty;
  - (v) działania w miejscu pracy;
- b) sposoby i warunki udziału odbiorców i organizacji konsumentów podczas ewentualnego rozpowszechniania inteligentnych liczników poprzez powiadamianie o:
- (i) opłacalnych i łatwych do osiągnięcia zmianach w wykorzystaniu energii;
  - (ii) informacjach o środkach w zakresie efektywności energetycznej.

Artykuł 13

Sankcje

Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące sankcji nakładanych w przypadku nieprzestrzegania przepisów krajowych przyjętych na podstawie art. 7–11 oraz art. 18 ust. 3, a także podejmują środki niezbędne do zapewnienia ich wykonania. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające. W terminie do dnia 5 czerwiec 2014 r. państwa członkowskie powiadamiają o tych przepisach Komisję, a także bezzwłocznie powiadamiają Komisję o wszystkich późniejszych zmianach, które tych przepisów dotyczą.

ROZDZIAŁ III

EFEKTYWNOŚĆ ZAOPATRZENIA W ENERGIĘ

Artykuł 14

Promowanie efektywności ogrzewania i chłodzenia

1. Do dnia 31 grudnia 2015 r. państwa członkowskie dokonają kompleksowej oceny potencjału zastosowania wysokosprawnej kogeneracji oraz efektywnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych, zawierającej informacje określone w załączniku VIII, i powiadamiają o niej Komisję. Jeśli przeprowadziły już równoważną ocenę, powiadamiają o niej Komisję.

W kompleksowej ocenie w pełni uwzględnia się analizę krajowego potencjału w zakresie wysokosprawnej kogeneracji, przeprowadzaną na mocy dyrektywy 2004/8/WE.

Na żądanie Komisji ocenę aktualizuje się co pięć lat oraz powiadamia o niej Komisję. Komisja zgłasza takie żądanie co najmniej rok przed terminem.

2. Państwa członkowskie przyjmują polityki stwarzające warunki odpowiedniego uwzględnienia na szczeblu lokalnym i regionalnym potencjału stosowania efektywnego ogrzewania i chłodzenia, w szczególności z wykorzystaniem wysokosprawnej kogeneracji. Uwzględnia się możliwości rozwoju lokalnych i regionalnych rynków energii cieplnej.

3. Na użytek oceny, o której mowa w ust. 1, państwa członkowskie przeprowadzają analizę kosztów i korzyści, której zakres obejmuje ich terytorium i która uwzględnia warunki klimatyczne, wykonalność ekonomiczną i poprawność techniczną, zgodnie z załącznikiem IX część 1. Analiza kosztów i korzyści umożliwia łatwiejsze określenie najbardziej efektywnych pod względem zasobów i najbardziej opłacalnych rozwiązań, umożliwiających spełnienie wymogów w zakresie ogrzewania i chłodzenia. Ta analiza kosztów i korzyści może być częścią oceny wpływu na środowisko, przewidzianej w dyrektywie 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko ⁽¹⁾.

4. W przypadku gdy w wyniku przeprowadzenia oceny, o której mowa w ust. 1, oraz analizy, o której mowa w ust. 3, wskazany zostaje potencjał stosowania wysokosprawnej kogeneracji lub efektywnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych, których korzyści przewyższają koszty, państwa członkowskie podejmują odpowiednie działania na rzecz rozbudowy sprawnej infrastruktury ciepłowniczej i chłodniczej lub ich dostosowania do rozwoju wysokosprawnej kogeneracji oraz wykorzystywania ogrzewania i chłodzenia z ciepła odpadowego oraz energii ze źródeł odnawialnych zgodnie z ust. 1, 5 i 7.

W przypadku gdy w wyniku przeprowadzenia oceny, o której mowa w ust. 1, i analizy, o której mowa w ust. 3, nie zostanie wskazany potencjał, którego korzyści przewyższają koszty, w tym koszty administracyjne przeprowadzenia analizy kosztów i korzyści przewidzianej w ust. 5, dane państwo członkowskie może zwolnić instalacje z wymogów określonych w tym ustępie.

5. Państwa członkowskie zapewniają, by analiza kosztów i korzyści zgodna z załącznikiem IX część 2 została przeprowadzona w przypadku, gdy po dniu 5 czerwiec 2014 r.:

- a) planuje się nową cieplną instalację elektroenergetyczną, której całkowita znamionowa moc cieplna dostarczona w paliwie przekracza 20 MW; analiza służy ocenie kosztów i korzyści zrealizowania tej instalacji jako wysokosprawnej instalacji kogeneracyjnej;

⁽¹⁾ Dz.U. L 197 z 21.7.2001, s. 30.

- b) istniejąca ciepła instalacja elektroenergetyczna, której całkowita znamionowa moc ciepła dostarczona w paliwie przekracza 20 MW, jest poddawana znacznej modernizacji; analiza służy ocenie kosztów i korzyści przekształcenia tej instalacji w wysokosprawną instalację kogeneracyjną;
- c) planuje się budowę lub znaczną modernizację instalacji przemysłowej, której całkowita znamionowa moc ciepła dostarczona w paliwie przekracza 20 MW i która generuje ciepło odpadowe na użytecznym poziomie temperatury; analiza służy ocenie kosztów i korzyści wykorzystywania ciepła odpadowego w celu zaspokojenia ekonomicznie uzasadnionego zapotrzebowania, w tym poprzez kogenerację, oraz przyłączenia tej instalacji do sieci ciepłowniczej i chłodniczej;
- d) planuje się nową sieć ciepłowniczą i chłodniczą lub w istniejącej sieci planuje się nową instalację wytwarzającą energię o całkowitej znamionowej mocy cieplnej dostarczonej w paliwie przekraczającej 20 MW lub planuje się znaczną modernizację istniejącej instalacji w celu oceny kosztów i korzyści wykorzystania ciepła odpadowego z pobliskich instalacji przemysłowych.

Montaż urządzeń do wychwytywania dwutlenku węgla z instalacji energetycznego spalania w celu składowania geologicznego zgodnie z dyrektywą 2009/31/WE nie jest uznawany za modernizację do celów lit. b), c) i d) niniejszego ustępu.

Państwa członkowskie mogą wprowadzić wymóg, zgodnie z którym analiza kosztów i korzyści, o której mowa w lit. c) i d), ma być przeprowadzana we współpracy z przedsiębiorstwami odpowiedzialnymi za eksploatację sieci ciepłowniczych i chłodniczych.

6. Państwa członkowskie mogą zwolnić z wymogów ust. 5:

- a) instalacje wytwarzające energię elektryczną w okresach szczytowego obciążenia i instalacje rezerwowe, które mają zgodnie z planami pracować przez mniej niż 1 500 godzin roboczych w roku jako średnia krocząca w ciągu pięciu lat, na podstawie procedury weryfikacji określonej przez państwa członkowskie, zapewniającej spełnienie tego kryterium zwolnienia;
- b) instalacje energetyki jądrowej;
- c) instalacje, które muszą być lokalizowane w pobliżu miejsca składowania geologicznego zatwierdzonego na mocy dyrektywy 2009/31/WE.

Państwa członkowskie mogą również ustanowić wartości progowe, wyrażone jako ilość dostępnego użytecznego ciepła odpadowego, zapotrzebowanie na ciepło lub odległości instalacji przesyłowych od sieci ciepłowniczych w celu wyłączenia poszczególnych instalacji z zastosowania ust. 5 lit. c) i d).

Do dnia 31 grudnia 2013 r. państwa członkowskie powiadamiają Komisję o zwolnieniach, przyjętych na mocy niniejszego

ustępu, a następnie o wszelkich zmianach dotyczących tych zwolnień.

7. Państwa członkowskie przyjmują kryteria udzielania zezwoleń, o których mowa w art. 7 dyrektywy 2009/72/WE, lub równoważne kryteria udzielania pozwoleń w celu:

- a) uwzględniania wyniku kompleksowej oceny, o której mowa w ust. 1;
- b) zapewnienia, by wymogi ust. 5 zostały spełnione; oraz
- c) uwzględniania wyniku analizy kosztów i korzyści, o której mowa w ust. 5.

8. Państwa członkowskie mogą zwolnić poszczególne instalacje z wymogu – zgodnie z kryteriami udzielania zezwoleń i pozwoleń, o których mowa w ust. 7 – wdrażania opcji, których korzyści przewyższają koszty, jeżeli wystąpią nadrzędne przyczyny prawne, związane z własnością lub finansami. W tych przypadkach dane państwo członkowskie przekazuje Komisji powiadomienie o swojej decyzji wraz z uzasadnieniem w terminie trzech miesięcy od daty podjęcia decyzji.

9. Ust. 5, 6, 7 i 8 niniejszego artykułu mają zastosowanie do instalacji objętych dyrektywą 2010/75/UE bez uszczerbku dla wymogów tej dyrektywy.

10. Na podstawie zharmonizowanych wartości referencyjnych efektywności, o których mowa w załączniku II lit. f), państwa członkowskie zapewniają, aby można było zagwarantować pochodzenie energii elektrycznej wytworzonej w procesie wysokosprawnej kogeneracji zgodnie z obiektywnymi, przejrzystymi i niedyskryminacyjnymi kryteriami określonymi przez każde państwo członkowskie. Państwa członkowskie zapewniają, aby wspomniana gwarancja pochodzenia spełniała wymogi i zawierała co najmniej informacje określone w załączniku X. Państwa członkowskie uznają wzajemnie swoje gwarancje pochodzenia, wyłącznie jako dowód na potwierdzenie informacji, o których mowa w niniejszym ustępie. Wszelka odmowa uznania gwarancji pochodzenia za taki dowód, w szczególności z przyczyn związanych z zapobieganiem nadużyciom finansowym, musi się opierać na obiektywnych, przejrzystych i niedyskryminacyjnych kryteriach. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o wspomnianej odmowie i przedstawiają jej uzasadnienie. W przypadku odmowy uznania gwarancji pochodzenia Komisja może przyjąć decyzję zmuszającą stronę odmawiającą do uznania gwarancji, szczególnie w odniesieniu do stosowania obiektywnych, przejrzystych i niedyskryminacyjnych kryteriów, na podstawie których takie uznanie następuje.

Komisja jest uprawniona do dokonania do dnia 31 grudnia 2014 r., w drodze aktów delegowanych zgodnie z art. 23 niniejszej dyrektywy, przeglądu zharmonizowanych wartości referencyjnych efektywności określonych w decyzji wykonawczej Komisji 2011/877/UE⁽¹⁾ przyjętej na podstawie dyrektywy 2004/8/WE.

(1) Dz.U. L 343 z 23.12.2011, s. 91.

11. Państwa członkowskie zapewniają, aby wszelkie dostępne wsparcie dla kogeneracji było uzależnione od tego, czy energia elektryczna wytwarzana i pochodząca z wysokosprawnej kogeneracji oraz ciepło odpadowe są efektywnie wykorzystywane w celu osiągnięcia oszczędności energii pierwotnej. Wsparcie ze środków publicznych dla kogeneracji oraz dla wytwarzania w ramach systemów ciepłowniczych i dla sieci ciepłowniczych podlega w stosownych przypadkach zasadom dotyczącym pomocy państwa.

Artykuł 15

Przetwarzanie, przesył i rozdział energii

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby krajowe organy regulacyjne sektora energetycznego należycie uwzględniały efektywność energetyczną, wykonując zadania regulacyjne określone w dyrektywach 2009/72/WE i 2009/73/WE w odniesieniu do swoich decyzji dotyczących eksploatacji infrastruktury gazowej i elektroenergetycznej.

Państwa członkowskie zapewniają w szczególności, aby krajowe organy regulacyjne sektora energetycznego poprzez opracowanie taryf sieciowych i regulacji dotyczących sieci, w ramach dyrektywy 2009/72/WE i z uwzględnieniem kosztów i korzyści poszczególnych środków, dostarczały operatorom sieci zachęt do udostępniania użytkownikom sieci usług systemowych, umożliwiających im wdrażanie środków poprawy efektywności energetycznej w kontekście systematycznego wdrażania inteligentnych sieci.

Takie usługi systemowe mogą być określone przez operatora systemu i nie wpływają negatywnie na bezpieczeństwo systemu.

W odniesieniu do energii elektrycznej państwa członkowskie zapewniają, aby regulacje dotyczące sieci oraz taryfy sieciowe spełniały kryteria określone w załączniku XI przy uwzględnieniu wytycznych i kodeksów opracowanych zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 714/2009.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by do dnia 30 czerwca 2015 r.:

- a) przeprowadzono ocenę potencjału w zakresie efektywności energetycznej ich infrastruktur gazowych i elektroenergetycznych, w szczególności w odniesieniu do przesyłu, rozdziału, zarządzania obciążeniem i interoperacyjności, a także przyłączenia do energetycznych instalacji wytwórczych, w tym możliwości dostępu dla mikroproducentów energii;
- b) określono konkretne środki i inwestycje na rzecz wprowadzenia opłacalnej poprawy efektywności energetycznej w infrastrukturze sieciowej, wraz z harmonogramem ich wprowadzenia.

3. Państwa członkowskie mogą zezwolić na uwzględnianie w systemach i strukturach taryf aspektu społecznego w odniesieniu do przesyłu i rozdziału energii sieciowej, pod warunkiem że jakkolwiek negatywny wpływ tych elementów na system

przesyłowy i system dystrybucyjny będzie sprowadzony do niezbędnego minimum i że wpływ ten nie będzie nieproporcjonalny do osiąganego celu społecznego.

4. Państwa członkowskie zapewniają, by z taryf przesyłu i rozdziału wyeliminowano zachęty, które są szkodliwe dla ogólnej efektywności (w tym efektywności energetycznej) wytwarzania, przesyłu, rozdziału i dostaw energii elektrycznej, lub zachęty, które mogłyby ograniczać udział działań podejmowanych w odpowiedzi na zapotrzebowanie w rynkach bilansujących i w zamawianiu usług pomocniczych. Państwa członkowskie zapewniają, by stwarzano zachęty dla operatorów sieci do poprawy efektywności w projektowaniu i funkcjonowaniu infrastruktury i, w ramach dyrektywy 2009/72/WE, by taryfy pozwalały dostawcom zwiększyć udział odbiorców w efektywności systemu, w tym odpowiedź na zapotrzebowanie zależnie od warunków krajowych.

5. Bez uszczerbku dla art. 16 ust. 2 dyrektywy 2009/28/WE i z uwzględnieniem art. 15 dyrektywy 2009/72/WE oraz potrzeby zapewnienia ciągłości dostaw energii cieplnej, państwa członkowskie zapewniają, aby stosownie do wymogów dotyczących zachowania niezawodności i bezpieczeństwa sieci, w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria określone przez właściwe organy krajowe, operatorzy systemów przesyłowych oraz operatorzy systemów dystrybucyjnych, jeżeli są odpowiedzialni za realizację funkcji dysponenckiej w odniesieniu do instalacji wytwórczych na ich terytorium:

- a) gwarantowali przesył i rozdział energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji;
- b) zapewnili energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji priorytetowy lub gwarantowany dostęp do sieci;
- c) przy realizacji funkcji dysponenckiej w odniesieniu do instalacji wytwórczych energii elektrycznej zapewniali priorytetowy przesył energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji w zakresie, w jakim zezwala na to bezpieczna eksploatacja krajowego systemu elektroenergetycznego.

Państwa członkowskie zapewniają, by przepisy dotyczące hierarchii priorytetów dostępu i przesyłu przyznawanych w ich systemach elektroenergetycznych były wyraźnie i szczegółowo wyjaśnione i podane do wiadomości publicznej. Gwarantując priorytetowy dostęp lub przesył dla wysokosprawnej kogeneracji, państwa członkowskie mogą ustalić rankingi różnych rodzajów energii ze źródeł odnawialnych i wysokosprawnej kogeneracji w relacji pomiędzy nimi i w ich obrębie, a w każdym razie zapewniają, aby nie był utrudniany priorytetowy dostęp do energii lub jej przesył z różnych źródeł odnawialnych.

Oprócz obowiązków ustanowionych w akapicie pierwszym operatorzy systemów przesyłowych oraz operatorzy systemów dystrybucyjnych spełniają wymogi określone w załączniku XII.

Państwa członkowskie mogą szczególnie ułatwiać przyłączenie do systemu sieci elektroenergetycznych energii elektrycznej wytworzonej w procesie wysokosprawnej kogeneracji w małoskalowych jednostkach kogeneracyjnych i jednostkach mikrogeneracji. Państwa członkowskie podejmują, w stosownych przypadkach, działania mające zachęcić operatorów sieci do wprowadzania procesu „zainstaluj i poinformuj” w odniesieniu do instalacji jednostek mikrogeneracji, tak aby uprościć i skrócić procedury wydawania zezwoleń dla indywidualnych obywateli i instalatorów.

6. Z zastrzeżeniem wymogów dotyczących zachowania niezawodności i bezpieczeństwa sieci, państwa członkowskie podejmują odpowiednie działania w celu zapewnienia, aby operatorzy wysokosprawnej kogeneracji mogli zaoferować usługi bilansowania oraz inne usługi eksploatacyjne na poziomie operatorów systemów przesyłowych lub operatorów systemów dystrybucyjnych, jeżeli jest to technicznie i ekonomicznie wykonalne i zgodne z trybem eksploatacji wysokosprawnej instalacji kogeneracyjnej. Operatorzy systemów przesyłowych i operatorzy systemów dystrybucyjnych zapewniają, aby wspomniane usługi były częścią przetargu na usługi, który jest przejrzysty, niedyskryminacyjny i dostępny dla kontroli procedur.

W stosownych przypadkach państwa członkowskie mogą zobowiązać operatorów systemów przesyłowych i operatorów systemów dystrybucyjnych, aby zachęcali, poprzez obniżanie opłat za przyłączenie i za korzystanie z systemu, do lokalizowania wysokosprawnych jednostek kogeneracyjnych w pobliżu obszarów zapotrzebowania.

7. Państwa członkowskie mogą zezwolić producentom energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji, którzy wyrażają chęć przyłączenia do sieci elektroenergetycznej, na ogłoszenie zaproszenia do składania ofert na roboty przyłączeniowe.

8. Państwa członkowskie zapewniają, by krajowe organy regulacyjne sektora energetycznego zachęcały do tego, by na rynkach hurtowych i detalicznych obok podaży wykorzystywane były również środki po stronie popytu, takie jak reagowanie na zapotrzebowanie.

Z zastrzeżeniem ograniczeń technicznych występujących podczas zarządzania sieciami, państwa członkowskie zapewniają, aby operatorzy systemów przesyłowych i operatorzy systemów dystrybucyjnych, spełniając wymogi związane z usługami bilansującymi i pomocniczymi, traktowali usługodawców reagujących na zapotrzebowanie, w tym koncentratorów, w sposób niedyskryminacyjny, w oparciu o ich zdolności techniczne.

Z zastrzeżeniem ograniczeń technicznych występujących podczas zarządzania sieciami, państwa członkowskie wspierają dostęp energii wyprodukowanej w odpowiedzi na zapotrzebowanie do rynków usług bilansowania, rezerwowania i innych systemów oraz udział w tych rynkach, m.in. poprzez nałożenie na krajowe organy regulacyjne lub – jeżeli wymagają tego krajowe systemy regulacyjne – na operatorów systemów przesyłowych i operatorów systemów dystrybucyjnych w ścisłej współpracy z usługodawcami reagującymi na zapotrzebowanie i z odbiorcami, w celu określenia warunków technicznych udziału w tych rynkach na podstawie wymogów technicznych tych rynków oraz zdolności odpowiedzi na zapotrzebowanie. Specyfikacje takie przewidują udział koncentratorów.

9. Składając sprawozdania zgodnie z dyrektywą 2010/75/UE i nie naruszając art. 9 ust. 2 tej dyrektywy, państwa członkowskie rozważają ujęcie w sprawozdaniach informacji dotyczących poziomów efektywności energetycznej instalacji, w których spalane są paliwa, o całkowitej znamionowej mocy cieplnej dostarczonej w paliwie wynoszącej 50 MW lub więcej, w świetle odpowiednich najlepszych dostępnych technik opracowanych zgodnie z dyrektywą 2010/75/UE i dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli⁽¹⁾.

Państwa członkowskie mogą stwarzać zachęty dla operatorów instalacji, o których mowa w akapicie pierwszym, do poprawy swych rocznych średnich wskaźników eksploatacyjnych netto.

ROZDZIAŁ IV

PRZEPISY HORYZONTALNE

Artykuł 16

Dostęp do systemów kwalifikacji, akredytacji i certyfikacji

1. W przypadku gdy państwo członkowskie uważa, że krajowy poziom kompetencji technicznych, obiektywności i niezawodności jest niewystarczający, zapewnia, aby do dnia 31 grudnia 2014 r. systemy certyfikacji lub akredytacji lub równoważne systemy kwalifikacji, w tym w razie konieczności stosowne programy szkoleniowe, zostały udostępnione lub były dostępne dla dostawców usług energetycznych i audytów energetycznych, dla zarządców energii oraz dla podmiotów instalujących związane z energią elementy budynków określone w art. 2 ust. 9 dyrektywy 2010/31/UE.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by systemy, o których mowa w ust. 1, gwarantowały odbiorcom przejrzystość, były niezawodne i ułatwiały realizację krajowych celów efektywności energetycznej.

3. Państwa członkowskie udostępniają publicznie systemy certyfikacji lub akredytacji lub równoważne systemy kwalifikacji, o których mowa w ust. 1, a także współpracują między sobą i z Komisją przy porównywaniu oraz uznawaniu systemów.

Państwa członkowskie podejmują odpowiednie działania, by informować odbiorców o dostępności systemów kwalifikacji lub certyfikacji, zgodnie z art. 18 ust. 1.

Artykuł 17

Informacje i szkolenia

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby informacje na temat dostępnych mechanizmów efektywności energetycznej oraz ram finansowych i prawnych były przejrzyste oraz szeroko upowszechniane wśród wszystkich odpowiednich uczestników rynku, w tym odbiorców, przedsiębiorców budowlanych, architektów, inżynierów, audytorów środowiskowych i energetycznych oraz instalatorów elementów budowlanych, jak określono w dyrektywie 2010/31/UE.

Państwa członkowskie zachęcają do informowania banków i innych instytucji finansowych o możliwościach udziału – w tym poprzez tworzenie partnerstw publiczno-prywatnych – w finansowaniu środków na rzecz poprawy efektywności energetycznej.

⁽¹⁾ Dz.U. L 24 z 29.1.2008, s. 8.

2. Państwa członkowskie zapewniają odpowiednie warunki dla podmiotów rynkowych, aby mogły one dostarczać odbiorcom energii odpowiednie i ukierunkowane informacje oraz porady na temat efektywności energetycznej.

3. Komisja weryfikuje wpływ swoich działań mających wspierać rozwój platform, angażując między innymi uczestników europejskiego dialogu społecznego w promowanie programów szkoleniowych z zakresu efektywności energetycznej, i w stosownych przypadkach proponuje kolejne działania. Komisja zachęca europejskich partnerów społecznych do dyskusji nad efektywnością energetyczną.

4. Państwa członkowskie przy udziale zainteresowanych stron, w tym władz lokalnych i regionalnych, propagują odpowiednie inicjatywy informacyjne, uświadamiające i szkoleniowe, aby przedstawiać obywatelom korzyści i praktyczne rozwiązania związane z przyjęciem środków na rzecz poprawy efektywności energetycznej.

5. Komisja zachęca do wymiany i szerokiego rozpowszechniania informacji o sprawdzonych rozwiązaniach w dziedzinie efektywności energetycznej w państwach członkowskich.

Artykuł 18

Usługi energetyczne

1. Państwa członkowskie wspierają rynek usług energetycznych oraz dostęp MŚP do tego rynku poprzez:

- a) rozpowszechnianie jasnych i łatwo dostępnych informacji:
  - (i) na temat dostępnych umów na usługi energetyczne oraz klauzul, które należy uwzględnić w takich umowach, aby zagwarantować oszczędności energii i prawa odbiorców końcowych;
  - (ii) na temat instrumentów finansowych, zachęt, dotacji i kredytów na wspieranie projektów w zakresie usług związanych z efektywnością energetyczną;
- b) stwarzanie warunków do rozwoju znaków jakości, m.in. przez organizacje branżowe;
- c) publiczne udostępnianie i regularne aktualizowanie wykazu dostępnych dostawców usług energetycznych, którzy są wykwalifikowani lub certyfikowani, oraz ich kwalifikacji lub certyfikatów zgodnie z art. 16 lub poprzez udostępnienie interfejsu, w którym dostawcy usług energetycznych mogą przedstawiać informacje;
- d) wspieranie sektora publicznego w przyjmowaniu ofert usług energetycznych, w szczególności w odniesieniu do modernizacji budynków poprzez:
  - (i) udostępnianie wzorów umów o poprawę efektywności energetycznej, które zawierają co najmniej punkty wymienione w załączniku XIII;
  - (ii) udostępnianie informacji o sprawdzonych rozwiązaniach w dziedzinie umów o poprawę efektywności energetycznej, w tym, jeżeli jest dostępna, analizę kosztów i korzyści przeprowadzoną z uwzględnieniem cyklu życia;

e) przeprowadzanie przeglądu jakościowego w ramach krajowego planu działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii odnośnie do obecnego i przyszłego rozwoju rynku usług energetycznych.

2. Państwa członkowskie, w stosownych przypadkach, ułatwiają należyte funkcjonowanie rynku usług energetycznych poprzez:

- a) wyznaczanie i reklamowanie punktu kontaktowego lub punktów kontaktowych, w których odbiorcy końcowi mogą uzyskać informacje, o których mowa w ust. 1;
- b) podejmowanie w razie konieczności działań w celu usunięcia barier regulacyjnych i pozaregulacyjnych, które utrudniają korzystanie z umów o poprawę efektywności energetycznej i innych modeli usług z zakresu efektywności energetycznej do celów określenia lub zrealizowania działań na rzecz oszczędności energii;
- c) rozważenie wprowadzenia niezależnego mechanizmu lub utworzenia funkcji niezależnego mechanizmu, np. rzecznika praw, w celu zapewnienia skutecznego rozpatrywania skarg i pozasądowego rozstrzygnięcia sporów powstałych w związku z umowami o usługi energetyczne;
- d) umożliwienie niezależnym pośrednikom rynkowym odgrywania pewnej roli w stymulowaniu rozwoju rynku po stronie popytu i podaży.

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby dystrybutorzy energii, operatorzy systemów dystrybucyjnych oraz przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii powstrzymali się od wszelkich działań, które mogłyby stworzyć bariery dla popytu na usługi energetyczne i dla świadczenia takich usług, lub innych środków poprawy efektywności energetycznej, lub utrudnić rozwój rynków takich usług lub środków, w tym od zamykania dostępu do rynku dla konkurentów lub nadużywania pozycji dominującej.

Artykuł 19

Inne środki mające na celu promowanie efektywności energetycznej

1. Państwa członkowskie oceniają oraz w razie konieczności podejmują stosowne środki w celu usunięcia regulacyjnych i pozaregulacyjnych barier w uzyskiwaniu efektywności energetycznej, bez uszczerbku dla podstawowych przepisów prawa państw członkowskich regulujących własność i najem, zwłaszcza w odniesieniu do:

- a) rozdziału zachęt pomiędzy właściciela a najemcę budynku lub pomiędzy właścicieli, w celu zapewnienia, aby fakt, że strony te nie uzyskają indywidualnie pełnych korzyści, lub brak zasad dotyczących dzielenia pomiędzy nich kosztów i korzyści – w tym zasad i środków krajowych regulujących procesy decyzyjne w przypadku nieruchomości należącej do kilku właścicieli – nie zniechęcał ich do dokonywania inwestycji na rzecz poprawy efektywności, których w innym wypadku by dokonały;

b) przepisów ustawowych i wykonawczych oraz praktyk administracyjnych dotyczących dokonywania zakupów przez instytucje publiczne oraz sporządzania budżetu i rachunkowości w ujęciu rocznym, w celu zapewnienia, aby poszczególne instytucje publiczne nie były zniechęcane do dokonywania inwestycji na rzecz poprawy efektywności energetycznej i minimalizacji przewidywanych kosztów w całym cyklu życia ani do zawierania umów o poprawę efektywności energetycznej i do stosowania innych mechanizmów finansowania przez stronę trzecią w oparciu o umowy długoterminowe.

Takie działania na rzecz usunięcia barier mogą obejmować tworzenie zachęt, uchylanie lub zmianę przepisów ustawowych lub wykonawczych, przyjmowanie wytycznych oraz komunikatów wyjaśniających lub upraszczanie procedur administracyjnych. Działania można połączyć z organizacją kształcenia, szkoleń oraz dostarczaniem szczegółowych informacji i pomocy technicznej w zakresie efektywności energetycznej.

2. Ocenę barier i środków, o których mowa w ust. 1, notyfikuje się Komisji w pierwszym krajowym planie działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii, o którym mowa w art. 24 ust. 2. Komisja stwarza zachęty do wymiany sprawdzonych rozwiązań krajowych w tym względzie.

Artykuł 20

Krajowy fundusz efektywności energetycznej, finansowanie i wsparcie techniczne

1. Nie naruszając postanowień art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, państwa członkowskie ułatwiają tworzenie instrumentów finansowych lub korzystanie z istniejących instrumentów dotyczących środków poprawy efektywności energetycznej w celu zmaksymalizowania korzyści wynikających z finansowania wieloźródłowego.

2. W stosownych przypadkach Komisja bezpośrednio lub za pośrednictwem europejskich instytucji finansowych wspiera państwa członkowskie w tworzeniu instrumentów finansowania oraz systemów pomocy technicznej w celu zwiększenia efektywności energetycznej w poszczególnych sektorach.

3. Komisja ułatwia wymianę sprawdzonych rozwiązań między właściwymi władzami lub organami krajowymi i regionalnymi, np. w ramach dorocznych spotkań organów regulacyjnych oraz za pomocą publicznych baz danych zawierających informacje dotyczące wdrażania środków przez państwa członkowskie i porównywania krajów.

4. Państwa członkowskie mogą utworzyć krajowy fundusz efektywności energetycznej. Fundusz ten ma wspierać krajowe inicjatywy w zakresie efektywności energetycznej.

5. Państwa członkowskie mogą zezwolić, by obowiązki określone w art. 5 ust. 1 wypełniano, przekazując roczne składki na rzecz krajowego funduszu efektywności energetycznej w wysokości równej wartości inwestycji, które są wymagane, by wypełnić te obowiązki.

6. Państwa członkowskie mogą postanowić, że strony zobowiązane mogą wypełniać swoje obowiązki, o których mowa w ust. 7 ust. 1, przekazując roczne składki na rzecz krajowego funduszu efektywności energetycznej w wysokości równej wartości inwestycji, które są wymagane, by wypełnić te obowiązki.

7. Państwa członkowskie mogą wykorzystywać dochody wynikające z rocznych limitów emisji przewidzianych w decyzji nr 406/2009/WE na tworzenie innowacyjnych mechanizmów finansowania, aby realizować w praktyce cel określony w art. 5, jakim jest poprawa charakterystyki energetycznej budynków.

Artykuł 21

Współczynniki konwersji

Do celów porównywania oszczędności energii i konwersji do porównywalnej jednostki zastosowanie mają współczynniki konwersji ustanowione w załączniku IV, chyba że możliwe jest uzasadnienie wykorzystania innych współczynników konwersji.

ROZDZIAŁ V

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 22

Akty delegowane

1. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 23 w celu dokonania przeglądu zharmonizowanych wartości referencyjnych efektywności, o których mowa w art. 14 ust. 10 akapit drugi.

2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 23 w celu dostosowania do postępu technicznego wartości, metod obliczeniowych, domyślnego współczynnika energii pierwotnej oraz wymogów zamieszczonych w załącznikach I, II, III, IV, V, VII, VIII, IX, X i XII.

Artykuł 23

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 22, powierza się Komisji na okres pięciu lat od dnia 4 grudnia 2012 r.

3. Przekazanie uprawnień, o których mowa w art. 22, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.

4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

5. Akt delegowany przyjęty zgodnie z art. 22 wchodzi w życie tylko wtedy, jeśli Parlament Europejski lub Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie 2 miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub jeśli, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosły sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 24

Przegląd i monitorowanie wdrażania

1. Począwszy od 2013 r., do dnia 30 kwietnia każdego roku państwa członkowskie składają sprawozdania w sprawie postępów osiągniętych w realizacji krajowych wartości docelowych efektywności energetycznej, zgodnie z częścią 1 załącznika XIV. Sprawozdanie to może być częścią krajowych programów reform, o których mowa w zaleceniu Rady 2010/410/UE z dnia 13 lipca 2010 r. w sprawie ogólnych wytycznych polityk gospodarczych państw członkowskich i Unii⁽¹⁾.

2. Do dnia 30 kwietnia 2014 r., a następnie co trzy lata, państwa członkowskie przedkładają krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii. Krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii obejmują znaczne środki mające na celu poprawę efektywności energetycznej oraz oczekiwaną lub osiągniętą oszczędność energii, w tym w dziedzinie dostawy, przesyłu i rozdziału energii oraz końcowego zużycia energii pod kątem osiągnięcia krajowych wartości docelowych efektywności energetycznej, o których mowa w art. 3 ust. 1. Krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii są uzupełniane o zaktualizowane szacunki spodziewanego całkowitego zużycia energii pierwotnej w roku 2020, jak również o szacunkowe poziomy zużycia energii pierwotnej w sektorach wskazanych w części 1 załącznika XIV.

Komisja przedstawia – w terminie do dnia 31 grudnia 2012 r. – szablon przedstawiający zalecany format krajowych planów działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii. Szablon ten jest przyjmowany zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 26 ust. 2. Krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii w każdym przypadku zawierają informacje określone w załączniku XIV.

3. Komisja dokonuje oceny rocznych sprawozdań i krajowych planów działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii, a także szacuje zakres, w jakim państwa członkowskie poczyniły postępy w osiągnięciu krajowych wartości docelowych efektywności energetycznej wymaganych na podstawie art. 3 ust. 1, a także we wdrażaniu niniejszej dyrektywy. Komisja przesyła swoją ocenę Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. W oparciu o swoją ocenę sprawozdań i krajowych planów działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii Komisja może wystosować zalecenia skierowane do państw członkowskich.

4. Komisja monitoruje wpływ wdrożenia niniejszej dyrektywy na dyrektywy 2003/87/WE, 2009/28/WE oraz 2010/31/UE, a także decyzję nr 406/2009/WE i na sektory przemysłowe, w szczególności te, które są narażone na znaczące ryzyko ucieczki emisji, określone w decyzji 2010/2/UE.

5. Komisja dokonuje przeglądu potrzeby utrzymywania możliwości zwolnień określonych w art. 14 ust. 6 po raz pierwszy w ocenie pierwszego krajowego planu działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii, a następnie co trzy lata. W przypadku gdy przegląd wykaże, że jakiegokolwiek z kryteriów stosowania tych zwolnień nie może już być uzasadnione – z uwzględnieniem dostępności obciążenia cieplnego i rzeczywistych warunków roboczych zwolnionych instalacji – Komisja proponuje odpowiednie środki.

6. Państwa członkowskie przedkładają Komisji w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku statystykę dotyczącą krajowego wytwarzania energii elektrycznej i ciepła z wysoko- i niskosprawnej kogeneracji, zgodnie z metodą przedstawioną w załączniku I, w odniesieniu do całkowitej produkcji ciepła i energii elektrycznej. Przedkładają one również roczną statystykę dotyczącą mocy wytwórczych ciepła i energii elektrycznej w procesie kogeneracji oraz paliw wykorzystanych do celów kogeneracji, jak również dotyczącą produkcji i mocy wytwórczych w systemach ciepłowniczych i chłodniczych, w odniesieniu do całkowitej produkcji i mocy wytwórczych ciepła i energii elektrycznej. Państwa członkowskie przedkładają statystykę dotyczącą oszczędności energii pierwotnej osiągniętej dzięki zastosowaniu kogeneracji zgodnie z metodą przedstawioną w załączniku II.

7. Do dnia 30 czerwca 2014 r. Komisja przedstawi ocenę, o której mowa w art. 3 ust. 2, Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, wraz, w razie konieczności, z wnioskami dotyczącymi dodatkowych środków.

8. Komisja dokona przeglądu skuteczności wdrażania art. 6 do dnia 5 grudnia 2015 r., biorąc pod uwagę wymogi określone w dyrektywie 2004/18/WE, oraz przedłoży sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. W stosownych przypadkach sprawozdaniu temu będą towarzyszyć wnioski dotyczące dodatkowych środków.

9. Do dnia 30 czerwca 2016 r. Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w sprawie wdrożenia art. 7. W stosownych przypadkach sprawozdaniu towarzyszy wniosek ustawodawczy w odniesieniu do co najmniej jednego z poniższych celów:

- a) zmiany terminu końcowego określonego w art. 7 ust. 1;
- b) przeglądu wymogów określonych w art. 7 ust. 1, 2 i 3;
- c) ustanowienia dodatkowych wspólnych wymogów, w szczególności w zakresie kwestii, o których mowa w art. 7 ust. 7.

⁽¹⁾ Dz.U. L 191 z 23.7.2010, s. 28.

10. Do dnia 30 czerwca 2018 r. Komisja oceni postępy dokonane przez państwa członkowskie w usuwaniu barier regulacyjnych i pozaregulacyjnych, o których mowa w art. 19 ust. 1. W stosownych przypadkach, po dokonaniu tej oceny sporządza się wnioski dotyczące dodatkowych środków.

11. Komisja podaje do wiadomości publicznej sprawozdania, o których mowa w ust. 1 i 2.

Artykuł 25

Platforma on-line

Komisja tworzy platformę *on-line* służącą wspieraniu praktycznego wdrażania niniejszej dyrektywy na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym. Platforma ta wspiera wymianę doświadczeń w zakresie praktyk, analizy porównawczej, działań służących tworzeniu sieci, a także innowacyjnych działań.

Artykuł 26

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 27

Zmiany i uchylenia

1. Dyrektywa 2006/32/WE traci moc z dniem 5 czerwca 2014 r., z wyłączeniem jej art. 4 ust. 1–4 i załączników I, III oraz IV do niej, bez uszczerbku dla obowiązków państw członkowskich dotyczących terminów jej transpozycji do prawa krajowego. Artykuł 4 ust. 1–4 dyrektywy 2006/32/WE oraz załączniki I, III i IV do niej tracą moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2017 r.

Dyrektywa 2004/8/WE traci moc z dniem 5 czerwca 2014 r. bez uszczerbku dla obowiązków państw członkowskich dotyczących terminów jej transpozycji do prawa krajowego.

Odesłania do dyrektyw 2006/32/WE i 2004/8/WE rozumie się jako odesłania do niniejszej dyrektywy i odczytuje zgodnie z tabelą korelacji zamieszczoną w załączniku XV.

2. Art. 9 ust. 1 i 2 dyrektywy 2010/30/UE traci moc z dniem 5 czerwca 2014 r.

3. W dyrektywie 2009/125/WE wprowadza się następujące zmiany:

1) dodaje się motyw w brzmieniu:

„(35a) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (*) zobowiązuje państwa członkowskie do określenia wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej wobec elementów budynków stanowiących część przegród zewnętrznych oraz wymagań dotyczących ogólnej charakterystyki energetycznej systemów, odpowiedniej instalacji i właściwego zwyminiowania, regulacji i kontroli systemów technicznych zainstalowanych w istniejących budynkach. Jest zgodne z celami niniejszej dyrektywy, by wspomniane wymagania mogły w niektórych okolicznościach ograniczyć instalację produktów związanych z energią, które są zgodne z niniejszą dyrektywą i środkami wykonawczymi do niej, pod warunkiem że takie wymagania nie stanowią nieuzasadnionej bariery rynkowej.

(*) Dz.U. L 153 z 18.6.2010, s. 13.”;

2) na końcu art. 6 ust. 1 dodaje się zdanie w brzmieniu:

„Pozostaje to bez uszczerbku dla wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej oraz wymagań dotyczących systemów określonych przez państwa członkowskie zgodnie z art. 4 ust. 1 oraz art. 8 dyrektywy 2010/31/UE.”.

Artykuł 28

Transpozycja

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy do dnia 5 czerwca 2014 r.

Niezależnie od akapitu pierwszego państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania art. 4, art. 5 ust. 1 akapit pierwszy, art. 5 ust. 5, art. 5 ust. 6, art. 7 ust. 9 akapit ostatni, art. 14 ust. 6, art. 19 ust. 2, art. 24 ust. 1 i art. 24 ust. 2 oraz załącznika V pkt 4 w terminach w nich określonych.

Państwa członkowskie niezwłocznie przekazują Komisji teksty tych przepisów.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie to towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 29

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 30

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 25 października 2012 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

M. SCHULZ
Przewodniczący

W imieniu Rady

A. D. MAVROYIANNIS
Przewodniczący

—

ZAŁĄCZNIK I

OGÓLNE ZASADY OBLICZANIA ILOŚCI ENERGII ELEKTRYCZNEJ Z KOGENERACJI

Część I

Zasady ogólne

Wartości stosowane do obliczania ilości energii elektrycznej z kogeneracji określone są na podstawie przewidywanego lub rzeczywistego funkcjonowania jednostki w normalnych warunkach jej pracy. Dla jednostek mikrokogeneracyjnych obliczenie to może być wykonane na podstawie wartości certyfikowanych.

- a) Produkcję energii elektrycznej z kogeneracji uważa się za równą całkowitej rocznej produkcji energii elektrycznej wytworzonej przez daną jednostkę, mierzonej na wyjściu głównych generatorów;
- (i) w jednostkach kogeneracyjnych typu b), d), e), f), g) i h), o których mowa w części II, o rocznej sprawności ogólnej ustalonej przez państwa członkowskie na poziomie co najmniej 75 %; oraz
- (ii) w jednostkach kogeneracyjnych typu a) i c), o których mowa w części II, o rocznej sprawności ogólnej ustalonej przez państwa członkowskie na poziomie co najmniej 80 %.
- b) W jednostkach kogeneracyjnych o rocznej sprawności ogólnej poniżej wartości wymienionej w lit. a) ppkt (i) (jednostki kogeneracyjne typu b), d), e), f), g) i h), o których mowa w części II) lub o rocznej sprawności ogólnej poniżej wartości wymienionej w lit. a) ppkt (ii) (jednostki kogeneracyjne typu a) i c), o których mowa w części II), kogeneracja obliczana jest według następującego wzoru:

$$E_{\text{CHP}} = H_{\text{CHP}} * C$$

gdzie:

E_{CHP} oznacza ilość energii elektrycznej z kogeneracji;

C oznacza stosunek energii elektrycznej do ciepła;

H_{CHP} oznacza ilość ciepła użytkowego z kogeneracji (obliczanego w tym celu jako całkowita produkcja ciepła pomniejszona o wszelkie ciepło wyprodukowane w oddzielnych kotłach lub poprzez upust pary świeżej z wytwornicy pary przed turbiną).

Obliczanie energii elektrycznej z kogeneracji musi być oparte na rzeczywistym stosunku energii elektrycznej do ciepła. Jeżeli rzeczywisty stosunek energii elektrycznej do ciepła dla jednostki kogeneracyjnej jest nieznan, w przypadku jednostek typu a), b), c), d) i e), o których mowa w części II, można zastosować następujące wartości domyślne, w szczególności do celów statystycznych, pod warunkiem że wyliczona ilość energii elektrycznej z kogeneracji nie przekracza całkowitej produkcji energii elektrycznej tej jednostki:

Typ jednostki	Wartość domyślna stosunku energii elektrycznej do ciepła C
Turbina gazowa w układzie kombinowanym z odzyskiem ciepła	0,95
Turbina parowa przeciwpłazowa	0,45
Turbina parowa upustowo-kondensacyjna	0,45
Turbina gazowa z odzyskiem ciepła	0,55
Silnik spalinowy	0,75

Jeżeli państwa członkowskie wprowadzają domyślne wartości stosunku energii elektrycznej do ciepła dla jednostek typu f), g), h), i), j) i k), o których mowa w części II, wartości te są publikowane i podawane do wiadomości Komisji.

- c) Jeżeli część energii zawartej w użytym do procesu kogeneracji wsadzie paliwowym jest odzyskiwana w postaci substancji chemicznych i wprowadzana ponownie do użytku, część tę można przed obliczeniem sprawności ogólnej odjąć od doprowadzonego wsadu paliwowego, według zasad przedstawionych w lit. a) i b).
- d) Państwa członkowskie mogą określić stosunek energii elektrycznej do ciepła jako stosunek energii elektrycznej do ciepła użytkowego podczas działania w trybie kogeneracji przy niższej mocy jednostki wytwórczej z zastosowaniem danych eksploatacyjnych konkretnej jednostki.
- e) Do celów obliczeń według lit. a) i b) państwa członkowskie mogą stosować okresy sprawozdawcze inne niż jeden rok.

Część II

Technologie kogeneracyjne objęte niniejszą dyrektywą

- a) turbina gazowa w układzie kombinowanym z odzyskiem ciepła;
- b) turbina parowa przeciwprężna;
- c) turbina parowa upustowo-kondensacyjna;
- d) turbina gazowa z odzyskiem ciepła;
- e) silnik spalinowy;
- f) mikroturbiny;
- g) silniki Stirlinga;
- h) ogniwa paliwowe;
- i) silniki parowe;
- j) organiczny obieg Rankine'a;
- k) pozostałe rodzaje technologii lub ich kombinacje spełniające definicję przedstawioną w art. 2 pkt 30.

Przy wdrażaniu i stosowaniu ogólnych zasad obliczania ilości energii elektrycznej z kogeneracji państwa członkowskie korzystają z wytycznych ustanowionych decyzją Komisji 2008/952/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie określenia szczegółowych wytycznych dotyczących wykonania i stosowania przepisów załącznika II do dyrektywy 2004/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. L 338 z 17.12.2008, s. 55.

ZAŁĄCZNIK II

METODA OKREŚLANIA SPRAWNOŚCI PROCESU KOGENERACJI

Wartości stosowane do obliczania sprawności kogeneracji i oszczędności energii pierwotnej określone są na podstawie przewidywanego lub rzeczywistego funkcjonowania jednostki w normalnych warunkach jej pracy.

a) Wysokosprawna kogeneracja

Do celów niniejszej dyrektywy wysokosprawna kogeneracja spełnia następujące kryteria:

- produkcja kogeneracyjna w jednostkach kogeneracyjnych zapewnia oszczędność energii pierwotnej obliczoną według lit. b) w wysokości co najmniej 10 % w porównaniu z wartościami referencyjnymi dla rozdzielonej produkcji ciepła i energii elektrycznej,
- produkcja w małoskalowych jednostkach kogeneracyjnych i jednostkach mikrokogeneracyjnych zapewniająca oszczędność energii pierwotnej może kwalifikować się jako wysokosprawna kogeneracja.

b) Obliczanie oszczędności energii pierwotnej

Wielkość oszczędności energii pierwotnej uzyskanej dzięki produkcji kogeneracyjnej określonej zgodnie z załącznikiem I oblicza się według następującego wzoru:

$$PES = \left(1 - \frac{1}{\frac{CHP H_{\eta}}{Ref H_{\eta}} + \frac{CHP E_{\eta}}{Ref E_{\eta}}} \right) \times 100 \%$$

Gdzie:

PES oznacza oszczędność energii pierwotnej.

CHP H_{η} oznacza sprawność cieplną produkcji kogeneracyjnej definiowaną jako roczna produkcja ciepła użytkowego podzielona przez wsad paliwa wykorzystany do wyprodukowania sumy ciepła użytkowego i energii elektrycznej z kogeneracji.

Ref H_{η} oznacza wartość referencyjną sprawności dla produkcji ciepła w układzie rozdzielonym.

CHP E_{η} oznacza sprawność elektryczną produkcji kogeneracyjnej definiowaną jako roczna produkcja energii elektrycznej z kogeneracji podzielona przez wsad paliwa wykorzystany do wyprodukowania sumy ciepła użytkowego i energii elektrycznej z kogeneracji. Jeżeli dana jednostka kogeneracyjna wytwarza energię mechaniczną, roczna produkcja energii elektrycznej z kogeneracji może zostać zwiększona o dodatkowy element stanowiący ilość energii elektrycznej równą ilości tej energii mechanicznej. Ten dodatkowy element nie uprawnia do wydania gwarancji pochodzenia zgodnie z art. 14 ust. 10.

Ref E_{η} oznacza wartość referencyjną sprawności dla produkcji energii elektrycznej w układzie rozdzielonym.

c) Obliczanie oszczędności energii z wykorzystaniem metod alternatywnych

Państwa członkowskie mogą obliczać oszczędność energii pierwotnej z produkcji ciepła i energii elektrycznej oraz mechanicznej w niżej podany sposób, nie korzystając z załącznika I w celu wyłączenia ciepła i energii elektrycznej niepochodzących z kogeneracji, ale będących częścią tego samego procesu. Taką produkcję można uznać za wysokosprawną kogenerację, pod warunkiem że spełnia ona kryteria sprawności zawarte w niniejszym załączniku lit. a), a w przypadku jednostek kogeneracyjnych o mocy elektrycznej przekraczającej 25 MW, pod warunkiem że ich sprawność ogólna jest wyższa niż 70 %. Jednakże dla celów wydania gwarancji pochodzenia i dla celów statystycznych ilość energii elektrycznej z kogeneracji wytworzonej w takiej produkcji określana jest zgodnie z załącznikiem I.

Jeżeli oszczędność energii pierwotnej dla danego procesu oblicza się z wykorzystaniem metod alternatywnych w sposób opisany powyżej, dla obliczenia oszczędności energii pierwotnej stosuje się wzór przedstawiony w lit. b) niniejszego załącznika po podstawieniu: „H_η” za „CHP H_η” oraz „E_η” za „CHP E_η”, gdzie:

H_η oznacza sprawność cieplną procesu definiowaną jako roczna produkcja ciepła podzielona przez wsad paliwa wykorzystany do wyprodukowania sumy ciepła użytkowego i energii elektrycznej.

E_η oznacza sprawność elektryczną procesu definiowaną jako roczna produkcja energii elektrycznej podzielona przez wsad paliwa wykorzystany do wyprodukowania sumy ciepła i energii elektrycznej. Jeżeli dana jednostka kogeneracyjna wytwarza energię mechaniczną, roczna produkcja energii elektrycznej z kogeneracji może zostać zwiększona o dodatkowy element stanowiący ilość energii elektrycznej równą ilości tej energii mechanicznej. Ten dodatkowy element nie uprawnia do wydania gwarancji pochodzenia zgodnie z art. 14 ust. 10.

- d) Państwa członkowskie mogą stosować okresy sprawozdawcze inne niż rok do celów obliczeń dokonywanych według lit. b) i c) niniejszego załącznika.
- e) Dla jednostek mikrokogeneracji obliczanie oszczędności energii pierwotnej może być wykonane na podstawie wartości certyfikowanych.
- f) Wartości referencyjne sprawności dla rozdzielonej produkcji ciepła i energii elektrycznej

Zharmonizowane wartości referencyjne sprawności składają się z zestawienia wartości zróżnicowanych według odpowiednich czynników, takich jak rok zbudowania jednostki i stosowane paliwa, i muszą być oparte na właściwie udokumentowanej analizie uwzględniającej, między innymi, dane eksploatacyjne w rzeczywistych warunkach, stosowane mieszanki paliw i warunki klimatyczne, jak również stosowane technologie kogeneracyjne.

Wartości referencyjne sprawności dla rozdzielonej produkcji energii elektrycznej i ciepła zgodne ze wzorem przedstawionym w lit. b) ustanawiają sprawność operacyjną rozdzielonej produkcji ciepła i energii elektrycznej, którą ma zastąpić kogeneracja.

Wartości referencyjne sprawności oblicza się według następujących zasad:

1. Dla jednostek kogeneracyjnych przy porównywaniu z produkcją energii elektrycznej w układzie rozdzielonym obowiązuje zasada porównywania paliw tej samej kategorii.
2. Każda jednostka kogeneracyjna porównywana jest z najlepszą dostępną i ekonomicznie uzasadnioną technologią dla rozdzielonej produkcji ciepła i energii elektrycznej obecną na rynku w roku zbudowania danej jednostki kogeneracyjnej.
3. Wartości referencyjne sprawności dla jednostek kogeneracyjnych starszych niż 10 lat będą ustalane według wartości referencyjnych sprawności dla jednostek mających 10 lat.
4. Wartości referencyjne sprawności dla rozdzielonej produkcji energii elektrycznej i ciepła odzwierciedlają różnice klimatyczne pomiędzy państwami członkowskimi.

ZAŁĄCZNIK III

WYMAGANIA W ZAKRESIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W ODNIESIENIU DO ZAKUPU PRODUKTÓW, USŁUG I BUDYNKÓW PRZEZ INSTYTUCJE RZĄDOWE

Instytucje rządowe dokonujące zakupu produktów, usług lub budynków muszą spełniać następujące wymogi, pod warunkiem że zachowana jest zgodność z kryteriami opłacalności, uzasadnienia ekonomicznego, szeroko pojętej równoważności, technicznej przydatności oraz odpowiedniego poziomu konkurencji:

- a) w przypadku gdy produkt jest objęty aktem delegowanym przyjętym na podstawie dyrektywy 2010/30/UE lub powiązaną dyrektywą wykonawczą Komisji, nabywają jedynie takie produkty, które spełniają kryterium zaliczenia do najwyższej klasy efektywności energetycznej, jaka możliwa jest do osiągnięcia, zważywszy na potrzebę zapewnienia odpowiedniego poziomu konkurencji;
- b) w przypadku gdy produkt nieobjęty lit. a) wchodzi w zakres środka wykonawczego przyjętego na podstawie dyrektywy 2009/125/WE po wejściu w życie niniejszej dyrektywy, nabywają jedynie takie produkty, które spełniają wymogi poziomów referencyjnych efektywności energetycznej określonych w ramach przedmiotowego środka wykonawczego;
- c) nabywają produkty wyposażenia biurowego objęte decyzją Rady 2006/1005/WE z dnia 18 grudnia 2006 r. dotyczącą zawarcia Umowy między rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki a Wspólnotą Europejską w sprawie koordynacji programów znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych⁽¹⁾, które spełniają wymogi efektywności energetycznej co najmniej odpowiadające wymienionym w załączniku C do umowy dołączonej do tej decyzji;
- d) nabywają jedynie opony spełniające kryterium posiadania najwyższej klasy efektywności paliwowej zgodnie z definicją podaną w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1222/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie etykietowania opon pod kątem efektywności paliwowej i innych zasadniczych parametrów⁽²⁾. Wymóg ten nie zabrania instytucjom publicznym nabywania opon o najwyższej klasie przyczepności na mokrej nawierzchni lub zewnętrzznego hałasu toczenia, w przypadku gdy jest to uzasadnione względami bezpieczeństwa lub zdrowia publicznego;
- e) w przetargach na umowy o świadczenie usług zamieszczają obowiązek stosowania przez dostawców usług do celów świadczenia przedmiotowych usług jedynie produktów spełniających wymogi określone w lit. a)–d), w trakcie świadczenia tych usług. Powyższy wymóg ma zastosowanie wyłącznie do nowych produktów nabywanych przez dostawców usług częściowo lub w całości na potrzeby świadczenia danej usługi;
- f) nabywają lub zawierają nowe umowy najmu obejmujące jedynie budynki spełniające co najmniej minimalne wymogi dotyczące charakterystyki energetycznej określone w art. 5 ust. 1, chyba że ich nabycie ma na celu:
  - (i) gruntowną renowację lub rozbiórkę;
  - (ii) w przypadku instytucji publicznych – odsprzedaż budynku bez użytkowania go do własnych celów; lub
  - (iii) zachowanie go jako budynku urzędowo chronionego jako element wyznaczonego środowiska lub z powodu jego szczególnych wartości architektonicznych lub historycznych.

Zgodność z tymi wymogami weryfikuje się przy pomocy świadectw charakterystyki energetycznej budynku, o których mowa w art. 11 dyrektywy 2010/31/UE.

⁽¹⁾ Dz.U. L 381 z 28.12.2006, s. 24.

⁽²⁾ Dz.U. L 342 z 22.12.2009, s. 46.

ZAŁĄCZNIK IV

ZAWARTOŚĆ ENERGII W WYBRANYCH PALIWACH DO WYKORZYSTANIA KOŃCOWEGO – TABELA PRZELICZENIOWA ⁽¹⁾

Nośnik energii	kJ (wartość opałowa netto)	kgoe (wartość opałowa netto)	kWh (wartość opałowa netto)
1 kg koksu	28 500	0,676	7,917
1 kg węgla kamiennego	17 200–30 700	0,411–0,733	4,778–8,528
1 kg brykietów z węgla brunatnego	20 000	0,478	5,556
1 kg węgla podbitumicznego	10 500–21 000	0,251–0,502	2,917 –5,833
1 kg węgla brunatnego	5 600–10 500	0,134–0,251	1,556–2,917
1 kg łupka naftowego	8 000–9 000	0,191–0,215	2,222–2,500
1 kg torfu	7 800–13 800	0,186–0,330	2,167–3,833
1 kg brykietów torfowych	16 000–16 800	0,382–0,401	4,444–4,667
1 kg pozostałościowego oleju opałowego (oleju ciężkiego)	40 000	0,955	11,111
1 kg lekkiego oleju opałowego	42 300	1,010	11,750
1 kg benzyny silnikowej	44 000	1,051	12,222
1 kg parafiny	40 000	0,955	11,111
1 kg skroplonego gazu ropopochodnego	46 000	1,099	12,778
1 kg gazu ziemnego ⁽¹⁾	47 200	1,126	13,10
1 kg skroplonego gazu ziemnego	45 190	1,079	12,553
1 kg drewna (o wilgotności 25 %) ⁽²⁾	13 800	0,330	3,833
1 kg granulatu drzewnego/brykietów drzewnych	16 800	0,401	4,667
1 kg odpadów	7 400–10 700	0,177–0,256	2,056–2,972
1 MJ ciepła pochodnego	1 000	0,024	0,278
1 kWh energii elektrycznej	3 600	0,086	1 ⁽³⁾

Źródło: Eurostat.

⁽¹⁾ Zawartość metanu 93 %.

⁽²⁾ Państwa członkowskie mogą zastosować inne wartości w zależności od rodzaju drewna najczęściej wykorzystywanego w danym państwie członkowskim.

⁽³⁾ Ma zastosowanie w przypadku obliczania oszczędności energii w odniesieniu do energii pierwotnej przy wykorzystaniu podejścia oddolnego opartego na zużyciu energii końcowej. Dla oszczędności wyrażonej w kWh państwa członkowskie mogą zastosować współczynnik domyślny wynoszący 2,5. Państwa członkowskie mogą zastosować inny współczynnik, o ile jest to uzasadnione.

⁽¹⁾ Państwa członkowskie mogą stosować inne współczynniki konwersji, o ile jest to uzasadnione.

ZAŁĄCZNIK V

Wspólne metody i zasady obliczania oddziaływania systemów zobowiązujących do efektywności energetycznej lub innych środków z dziedziny polityki na mocy art. 7 ust. 1, 2 i 9 oraz art. 20 ust. 6

1. Metody obliczania oszczędności energii na potrzeby art. 7 ust. 1 i 2, art. 7 ust. 9 akapit drugi lit. b), c), d), e) i f) oraz art. 20 ust. 6

Strony zobowiązane, uczestniczące lub uprawnione lub wykonujące organy publiczne mogą korzystać z jednej lub większej liczby następujących metod obliczania oszczędności energii:

- a) szacowana oszczędność odnosząca się do wyników wcześniejszej poprawy efektywności energetycznej, monitorowanej w sposób niezależny, w podobnych instalacjach. Takie ogólne podejście jest nazywane podejściem „*ex ante*”;
  - b) mierzona oszczędność, w przypadku której oszczędność wynikająca z zastosowania środka lub pakietu środków określa się poprzez wskazanie faktycznego zmniejszenia zużycia energii przy odpowiednim uwzględnieniu takich czynników, jak dodatkowość, zajmowanie lokalu, poziomy produkcji i pogoda, które to czynniki mogą wywierać wpływ na zużycie. Takie ogólne podejście jest nazywane podejściem „*ex post*”;
  - c) stopniowa oszczędność, w przypadku której stosuje się techniczne szacunki oszczędności. Podejście to może być stosowane wyłącznie w przypadku, gdy określenie solidnych danych pomiarowych dla konkretnej instalacji jest trudne lub nieproporcjonalnie kosztowne, np. zastąpienie sprężarki lub silnika elektrycznego o innej mocy znamionowej niż moc, na podstawie której dokonany został pomiar niezależnych danych o oszczędnościach, lub w przypadku, gdy dokonują tego na podstawie metod i poziomów referencyjnych ustalonych na szczeblu krajowym wykwalifikowani lub akredytowani eksperci, których działania są niezależne od stron zobowiązanych, uczestniczących lub uprawnionych;
  - d) badana oszczędność, w przypadku której określa się reakcję odbiorców energii na porady, kampanie informacyjne, systemy etykietowania lub certyfikacji lub też inteligentne pomiary zużycia. Takie podejście można stosować wyłącznie w odniesieniu do oszczędności wynikającej ze zmian zachowania odbiorców energii. Nie można go natomiast stosować do oszczędności wynikającej z zastosowania środków fizycznych.
2. Określając wielkość oszczędności energii osiągniętą dzięki środkom w zakresie efektywności energetycznej na potrzeby art. 7 ust. 1 i 2, art. 7 ust. 9 akapit drugi lit. b), c), d), e) i f) oraz art. 20 ust. 6 stosuje się następujące zasady:
    - a) uznana mogą zostać wyłącznie oszczędność przekraczająca następujące poziomy:
      - (i) unijnych norm emisji dla nowych samochodów osobowych i nowych lekkich samochodów dostawczych w związku z wdrożeniem odpowiednio rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 443/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. określającego normy emisji dla nowych samochodów osobowych w ramach zintegrowanego podejścia Wspólnoty na rzecz zmniejszenia emisji CO₂ z lekkich pojazdów dostawczych⁽¹⁾ i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 510/2011 z dnia 11 maja 2011 r. określającego normy emisji dla nowych lekkich samochodów dostawczych w ramach zintegrowanego podejścia Unii na rzecz zmniejszenia emisji CO₂ z lekkich pojazdów dostawczych⁽²⁾;
      - (ii) wymogów unijnych dotyczących wycofywania z obrotu określonych produktów związanych z energią w następstwie wdrożenia środków wykonawczych na mocy dyrektywy 2009/125/WE; oraz
    - b) w celu uwzględnienia różnic klimatycznych między regionami państwa członkowskie mogą wybrać pomiędzy dostosowaniem oszczędności do wartości standardowej a dostosowaniem różnic oszczędności energii odpowiednio do różnic temperaturowych występujących między regionami;

⁽¹⁾ Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 145 z 31.5.2011, s. 1.

- c) działania podejmowane przez stronę zobowiązaną, uczestniczącą lub uprawnioną muszą być w sposób oczywisty istotne z punktu widzenia osiągnięcia zgłoszonych oszczędności;
- d) oszczędności wynikające z działania indywidualnego nie mogą być zgłaszane przez więcej niż jedną stronę;
- e) przy obliczaniu oszczędności energii bierze się pod uwagę cały czas trwania oszczędności. Można tego dokonać, obliczając oszczędności, jakie zostaną osiągnięte w związku z każdym działaniem indywidualnym w okresie między jego wdrożeniem a dniem 31 grudnia 2020 r. Państwa członkowskie mogą także przyjąć inną metodę, która – według szacunków – pozwoli na osiągnięcie co najmniej takiej samej łącznej wielkości oszczędności. Jeżeli państwa członkowskie stosują inne metody, zapewniają, by łączna wielkość oszczędności energii obliczona za pomocą tych innych metod nie przekraczała wielkości oszczędności energii, która wynikałaby z obliczeń dokonanych przez te państwa członkowskie, gdyby obliczały one oszczędności, jakie zostaną osiągnięte w związku z każdym działaniem indywidualnym w okresie między jego wdrożeniem a dniem 31 grudnia 2020 r. W swoim pierwszym krajowym planie działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zgodnie z załącznikiem XIV do niniejszej dyrektywy państwa członkowskie zamieszczają szczegółowy opis innych metod, których używały, oraz określają przepisy, które zastosowały, by zagwarantować spełnienie tego wiążącego wymogu dotyczącego obliczania; oraz
- f) dopuszcza się działania podejmowane przez strony zobowiązane, uczestniczące lub uprawnione, indywidualnie lub wspólnie, których celem jest dążenie do trwałego zwiększenia poziomu efektywności energetycznej produktów, urządzeń lub rynków; oraz
- g) propagując wdrażanie środków w zakresie efektywności energetycznej, państwa członkowskie zapewniają, aby przestrzegane były normy jakości w odniesieniu do produktów, usług i stosowania środków. W przypadku braku tego rodzaju norm państwa członkowskie współpracują ze stronami zobowiązanymi, uczestniczącymi lub uprawnionymi w celu wprowadzenia takich norm.
3. Przy określaniu oszczędności energii wynikającej ze środków z dziedziny polityki stosowanych na mocy art. 7 ust. 9 akapit drugi lit. a) stosuje się następujące zasady:
- a) uznaje się wyłącznie oszczędność energii uzyskaną dzięki środkom podatkowym powyżej minimalnych poziomów opodatkowania mających zastosowanie do paliw zgodnie z wymogami dyrektywy Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej⁽¹⁾ lub dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej⁽²⁾; oraz
- b) do obliczania skutków wykorzystuje się aktualne i reprezentatywne oficjalne dane dotyczące elastyczności cenowej; oraz
- c) oszczędność energii wynikającą z towarzyszących instrumentów polityki podatkowej, łącznie z zachętami podatkowymi lub wpłatami do funduszy, rozlicza się oddzielnie.
4. Powiadamianie o metodach
- Państwa członkowskie w terminie do dnia 5 grudnia 2013 r. powiadamiają Komisję o zaproponowanych przez siebie szczegółowych metodach funkcjonowania systemów zobowiązujących do efektywności energetycznej oraz do celów art. 7 ust. 9 i art. 20 ust. 6. Tego rodzaju powiadomienie obejmuje, z wyłączeniem podatków, szczegółowe informacje na temat:
- a) stron zobowiązanych, uczestniczących lub uprawnionych lub wykonujących organów publicznych;
- b) odnośnych sektorów;
- c) poziomu celu w zakresie oszczędności energii lub spodziewanych oszczędności w ciągu całego okresu lub okresów pośrednich;
- d) okresu obowiązywania zobowiązania i okresów pośrednich;

⁽¹⁾ Dz.U. L 283 z 31.10.2003, s. 51.

⁽²⁾ Dz.U. L 347 z 11.12.2006, s. 1.

- e) dopuszczalnych kategorii środków;
- f) metody obliczeniowej, w tym sposobów określania dodatkowości i istotności oraz metod i poziomów referencyjnych stosowanych do szacunków technicznych;
- g) okresu obowiązywania środków;
- h) podejścia służącego uwzględnieniu różnych warunków klimatycznych w danym terytorium państwa członkowskiego;
- i) norm jakości;
- j) protokołów z monitorowania i weryfikacji oraz sposobów zapewnienia ich niezależności od stron zobowiązanych, uczestniczących lub uprawnionych;
- k) protokołów z audytów; oraz
- l) sposobu uwzględnienia potrzeby spełnienia wymogu określonego w art. 7 ust. 1 akapit drugi.

W przypadku podatków powiadomienie zawiera szczegółowe informacje na temat:

- a) odnośnych sektorów i segmentu podatników;
  - b) wykonującego organu publicznego;
  - c) spodziewanych oszczędności;
  - d) okresu obowiązywania środka podatkowego i okresów pośrednich; oraz
  - e) metody obliczeniowej, z określeniem zastosowanej elastyczności cenowej.
-

ZAŁĄCZNIK VI

Kryteria minimalne dotyczące audytów energetycznych, w tym audytów przeprowadzanych w ramach systemów zarządzania energią

Audyty energetyczne, o których mowa w art. 8, oparte na następujących wytycznych:

- a) ich podstawą są aktualne, mierzone, możliwe do zidentyfikowania dane operacyjne dotyczące zużycia energii i (w odniesieniu do elektryczności) profili obciążenia;
- b) zawierają szczegółowy przegląd profilu zużycia energii w budynkach lub zespołach budynków, operacjach lub instalacjach przemysłowych, w tym w transporcie;
- c) opierają się, o ile to możliwe, na analizie kosztowej cyklu życia (life-cycle cost analysis – LCCA), a nie na prostym okresie zwrotu nakładów (Simple Payback Periods – SPP), tak aby uwzględnić oszczędności długoterminowe, wartości rezydualne inwestycji długoterminowych oraz stopy dyskonta;
- d) są proporcjonalne i wystarczająco reprezentatywne, aby pozwolić na nakreślenie rzetelnego obrazu ogólnej charakterystyki energetycznej oraz wiarygodne określenie istotnych możliwości poprawy.

Audyty energetyczne umożliwiają przeprowadzenie szczegółowych i potwierdzonych obliczeń dotyczących proponowanych środków, tak aby dostarczyć klarownych informacji o potencjalnych oszczędnościach.

Dane stosowane w audytach energetycznych są przechowywane do celów analizy historycznej i kontroli wyników.

ZAŁĄCZNIK VII

Minimalne wymogi dotyczące rachunków oraz informacji o rozliczeniach na podstawie rzeczywistego zużycia

1. Minimalne wymogi dotyczące rachunków

1.1 Rozliczenia na podstawie rzeczywistego zużycia

Aby umożliwić odbiorcom końcowym regulowanie własnego zużycia energii, co najmniej raz w roku należy dokonać rozliczenia na podstawie rzeczywistego zużycia, a co najmniej raz na kwartał należy udostępnić informacje o rozliczeniach – na żądanie lub w przypadku gdy odbiorcy wybrali opcję otrzymywania elektronicznych rozliczeń – a w innych przypadkach dwa razy do roku. Gaz wykorzystywany wyłącznie do gotowania nie musi spełniać tego wymogu.

1.2. Minimum informacji, jakie należy ująć w rachunku

W stosownych przypadkach państwa członkowskie zapewniają udostępnienie odbiorcom końcowym wraz z rachunkami, umowami, transakcjami lub otrzymanymi ze stacji dystrybucji pokwitowaniami, albo w ich ramach, następujących informacji sformułowanych w jasny i zrozumiały sposób:

- a) rzeczywiste ceny bieżące i rzeczywiste zużycie energii;
- b) porównanie bieżącego zużycia energii przez odbiorcę końcowego ze zużyciem w tym samym okresie poprzedniego roku, najlepiej w formie graficznej;
- c) informacje kontaktowe dotyczące organizacji konsumentów zrzeszających odbiorców końcowych, agencji energetycznych lub podobnych podmiotów, łącznie ze stronami internetowymi, gdzie możliwe jest uzyskanie informacji o dostępnych środkach poprawy efektywności energetycznej, porównaniach profili odbiorców końcowych lub obiektywnych technicznych specyfikacjach urządzeń pobierających energię.

Ponadto, ilekroć jest to możliwe i zasadne, państwa członkowskie zapewniają udostępnienie odbiorcom końcowym sformułowanego w jasny i zrozumiały sposób porównania z przeciętnym znormalizowanym lub referencyjnym odbiorcą końcowym z tej samej kategorii użytkowników w ich rachunkach, umowach, transakcjach lub otrzymanych ze stacji dystrybucyjnych pokwitowaniach lub w załączeniu do nich lub udostępnienie odesłania do tych informacji.

1.3. Zalecenia dotyczące efektywności energetycznej, zamieszczane na rachunkach i innych informacjach zwrotnych przeznaczonych dla odbiorców końcowych

Przy wysyłce umów i zmian w umowach oraz w rachunkach przeznaczonych dla odbiorców lub za pośrednictwem stron internetowych skierowanych do odbiorców indywidualnych dystrybutorzy energii, operatorzy systemów dystrybucyjnych oraz przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii podają swoim odbiorcom, w jasny i zrozumiały sposób, dane kontaktowe niezależnych urzędów ochrony konsumentów, agencji energetycznych lub podobnych podmiotów, łącznie ze stronami internetowymi, gdzie możliwe jest uzyskanie informacji o dostępnych środkach w zakresie efektywności energetycznej, profilach referencyjnych w zakresie zużycia energii oraz specyfikacjach technicznych urządzeń pobierających energię, z których mogą skorzystać w celu obniżenia zużycia energii przez te urządzenia.

ZAŁĄCZNIK VIII

Potencjał efektywności w zakresie ogrzewania i chłodzenia

1. Kompleksowa ocena krajowych potencjałów w zakresie ogrzewania i chłodzenia, o których mowa w art. 14 ust. 1, zawiera:
  - a) opis zapotrzebowania na ogrzewanie i chłodzenie;
  - b) prognozę zmian tego zapotrzebowania w ciągu najbliższych 10 lat, ze szczególnym uwzględnieniem zmian zapotrzebowania w budynkach i w różnych sektorach przemysłu;
  - c) mapę terytorium kraju z zaznaczeniem, przy zapewnieniu ochrony wrażliwych informacji handlowych:
    - (i) miejsc występowania zapotrzebowania na ciepło i chłodzenie, w tym:
      - gmin i aglomeracji miejskich o wskaźniku intensywności zabudowy wynoszącym co najmniej 0,3, oraz
      - stref przemysłowych, w których całkowite roczne zużycie energii na ogrzewanie i chłodzenie przekracza 20 GWh;
    - (ii) istniejącej i planowanej infrastruktury ciepłowniczej i chłodniczej;
    - (iii) ewentualnych miejsc dostarczania do sieci ciepłowniczej i chłodniczej, w tym:
      - instalacji wytwórczych energii elektrycznej, w których całkowita roczna wielkość produkcji energii elektrycznej przekracza 20 GWh, oraz
      - spalarni odpadów,
      - istniejących i planowanych instalacji kogeneracyjnych, wykorzystujących technologie, o których mowa w części II załącznika I, a także instalacji ciepłowniczych;
  - d) określenie zapotrzebowania na ogrzewanie i chłodzenie, które może być zaspokojone z wysokosprawnej kogeneracji, łącznie z mikrokogeneracją lokalną, oraz przez systemy ciepłownicze i chłodnicze;
  - e) określenie potencjału w zakresie dodatkowej wysokosprawnej kogeneracji, łącznie z renowacją istniejących oraz budową nowych instalacji wytwórczych i instalacji przemysłowych lub innych obiektów wytwarzających ciepło odpadowe;
  - f) identyfikację potencjałów efektywności energetycznej infrastruktury ciepłowniczej i chłodniczej;
  - g) strategię, polityki i działania, jakie można podjąć do 2020 r. i do 2030 r. w celu wykorzystania potencjału określonego w lit. e) dla zaspokojenia zapotrzebowania określonego w lit. d), w tym, w stosownych przypadkach:
    - (i) zwiększenia udziału kogeneracji w ciepłownictwie i chłodzeniu oraz w produkcji energii elektrycznej;
    - (ii) działania na rzecz rozwoju sprawnej infrastruktury ciepłowniczej i chłodniczej w związku z rozwojem wysokosprawnej kogeneracji oraz wykorzystaniem do celów ogrzewania i chłodzenia ciepła odpadowego i odnawialnych źródeł energii;
    - (iii) zachęcanie do lokowania nowych ciepłych instalacji wytwórczych energii elektrycznej oraz zakładów przemysłowych wytwarzających ciepło odpadowe w miejscach, w których możliwe jest odzyskanie maksymalnej ilości dostępnego ciepła odpadowego w celu zaspokojenia istniejącego lub przewidywanego zapotrzebowania na ogrzewanie i chłodzenie;

- (iv) zachęcanie, by nowe strefy zabudowy mieszkaniowej lub nowe zakłady przemysłowe zużywające ciepło w procesach produkcyjnych lokalizowano w miejscach, w których dostępne ciepło odpadowe, zidentyfikowane w ocenie kompleksowej, może zaspokoić część ich zapotrzebowania na ogrzewanie lub chłodzenie. Działania takie mogą obejmować propozycje przewidujące koncentrowanie w danej lokalizacji większej liczby indywidualnych instalacji w celu zapewnienia optymalnego dopasowania zapotrzebowania i podaży w zakresie ciepła i chłodzenia;
  - (v) zachęcanie, by ciepłe instalacje wytwórcze energii elektrycznej, zakłady przemysłowe wytwarzające ciepło odpadowe, spalarnie odpadów i inne obiekty wytwarzające energię z odpadów przyłączały się do lokalnej sieci ciepłowniczej lub chłodniczej;
  - (vi) zachęcanie, by strefy zabudowy mieszkaniowej i zakłady przemysłowe zużywające ciepło w procesach produkcyjnych przyłączały się do lokalnej sieci ciepłowniczej lub chłodniczej;
- h) udział wysokosprawnej kogeneracji oraz potencjał określony zgodnie z dyrektywą 2004/8/WE i osiągnięty zgodnie z nią postęp;
- i) oszacowanie przewidywanych oszczędności w energii pierwotnej;
- j) oszacowanie wsparcia ze środków publicznych przeznaczonego na sieci ciepłownicze i chłodnicze, o ile są stosowane, z podaniem rocznego budżetu oraz określeniem ewentualnego elementu pomocy. Nie przesądza to kwestii oddzielnego powiadomienia o systemach wsparcia publicznego do celów oceny pomocy państwa.
2. W odpowiednim zakresie kompleksową ocenę można sporządzić poprzez zestawienie regionalnych lub lokalnych planów i strategii.
-

ZAŁĄCZNIK IX

ANALIZA KOSZTÓW I KORZYŚCI

Część 1

Zasady ogólne analizy kosztów i korzyści

Wykonanie analizy kosztów i korzyści w odniesieniu do środków na rzecz promowania efektywności w ogrzewaniu i chłodzeniu, o których mowa w art. 14 ust. 3, ma na celu przygotowanie podstawy decyzyjnej dla określenia priorytetów rozdziału ograniczonych zasobów na poziomie społeczeństwa.

Analiza kosztów i korzyści może obejmować ocenę projektu lub grupy projektów w przypadku oceny o szerszym zakresie, tj. lokalnym, regionalnym lub krajowym, w celu ustalenia najbardziej opłacalnego i korzystnego wariantu ciepłowniczego lub chłodniczego dla danego obszaru geograficznego na potrzeby planowania ciepłowniczego.

Do celów art. 14 ust. 3 analizy kosztów i korzyści obejmują analizę ekonomiczną uwzględniającą czynniki socjoekonomiczne i środowiskowe.

W zakres analiz kosztów i korzyści wchodzi następujące etapy i kwestie:

a) Określenie granicy systemowej i granicy geograficznej

Zakres danej analizy kosztów i korzyści określa odnośny system energetyczny. Granica geograficzna obejmuje odpowiednio zdefiniowany obszar geograficzny, np. region lub obszar metropolitalny, w celu uniknięcia wyboru rozwiązań suboptymalnych w przypadku poszczególnych projektów.

b) Zintegrowane podejście w zakresie wariantów zapotrzebowania i podaży

Analiza kosztów i korzyści uwzględnia wszystkie odnośne zasoby dostępne po stronie zaopatrzenia w obrębie granicy systemowej i geograficznej, z wykorzystaniem dostępnych danych, w tym ciepło odpadowe pochodzące z produkcji energii elektrycznej oraz instalacje przemysłowe i energetykę odnawialną, a także charakterystykę i tendencje rozwojowe zapotrzebowania na ciepło i chłodzenie.

c) Określenie wariantu bazowego

Wariant bazowy ma stanowić punkt odniesienia dla oceny scenariuszy alternatywnych.

d) Określenie scenariuszy alternatywnych

Uwzględnia się wszystkie scenariusze alternatywne wobec wariantu bazowego. Scenariusze, które nie są możliwe do realizacji ze względów technicznych, finansowych, z powodu przepisów krajowych lub ograniczeń czasowych, można wykluczyć na wczesnym etapie analizy kosztów i korzyści, pod warunkiem że jest to uzasadnione na podstawie wnikliwych, jawnych i dobrze udokumentowanych analiz.

Jako scenariusze alternatywne wobec wariantu bazowego bierze się pod uwagę wyłącznie warianty zaopatrzenia oparte na wysokosprawnej kogeneracji, efektywnym systemie ciepłowniczym i chłodniczym lub efektywnym indywidualnym ogrzewaniu lub chłodzeniu.

e) Metoda obliczania nadwyżki korzyści

(i) Dokonuje się oceny i porównania łącznych długookresowych kosztów i korzyści wariantów zaopatrzenia w ciepło lub chłodzenie.

(ii) Kryterium oceny stanowi wartość bieżąca netto (NPV).

(iii) Dobiera się taki horyzont czasowy, by uwzględnione zostały wszystkie istotne koszty i korzyści w ramach danego scenariusza. Przykładowo dla elektrowni gazowych stosowny horyzont czasowy mógłby wynosić 25 lat, dla systemu ciepłowniczego – 30 lat lub dla urządzeń grzewczych, takich jak kotły – 20 lat.

f) Kalkulacja i prognoza cen oraz inne założenia potrzebne do analizy ekonomicznej

(i) Na potrzeby analiz kosztów i korzyści państwa członkowskie przedstawiają założenia dotyczące cen dla głównych czynników wejściowych i wyjściowych oraz stopy dyskonta.

- (ii) Stopa dyskonta zastosowana w analizie ekonomicznej do obliczenia wartości bieżącej netto dobierana jest zgodnie z wytycznymi europejskimi lub krajowymi (¹).
  - (iii) Państwa członkowskie wykorzystują krajowe, europejskie lub międzynarodowe prognozy rozwoju cen stosownie do potrzeb w kontekście krajowym lub regionalno-lokalnym.
  - (iv) Ceny wykorzystywane w analizie ekonomicznej odzwierciedlają rzeczywiste koszty i korzyści społeczno-ekonomiczne, takie jak skutki środowiskowe i zdrowotne, w możliwie szerokim zakresie, tzn. gdy istnieje cena rynkowa lub gdy jest ona już uwzględniona w regulacjach europejskich lub krajowych.
- g) Analiza ekonomiczna: zestawienie skutków

Analizy ekonomiczne uwzględniają wszystkie istotne skutki ekonomiczne.

W analizowanych scenariuszach państwa członkowskie mogą ocenić i uwzględnić w podejmowanych decyzjach koszty i oszczędność energii wynikające ze zwiększonej elastyczności dostaw energii i ze sprawniejszego funkcjonowania sieci elektroenergetycznych, w tym koszty, których udało się uniknąć, a także oszczędności związane z obniżonymi inwestycjami w infrastrukturę.

Uwzględnione koszty i korzyści obejmują co najmniej:

(i) Korzyści

- Wartość wytworzonego dobra dla odbiorcy (energia ciepła i elektryczna)
- Korzyści zewnętrzne, takie jak korzyści środowiskowe i zdrowotne, w możliwie szerokim zakresie

(ii) Koszty

- Koszty kapitałowe rzeczowych aktywów trwałych
- Koszty kapitałowe powiązanych sieci energetycznych
- Zmienne i stałe koszty operacyjne
- Koszty energii
- Koszty środowiskowe i zdrowotne, w możliwie szerokim zakresie

h) Analiza wrażliwości

Analizę wrażliwości uwzględnia się w celu oceny kosztów i korzyści projektu lub grupy projektów w oparciu o różne ceny energii, stopy dyskonta i inne czynniki zmienne o istotnym wpływie na wynik obliczeń.

Państwa członkowskie wyznaczają właściwe organy odpowiedzialne za wykonanie analiz kosztów i korzyści na podstawie art. 14. Państwa członkowskie mogą wymagać, by analizy ekonomiczne i finansowe były wykonywane przez właściwe władze lokalne, regionalne i krajowe lub operatorów indywidualnych instalacji. Zapewniają one szczegółowe metody i założenia, zgodnie z niniejszym załącznikiem, oraz ustalają i podają do publicznej wiadomości procedury analizy ekonomicznej.

Część 2

Zasady do celów art. 14 ust. 5 i 7

Analizy kosztów i korzyści dostarczają informacji do celów środków, o których mowa w art. 14 ust. 5 i 7:

Jeżeli planowana jest instalacja stricte elektryczna lub instalacja bez odzysku ciepła, dokonuje się porównania między planowanymi instalacjami lub planowaną modernizacją a równoważną instalacją wytwarzającą taką samą ilość energii elektrycznej lub ciepła technologicznego, niemniej z odzyskiem ciepła odpadowego i zaopatrującą w ciepło za pomocą wysokosprawnej kogeneracji lub sieci ciepłowniczych i chłodniczych.

W danych granicach geograficznych w ocenie bierze się pod uwagę planowaną instalację oraz wszelkie odpowiednie istniejące lub potencjalne punkty zapotrzebowania na ciepło, które mogą być z niej zaopatrywane, z uwzględnieniem racjonalnych możliwości (np. wykonalności technicznej i odległości).

(¹) Krajowa stopa dyskonta wybrana na potrzeby analizy ekonomicznej powinna uwzględniać dane dostarczone przez Europejski Bank Centralny.

Granice systemowe ustala się na poziomie, w którym uwzględniona jest planowana instalacja oraz obciążenia cieplne, takie jak budynek/budynki i proces przemysłowy. W tych granicach ustala się i porównuje łączny koszt dostarczania ciepła i energii elektrycznej w odniesieniu do obu przypadków.

Obciążenia cieplne obejmują istniejące obciążenia cieplne, takie jak instalacja przemysłowa lub istniejący system ciepłowniczy, a także, na obszarach miejskich, obciążenia cieplne i koszty, które istniałyby, gdyby zespół budynków lub część miasta były zaopatrywane przez nową sieć ciepłowniczą lub były do niej podłączone.

Analiza kosztów i korzyści oparta jest na opisie planowanej instalacji i porównaniu instalacji, z uwzględnieniem mocy elektrycznej i cieplnej, odpowiednio do przypadku, rodzaju paliwa, przewidywanego użytkownika oraz planowanej ilości godzin pracy w ciągu roku, lokalizacji oraz zapotrzebowania na energię elektryczną i ciepłą.

Do celów porównania uwzględnia się zapotrzebowanie na energię cieplną i sposoby ogrzewania i chłodzenia wykorzystywane przez pobliskie punkty zapotrzebowania na ciepło. Porównanie obejmuje koszty związane z infrastrukturą odnoszące się do instalacji planowanej i instalacji porównawczej.

Do celów art. 14 ust. 5 analizy kosztów i korzyści uwzględniają analizę ekonomiczną obejmującą analizę finansową, która odzwierciedla rzeczywiste transakcje przepływów pieniężnych z nakładów inwestycyjnych na indywidualne instalacje i ich eksploatacji.

Projektami o pozytywnym wyniku analizy kosztów i korzyści są projekty, w których suma zdyskontowanych korzyści w analizie ekonomicznej jest większa niż suma zdyskontowanych kosztów (nadwyżka korzyści).

Państwa członkowskie określają zasady przewodnie dotyczące metod, założeń i horyzontu czasowego do celów analizy ekonomicznej.

Państwa członkowskie mogą wymagać, by przedsiębiorstwa odpowiedzialne za eksploatację ciepłych instalacji wytórczych energii elektrycznej, przedsiębiorstwa przemysłowe, sieci ciepłownicze i chłodnicze lub inne podmioty objęte zakresem określonej granicy systemowej i geograficznej, przekazywały dane do wykorzystania w ocenie kosztów i korzyści indywidualnej instalacji.

ZAŁĄCZNIK X

Gwarancje pochodzenia energii elektrycznej wytwarzanej w procesie wysokosprawnej kogeneracji

- a) Państwa członkowskie podejmują środki mające na celu zapewnienie, by:
- (i) gwarancja pochodzenia energii elektrycznej wytwarzanej w procesie wysokosprawnej kogeneracji:
    - umożliwiła producentom wykazanie, że sprzedawana przez nich energia elektryczna jest wytwarzana w procesie wysokosprawnej kogeneracji; gwarancję wydaje się w tym celu na wniosek producenta,
    - była dokładna, wiarygodna i odporna na fałszerstwa,
    - była wydawana, przesyłana i unieważniana drogą elektroniczną;
  - (ii) dana jednostka energii z wysokosprawnej kogeneracji była brana pod uwagę tylko jeden raz.
- b) Gwarancja pochodzenia, o której mowa w art. 14 ust. 10, zawiera co najmniej następujące informacje:
- (i) oznaczenie, lokalizację, rodzaj i moc (cieplną i elektryczną) instalacji, w której wyprodukowano energię;
  - (ii) daty i miejsca produkcji;
  - (iii) dolną wartość kaloryczną źródła paliwa, z którego wyprodukowano energię elektryczną;
  - (iv) ilość i zastosowanie ciepła wytworzonego wraz z energią elektryczną;
  - (v) ilość energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji, której dotyczy gwarancja, zgodnie z załącznikiem II;
  - (vi) oszczędność energii pierwotnej obliczoną zgodnie z załącznikiem II na podstawie zharmonizowanych wartości referencyjnych efektywności wskazanych w lit. f) załącznika II;
  - (vii) nominalną sprawność elektryczną i cieplną zakładu;
  - (viii) to, czy i w jakim stopniu instalacja korzystała ze wsparcia inwestycyjnego;
  - (ix) to, czy i w jakim stopniu jednostka energii korzystała w jakikolwiek inny sposób z krajowego systemu wsparcia, oraz rodzaj systemu wsparcia;
  - (x) datę oddania instalacji do eksploatacji; oraz
  - (xi) datę wydania, kraj wydający oraz niepowtarzalny numer identyfikacyjny.

Gwarancja pochodzenia jest wystawiana dla standardowej jednostki 1 MWh. Odnosi się do produkcji energii elektrycznej netto mierzonej na granicy stacji i wysyłanej do sieci.

ZAŁĄCZNIK XI

Kryteria efektywności energetycznej dotyczące regulacji sieci energetycznej oraz taryf sieci elektroenergetycznych

1. Taryfy sieciowe odzwierciedlają oszczędności kosztów w sieci uzyskane dzięki działaniom po stronie zapotrzebowania, zarządzaniu zapotrzebowaniem oraz rozproszonemu wytwarzaniu, łącznie z oszczędnościami wynikającymi z obniżenia kosztu dostawy lub inwestycji sieciowych oraz optymalizacji funkcjonowania sieci.
2. Regulacja sieci i taryfy sieciowe nie uniemożliwiają operatorom sieciowym ani przedsiębiorstwom prowadzącym sprzedaż detaliczną energii udostępniania usług systemowych w ramach działań po stronie zapotrzebowania, zarządzania zapotrzebowaniem i rozproszonego wytwarzania na zorganizowanych rynkach energii elektrycznej, w szczególności:
  - a) przesunięcie obciążenia po stronie odbiorców końcowych z godzin szczytu na godziny poza szczytem, z uwzględnieniem dostępności energii ze źródeł odnawialnych, energii z kogeneracji i rozproszonego wytwarzania;
  - b) oszczędność energii uzyskaną przez koncentratorów energii w wyniku działań po stronie popytu wśród użytkowników rozproszonych;
  - c) obniżenie zapotrzebowania w wyniku podjęcia przez dostawców usług energetycznych, w tym przedsiębiorstw usług energetycznych, środków w zakresie efektywności energetycznej;
  - d) przyłączenie i dysponowanie jednostkami wytwórczymi przy niższych poziomach napięcia;
  - e) przyłączenie jednostek wytwórczych znajdujących się bliżej punktów odbioru; oraz
  - f) magazynowanie energii.

Do celów niniejszego przepisu wyrażenie „zorganizowane rynki energii elektrycznej” obejmuje rynki pozagiełdowe i giełdy energii elektrycznej na potrzeby obrotu energią, mocą, bilansowaniem i usługami systemowymi w dowolnych ramach czasowych, w tym na rynkach terminowych, dnia następnego i dnia bieżącego.
3. Taryfy sieciowe lub detaliczne mogą wspierać cenotwórstwo dynamiczne w zakresie działań po stronie popytu podejmowanych przez odbiorców końcowych, takie jak:
  - a) taryfy strefowe;
  - b) ustalanie krytycznych cen szczytowych;
  - c) ustalanie cen w czasie rzeczywistym; oraz
  - d) rabaty w godzinach szczytu.

ZAŁĄCZNIK XII

WYMOGI W ZAKRESIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ OBOWIĄZUJĄCE OPERATORÓW SYSTEMÓW PRZESYŁOWYCH I OPERATORÓW SYSTEMÓW DYSTRYBUCYJNYCH

Operatorzy systemów przesyłowych i operatorzy systemów dystrybucyjnych:

- a) ustanawiają i podają do publicznej wiadomości regulamin dotyczący ponoszenia i podziału kosztów dostosowań technicznych, takich jak przyłączenia do sieci czy wzmocnienia sieci, poprawa funkcjonowania sieci oraz zasady niedyskryminacyjnego wprowadzania w życie kodeksów sieciowych, koniecznych w celu włączenia do połączonych sieci nowych producentów wprowadzających do systemu energię elektryczną wytwarzaną w procesie wysokosprawnej kogeneracji;
- b) przedstawiają nowym producentom energii elektrycznej wytwarzanej w procesie wysokosprawnej kogeneracji, pragnącym przyłączyć się do systemu, wymagane wyczerpujące i niezbędne informacje, w tym:
  - (i) wyczerpujące i szczegółowe oszacowanie kosztów związanych z przyłączeniem;
  - (ii) rozsądny i precyzyjny harmonogram przyjęcia i rozpatrzenia wniosku o przyłączenie do sieci;
  - (iii) rozsądny orientacyjny harmonogram każdego proponowanego przyłączenia do sieci. Pełny proces przyłączenia do sieci nie powinien trwać dłużej niż 24 miesiące, mając przy tym na uwadze względy praktycznej wykonalności i niedyskryminację;
- c) znormalizowane i uproszczone procedury przyłączenia rozproszonych producentów energii z wysokosprawnej kogeneracji w celu ułatwienia im przyłączenia do sieci.

Regulamin, o którym mowa w lit. a), opiera się na obiektywnych, przejrzystych i niedyskryminacyjnych kryteriach, ze szczególnym uwzględnieniem wszystkich kosztów i korzyści związanych z przyłączeniem tych producentów do sieci. Może on odnosić się do różnych rodzajów przyłączeń.

ZAŁĄCZNIK XIII

Minimalne wymagania, jakie powinny znajdować się w umowach dotyczących poprawy efektywności energetycznej zawieranych z sektorem publicznym lub w odnośnych specyfikacjach przetargowych

- Jednoznaczny i przejrzysty wykaz działań w zakresie efektywności, jakie należy podjąć lub wyniki w zakresie efektywności, jakie mają zostać uzyskane.
  - Gwarantowane oszczędności, jakie mają zostać uzyskane w wyniku wdrożenia środków określonych w umowie.
  - Okres obowiązywania i etapy umowy, jej warunki i okres wypowiedzenia.
  - Jednoznaczny i przejrzysty wykaz obowiązków każdej z umawiających się stron.
  - Data (daty) odniesienia dla ustalenia uzyskanych oszczędności.
  - Jednoznaczny i przejrzysty wykaz kroków, jakie należy podjąć w celu wdrożenia środka lub pakietu środków, oraz, w stosownych przypadkach, powiązanych kosztów.
  - Obowiązek pełnego wdrożenia środków określonych w umowie oraz udokumentowania wszystkich zmian wprowadzonych w trakcie trwania projektu.
  - Przepisy określające włączenie równoważnych wymogów w każdym przypadku podwykonawstwa realizowanego przez strony trzecie.
  - Jednoznaczne i przejrzyste przedstawienie finansowych skutków projektu oraz podziału udziałów obu stron w uzyskanych oszczędnościach pieniężnych (np. wynagrodzenie dostawcy usług).
  - Jednoznaczne i przejrzyste postanowienia dotyczące ustalenia wysokości i weryfikacji uzyskanych gwarantowanych oszczędności, kontroli jakości i gwarancji.
  - Postanowienia zawierające wyjaśnienie procedury postępowania w zmieniających się warunkach ramowych, które mają wpływ na treść i wynik umowy (np. zmienne ceny energii, intensywność użytkowania instalacji).
  - Szczegółowe informacje dotyczące obowiązków każdej z umawiających się stron oraz sankcji za ich naruszenie.
-

ZAŁĄCZNIK XIV

OGÓLNE RAMY SPRAWOZDAWCZOŚCI

Część 1

Ogólne ramy składania sprawozdań rocznych

Sprawozdania roczne, o których mowa w art. 24 ust. 1, stanowią podstawę do monitorowania postępów w dążeniu do osiągnięcia krajowych celów wyznaczonych na 2020 r. Państwa członkowskie zapewniają, aby sprawozdania zawierały co najmniej następujące informacje:

a) oszacowanie wskaźników uzyskanych w roku poprzedzającym ostatni (rok X⁽¹⁾-2), takich jak:

- (i) zużycie energii pierwotnej;
- (ii) całkowite zużycie energii końcowej;
- (iii) zużycie energii końcowej w rozbiciu na sektory:
  - przemysł,
  - transport (w rozbiciu na transport pasażerski i towarowy, jeżeli dostępne),
  - gospodarstwa domowe,
  - usługi;
- (iv) wartość dodana brutto w rozbiciu na sektory:
  - przemysł,
  - usługi;
- (v) dochód rozporządzalny gospodarstw domowych;
- (vi) produkt krajowy brutto (PKB);
- (vii) produkcja energii elektrycznej w elektrowniach ciepłych;
- (viii) produkcja energii elektrycznej w elektrociepłowniach;
- (ix) produkcja energii cieplnej w elektrowniach ciepłych;
- (x) produkcja energii cieplnej w elektrociepłowniach, w tym przemysłowego ciepła odpadowego;
- (xi) wsad paliwowy dla elektrowni ciepłych;
- (xii) liczba pasażerokilometrów (pkm), jeżeli dostępna;
- (xiii) liczba tonokilometrów (tkm), jeżeli dostępna;
- (xiv) połączona liczba kilometrów transportu (pkm + tkm), w przypadku braku (xii) i (xiii);
- (xv) liczba ludności.

W przypadku sektorów, w których zużycie energii utrzymuje się na stałym poziomie lub wzrasta, państwa członkowskie przeprowadzają analizę przyczyn tego stanu rzeczy, a do sporządzonych szacunków dołączają swoją ocenę.

Drugie sprawozdanie i następne zawierają także informacje wymienione w lit. b)–e):

- b) aktualizację istotnych środków ustawodawczych i środków nieustawodawczych wprowadzonych w poprzednim roku, które przyczyniają się do osiągnięcia ogólnych krajowych wartości docelowych efektywności energetycznej na 2020 r.;
- c) całkowitą powierzchnię pomieszczeń w budynkach o całkowitej powierzchni użytkowej powyżej 500 m², a od dnia 9 lipca 2015 r. – powyżej 250 m², stanowiących własność instytucji rządowych państw członkowskich i zajmowanych przez nie, które w dniu 1 stycznia w roku obowiązkowego złożenia sprawozdania nie spełniały wymogów dotyczących charakterystyki energetycznej budynków, o których mowa w art. 5 ust. 1;

⁽¹⁾ X = bieżący rok.

- d) całkowitą powierzchnię pomieszczeń w budynkach ogrzewanych lub chłodzonych, które w poprzednim roku poddano renowacji, stanowiących własność instytucji rządowych państw członkowskich i zajmowanych przez nie, o których mowa w art. 5 ust. 1, lub wielkość oszczędności energii w stosownych budynkach stanowiących własność ich instytucji rządowych lub zajmowanych przez nie, o których mowa w art. 5 ust. 6;
- e) oszczędność energii uzyskaną w ramach krajowych systemów zobowiązujących do efektywności energetycznej, o których mowa w art. 7 ust. 1, lub środki alternatywne przyjęte w zastosowaniu art. 7 ust. 9.

Pierwsze sprawozdanie zawiera ponadto cel krajowy określony w art. 3 ust. 1.

W rocznych sprawozdaniach, o których mowa w art. 24 ust. 1, państwa członkowskie mogą także określić dodatkowe cele krajowe. Mogą one dotyczyć w szczególności wskaźników statystycznych wymienionych w lit. a) niniejszej części lub ich połączenia, takich jak energochłonność pierwotna lub końcowa czy energochłonność sektorowa.

Część 2

Ogólne ramy składania krajowych planów działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii

Krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii, o których mowa w art. 24 ust. 2, określają ramy dla opracowania krajowych strategii w zakresie efektywności energetycznej.

Krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii obejmują istotne środki mające na celu poprawę efektywności energetycznej oraz oczekiwaną lub uzyskaną oszczędność energii, w tym oszczędność w odniesieniu do jej dostaw, przesyłu i rozdziału, jak również wykorzystania finalnego. Państwa członkowskie zapewniają, aby krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawierały co najmniej następujące informacje:

1. Cele i strategie

- krajowy cel orientacyjny w zakresie efektywności energetycznej na 2020 r., zgodnie z wymogiem art. 3 ust. 1,
- krajowy cel orientacyjny w zakresie oszczędności energii określony w art. 4 ust. 1 dyrektywy 2006/32/WE,
- inne istniejące cele w zakresie efektywności energetycznej ukierunkowane na całą gospodarkę lub na określone sektory.

2. Środki i oszczędność energii

Krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawierają informacje dotyczące środków przyjętych lub planowanych do przyjęcia w związku z wykonaniem głównych elementów niniejszej dyrektywy i uzyskanych dzięki nim oszczędności.

a) Oszczędność energii pierwotnej

Krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawierają listę istotnych środków i działań podejmowanych w dążeniu do uzyskania oszczędności energii pierwotnej we wszystkich sektorach gospodarki. Dla każdego środka lub pakietu środków lub działań należy przedstawić oszacowania dotyczące oczekiwanej oszczędności do 2020 r. oraz oszczędności uzyskanej do czasu opracowania sprawozdania.

Należy też przedstawić, o ile są dostępne, informacje dotyczące innych skutków lub korzyści wynikających z tych środków (ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, poprawa jakości powietrza, utworzenie miejsc pracy) oraz budżetu na ich wdrożenie.

b) Oszczędność energii końcowej

Pierwszy i drugi krajowy plan działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawierają wyniki dotyczące osiągnięcia celu w odniesieniu do oszczędności energii końcowej, określonego w art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy 2006/32/WE. Jeżeli obliczenie lub oszacowanie oszczędności w rozbiću na środki nie jest dostępne, należy przedstawić obniżenie zużycia energii na poziomie sektorów uzyskane w wyniku wprowadzenia (połączonych) środków.

Pierwszy i drugi krajowy plan działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawierają ponadto opis metod pomiaru lub obliczeń zastosowanych w celu określenia oszczędności energii. W przypadku zastosowania „zalecanej metodologii⁽¹⁾” w krajowym planie działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii należy zamieścić odpowiednie odniesienie.

(1) Zalecenia dotyczące metod pomiarowych i weryfikacji w ramach dyrektywy 2006/32/WE w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych.

3. Konkretnie informacje dotyczące niniejszej dyrektywy

3.1. Instytucje publiczne (art. 5)

Krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawierają wykaz instytucji publicznych, które opracowały plan na rzecz efektywności energetycznej zgodnie z art. 5 ust. 7.

3.2. Obowiązki w zakresie efektywności energetycznej (art. 7)

Krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawierają współczynniki krajowe wybrane zgodnie z załącznikiem IV.

Pierwszy krajowy plan działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawiera krótki opis krajowego systemu, o którym mowa w art. 7 ust. 1, lub środków alternatywnych przyjętych w zastosowaniu art. 7 ust. 9.

3.3. Audyty energetyczne i systemy zarządzania (art. 8)

Krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawierają:

- a) liczbę audytów energetycznych przeprowadzonych w poprzedzającym okresie;
- b) liczbę audytów energetycznych przeprowadzonych w poprzedzającym okresie w dużych przedsiębiorstwach;
- c) liczbę dużych przedsiębiorstw na danym terytorium, ze wskazaniem liczby przedsiębiorstw, do których ma zastosowanie art. 8 ust. 5.

3.4. Promowanie efektywnego ogrzewania i chłodzenia (art. 14)

Krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawierają ocenę postępów w realizacji oceny kompleksowej, o której mowa w art. 14 ust. 1.

3.5. Przesył i dystrybucja energii (art. 15)

Pierwszy krajowy plan działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii oraz późniejsze sprawozdania, które należy następnie składać co 10 lat, obejmują dokonaną ocenę, zidentyfikowane środki i inwestycje umożliwiające wykorzystanie potencjału efektywności energetycznej infrastruktury gazowej i elektroenergetycznej, o którym mowa w art. 15 ust. 2.

3.6. Państwa członkowskie składają – w ramach swoich krajowych planów działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii – sprawozdania dotyczące środków stosowanych w celu umożliwienia reagowania na zapotrzebowanie oraz rozwijania takiego reagowania, zgodnie z art. 15.

3.7. Dostęp do systemów kwalifikacji, akredytacji i certyfikacji (art. 16)

Krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawierają informacje dotyczące dostępnych krajowych systemów kwalifikacji, akredytacji i certyfikacji lub równoważnych systemów kwalifikowania dla dostawców usług energetycznych, audytów energetycznych i innych środków poprawy efektywności energetycznej.

3.8. Usługi energetyczne (art. 18)

Krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawierają łącze internetowe do strony internetowej, na której zapewniono dostęp do wykazu lub interfejsu dostawców usług energetycznych, o których mowa w art. 18 ust. 1 lit. c).

3.9. Inne środki mające na celu promowanie efektywności energetycznej (art. 19)

Pierwszy krajowy plan działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii zawiera wykaz środków, o których mowa w art. 19 ust. 1.

ZAŁĄCZNIK XV

Tabela korelacji

Dyrektywa 2004/8/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 1	art. 1 ust. 1
art. 2	art. 1 ust. 1
art. 3 lit. a)	art. 2 pkt 30
art. 3 lit. b)	art. 2 pkt 32
art. 3 lit. c)	art. 2 pkt 31
art. 3 lit. d)	art. 2 pkt 33
art. 3 lit. e) i f)	—
art. 3 lit. g)	art. 2 pkt 35
art. 3 lit. h)	—
art. 3 lit. i)	art. 2 pkt 34
art. 3 lit. j)	—
art. 3 lit. k)	art. 2 pkt 36
art. 3 lit. l)	art. 2 pkt 37
art. 3 lit. m)	art. 2 pkt 39
art. 3 lit. n)	art. 2 pkt 38
art. 3 lit. o)	—
—	art. 2 pkt 40, 41, 42, 43 i 44
art. 4 ust. 1	załącznik II lit. f) pierwszy podpunkt
art. 4 ust. 2	art. 14 ust. 10 akapit drugi
art. 4 ust. 3	—
art. 5	art. 14 ust. 10 akapit pierwszy i załącznik X
art. 6	art. 14 ust. 1 i 3, załącznik VIII i IX
art. 7 ust. 1	art. 14 ust. 11
art. 7 ust. 2 i 3	—
art. 8	art. 15 ust. 5
—	art. 15 ust. 6, 7, 8 i 9
art. 9	—
art. 10 ust. 1 i 2	art. 14 ust. 1 i art. 24 ust. 2, załącznik XIV część 2

Dyrektywa 2004/8/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 10 ust. 3	art. 24 ust. 6
art. 11	art. 24 ust. 3
—	art. 24 ust. 5
art. 12 ust. 1 i 3	—
art. 12 ust. 2	załącznik II, lit. c)
art. 13	art. 22 ust. 2
art. 14	—
art. 15	art. 28
art. 16	—
art. 17	art. 29
art. 18	art. 30
załącznik I	załącznik I część II
załącznik II	załącznik I część I i część II ostatni akapit
załącznik III	załącznik II
załącznik IV	załącznik VIII
—	załącznik IX
<hr/>	
Dyrektywa 2006/32/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 1	art. 1 ust. 1
art. 2	art. 1 ust. 1
art. 3 lit. a)	art. 2 pkt 1
art. 3 lit. b)	art. 2 pkt 4
art. 3 lit. c)	art. 2 pkt 6
art. 3 lit. d)	art. 2 pkt 5
—	art. 2 pkt 2 i 3
art. 3 lit. e)	art. 2 pkt 7
art. 3 lit. f), g), h) oraz i)	—
—	art. 2 pkt 8–19
art. 3 lit. j)	art. 2 pkt 27
—	art. 2 pkt 28
art. 3 lit. k)	—
art. 3 lit. l)	art. 2 pkt 25

Dyrektywa 2006/32/WE	Niniejsza dyrektywa
—	art. 2 pkt 26
art. 3 lit. m)	—
art. 3 lit. n)	art. 2 pkt 23
art. 3 lit. o)	art. 2 pkt 20
art. 3 lit. p)	art. 2 pkt 21
art. 3 lit. q)	art. 2 pkt 22
art. 3 lit. r) i s)	—
—	art. 2 pkt 24, 29, 44 i 45
—	art. 3
—	art. 4
art. 4	—
art. 5	art. 5 i 6
art. 6 ust. 1 lit. a)	art. 7 ust. 8 lit. a) i b)
art. 6 ust. 1 lit. b)	art. 18 ust. 3
art. 6 ust. 2	art. 7 ust. 1, 5, 6, 7, 9, 10, 11 i 12
—	art. 7 ust. 2 i 3
art. 6 ust. 3	art. 18 ust. 2 lit. b) i c)
art. 6 ust. 5	—
art. 7	art. 17
art. 8	art. 16 ust. 1
—	art. 16 ust. 2 i 3
art. 9 ust. 1	art. 19
art. 9 ust. 2	art. 18 ust. 1 lit. d) ppkt (i)
—	art. 18 ust. 1 lit. a), b), c), lit. d) ppkt (ii) oraz lit. e)
art. 10 ust. 1	art. 15 ust. 4
art. 10 ust. 2	art. 15 ust. 3
—	art. 15 ust. 7, 8 i 9
art. 11	art. 20
art. 12 ust. 1	art. 8 ust. 1
art. 12 ust. 2	—
—	art. 8 ust. 2, 3, 4, 5, 6 oraz 7

Dyrektywa 2006/32/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 12 ust. 3	—
art. 13 ust. 1	art. 9
art. 13 ust. 2	art. 10 i załącznik VII, pkt 1.1
art. 13 ust. 3	załącznik VII, pkt 1.2 i 1.3
—	art. 11
—	art. 12
—	art. 13
—	art. 15 ust. 1 i 2
—	art. 18 ust. 2 lit. a) i d)
—	art. 21
art. 14 ust. 1 i 2	art. 24 ust. 1 i 2
art. 14 ust. 3	—
art. 14 ust. 4 i 5	art. 24 ust. 3
—	art. 24 ust. 4 i 7–11
—	art. 22 ust. 1
art. 15 ust. 1	art. 22 ust. 2
art. 15 ust. 2, 3 i 4	—
—	art. 23
—	art. 25
art. 16	art. 26
art. 17	art. 27
art. 18	art. 28
art. 19	art. 29
art. 20	art. 30
załącznik I	—
załącznik II	załącznik IV
załącznik III	—
załącznik IV	—
załącznik V	—

Dyrektywa 2006/32/WE	Niniejsza dyrektywa
załącznik VI	załącznik III
—	załącznik V
—	załącznik VI
—	załącznik VII
—	załącznik XI
—	załącznik XII
—	załącznik XIII
—	załącznik XIV
—	załącznik XV